

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ

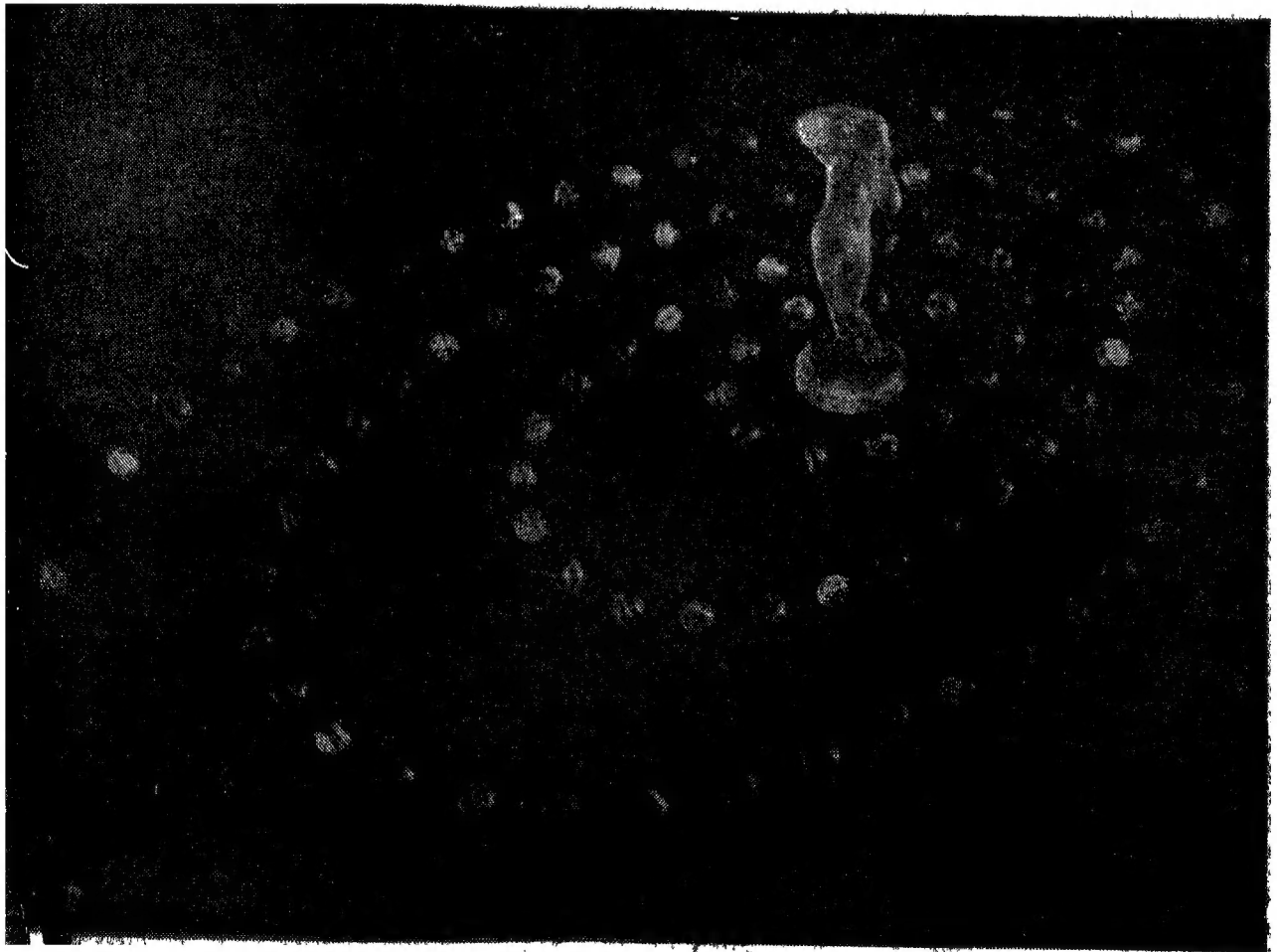
అంధువత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

పంపుటము 48
పంపిన 31
6.4-55

మన్మథ చైత్ర శుద్ధ చతుర్దశి బుధవారం

గోళవలయాలు

కాటా: ఎన్. కామేశ్వరరావు, రాజమండ్రి

భారతీయుల గారి బాతాఖానీ

మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రి

సంవత్సరాది నాడు సాయంకాలం, కులాసాగా లోటలో కూచున్నాం. ఉదాత్తమైన విందు, దానిపైన, మూడు గంటలకు అప్పుడుగా ఫలహారం, దీని మార్గం, సుగమం చెయ్యడానికి, కాఫ్యాదిపానీయాలతో మాటల కక్కడా ఖాళీలేకుండా పోయింది - మాటకన్న మాటేమిటి! ఆ మాటకొస్తే ఊహలకే కాళీ లేదు లోపల ఒక విగ్రహమైన త్విష్టితో, అవ్యక్త ఆనందంతో, ఆక్షణంలో, రాగ స్వర రహితులమై, నింగి పై దృష్టినిర్వి, రమణాశ్రమంలో, రమణమహర్షి శిష్యులు

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : ఆలిండియా

పిక్చర్ వారి "సితాగా"లో వైజయంతీమాల

వారిష్టదగారి బాతాఖానీ—

కాంబోడియా కబుర్లు—

సమస్య తీరింది—

అపస్వరాలు (సీరియల్)—

భయం—

వనితాలోకం—

సామ్యురిల్లు—

తేలివైన కుక్క—

జూదరి—

తగినకాస్తీ—

నిజమైనపాలకుడు—

విజ్ఞానపీఠములు—

నీనిమా—

2

4

6

12

17

22

35

36

38

48

45

46

50

లాగా, జేనికోసమో ఎదురుమాస్తున్నట్లు కూచున్నాం, మాటామంచీ లేకుండాను.

మాటప్పయ్య ముఖంలో తాండవించే ఆనందం వర్ణనాతీతం. 'ఏం టప్పయ్యా! నూత్న వసంతకోభ అంతా నీ ముఖంలోనే ప్రతిఫలిస్తోంది' అన్నాను. టప్పయ్య లోపలినుంచి పొంగి వస్తున్న ఆనందాన్ని అపుకోలేక ఒక చిన్ననవ్వు నవ్వి, 'అది కాదు మేమాయో,' ఈ ఋతువులూ ఈ మార్పులూ అవీ చూస్తుంటే, తిలుచుకుంటే చాలా చిత్రంగా ఉందిసార్. ఏదో, అంతా అగో ఇదిగా ఉందండి అందుచేతను, ఇవాళ ఏమిటో ఎలాగో ఉండి, అలా అలా గాలిలో తేలిపోతున్నట్లున్నదండి. అదుగో చూచారా, కోకిల కూతకూడా వినపడు తోంది. ఓరి దీని ఇల్లు బంగారంకానూ! నిన్ను బడాకా లేనిది హతాత్తుగా ఎక్కడి నుంచి వచ్చిందంటారు మేమాయో ఈకోకిల . హతాత్తుగా అనుకోకుండా రైలు దిగి వచ్చినచుట్టలాగో అన్నాడు టప్పయ్య చిన్న పిల్లవాడిలాగ.

'మరేంలేను టప్పయ్యా! భయపడకు. ఏమీ కంగారు అవనరంలేదు. తగ్గిపోతుంది. ఇదేం దీర్ఘవాధికాదు. నామాట నమ్ము ఊరికో, ఇవాళ కొంచెం మేత ఎక్కువై అజీర్తి చేసింది. ఆ గాలిలో తేలిపోతున్నట్లుండడం దాని లక్షణం. లేకపోతే, ఎటో చీప్ - అంతమాట నమ్మలేనుకొని - నాలో, నిద్రాణంగా వాకుకొని మాకు కాని, ఎన్నడూ కానరాని కవితాశక్తి - కట్టతెండుకు బయటపడబోతోందో ఏమో, ఏం చెప్పగలం' అన్నాడు శాస్త్రి.

'వాడిబాంబ! వాడికి కవిత్వం ఏమిటి శాస్త్రి. వాడికి కవిత్వంవస్తే నేను సస్య సిపాను' అన్నాడు భీమం -

'పూర్తిమా, అమావాస్యలు దగ్గర పడడం తోనే ఉన్నాడంటారు ఉద్రేకం ఎక్కువ అవుతుందంటారు. అలాగే వసంతాగమం

వయసువారందరికీ కామోద్రేకం కలిగిస్తుందంటారు అలాటిప్రమాదమేమీ సంభవించడం లేదుకదా టప్పయ్యా. చెప్పవంటనే. దానికితిగ్గ నివారణోపాయాలు, శాస్త్రంలో చెప్పినవో చెప్పనివో చేసి చూడండి' అన్నాడు కర్ర.

'ఏడికాదు. వాడికి కవిత్వమూకాదు. కామమూకాదు వాడు వట్టి కుర్రకుంక కాదండీ. ఇప్పుడిప్పుడే కళ్ళు తెరుస్తున్నాడు. అందుకని అంతా వింతగా కనుపిస్తుంది వాడికి' అన్నాడు రామం

పాపం వాడు లోకువగా దొరికాడనా. వాడే అన్నమాటేమిటి - అందరికీ వింతగానే కనుపిస్తుంది. శివశివాని శివరాత్రితో చలి పారోపోవడం, చన్నీళ్ళ స్నాన మునందపేక్ష కలగడం, పగలు చెల్లినీడలనూ, రాత్రు లారూ బైటనూ నిద్రపోవలేననేవాంభ కలగడం, మనకు సోకే ప్రతివాయుతరంగం, ఏదో పుష్పసుగంధపరిమళ భారంగా ఉండడం, కోకిలస్వరములు వినపడడం, ఏతీగ, ఏచెట్టుచూచినా నూతనవస్త్రధారణ చేసినట్లు, కోత్ర చిగురుటాకులు తొడిగి, పుష్పించడం, చూస్తుంటే, ఆలోచిస్తుంటే చిత్రంగా కనుపించదూ!

మనచేళిలో ఇంకా అంత ఎక్కువగా స్పష్టంగా కనుపించదా ఋతువులమార్పు. శీతలదేశాల్లో మరీ స్పష్టంగా కనుపిస్తుంది. మనకు ఆరుఋతువులు కొని వాళ్ళకు అనా పాశ్చాత్యులకు నాలుగే. వాళ్ళకు ఉంది శీతాకాలంతో ప్రారంభమవుతుంది మరు దట్టంగా పడుతోఉంటుంది. చలి గుజ లాడిస్తూ ఉంటుంది. ప్రకృతి మంచుతో తెల్లగా ఉంటుంది. చెక్క చిన్న చిన్న ప్రవాహాలు గడ్డగట్టుకుపో చెట్లూ, చామలూ, ఒక్క ఆడ లేకుండా మోడుగా, నిర్జీవంగా కనపడతాయి. వసంతం ప్రవేశి అనగా April ఒకటి వచ్చి

స మ స్క త్రి రి ం ది

“మీరేకా సుకుమార్ ?” అన్నాడు, కళ్ళతోడు

పైనించి అతన్ని చూస్తూ, లోపల వేళిస్తున్న ఒక ముసలాయన

అంతవరకు కిటికీలో కూచుని, వాడులున్న నీలిపాగలోంచి, నీలకాశాన్ని చూస్తూ, స్వాప్నిక జగత్తులో ఉహవిమానాలపై పయనిస్తున్న సుకుమార్ ఉలిక్కిపడిలేచి, సిగరెట్ ఆర్పి పారసి, “రండిసార్! నన్ను కావేళ!” అన్నాడు

ఆయన నిలబడలేనన్నట్టుగా ఈజిప్తెని ఆక్రమించేడు.

సుకుమార్ నుంచునే వున్నాడు.

“కూ వోండి. మీతో ఒక అర్థంట్ విషయం మాట్లాడదామని వచ్చాను. కొంచెం సావకాశంగా వివాలి” అన్నాడాయన, ఒకపూడిదగు దిగి.

ఏమీ అర్థంకాక సుకుమార్ కక్షిహీనుడిలా కూచున్నాడు “చెప్పండి” అంటూ.

“ఆ! ఏంలేదు మా అమ్మాయి మొన్న ఆంధ్రా మెట్రిక్ కు కట్టింది కాని కట్టిదిట్టంలేని మూలన పాస్ కాలేదు. మీరు కొంచెం దయించి, తప్పక మా ప్రార్థన అంగీకరించి, రెండు నెల్లు కష్టపడి ప్రెజెంట్ చెప్పినట్లయితే, మీరుజాన్ని ఎప్పటికీ తీర్చుకోలేని వాళ్ళనువుతాం మీకష్టానికితగిన ప్రతిఫలం ఇయ్యడానికి సిద్ధంగా వున్నాను” అన్నాడు ముసలాయన.

సుకుమార్ హృదయం తేలికపడింది ఇది వరకు ఆయన్ను చాలా సార్లు రోడ్డివిడచాడూ. కాని ఎదో అనుమానంతో తన వైపు చూస్తున్నట్టుగా తోచి మనస్సులో చాలా బాధ పడ్డాడు. తర్వాత ఆయన చూపుల్ని తప్పించుకునే తీరికే వాడు. అలాంటివ్యక్తి తన గదికి రాడింతో, మొదట మనస్సుని ఎదో ఆందోళన పీడించసాగింది. ఇప్పుడిది నిశ్చయి అయింది.

సుకుమార్ వెంటనే అన్నాడు: “మీకు తెలిదనుకుంటాను, ట్యూషన్లు చెప్పే అలవాటు నాకులేదని. చాతనైసంత వరకూ స్కూల్లోనే చెబుతాను, అంతే! నన్ను తుమించండి!!”

ముసలాయన వొడల దిబ్బుకోలేదు: “అవిషయం తెల్సి వచ్చాను ప్రత్యేకం డిబ్బుకోసం కమ్మరిపడే వాళ్ళే తప్పదు సరిగా చెప్పనే చెప్పరు. రెండు

వందల రూపాయలవరకూ ఇవ్వగలను. మీరు తప్పక శ్రమపడాలి” అన్నాడు.

రెండువందలు! సుకుమార్ వాళ్ళ జలదరింబోంది. ఎన్ని కాష్టన సిగరెట్ల పాకెట్లు వస్తాయి! పట్నంపెల్లి ఎన్ని సినిమాలు చూడవచ్చు! వెధవనియమాట! అంతడిబ్బు వస్తుంటే వాటిని వాడుకుంటే శేం?

అప్పటికి “మరేమీలేదండీ! నాకు అలవాటులేదు ఫలితానికి గారంటే ఇవ్వలేను. అందుకే ఆలోచిస్తున్నాను” అని సటిగాడు.

“దానికి మీరేం చేస్తారు?” అని సమాధాన మిచ్చాడు ఆ ముసలాయన.

“ఏనా, సాయింత్రంవచ్చి పరీక్ష చేస్తాను. అప్పుడుగాని ఏమాటా చెప్పలేను” అని కొసరాడు సుకుమార్.

శౌంతి కృష్ణమూర్తి

ఆయన “థాంక్స్! తప్పకరండి” అని వెళ్ళాడు.

2

ఆ పట్నంలో, సుకుమార్ ని ఎరగని వాళ్ళవరూ వుండరు. ఉన్నత పాఠశాలలోని వుపాధ్యాయులందరిలోను చిన్నవాడూ తెలివైనవాడూ కావడమేకాక, సర్వవిధాలైన లలితకళలకు ఆల వాలమైన ఆవిగరంలో సుకుమార్ పాల్గొనని నాటక ప్రదర్శనంగాని, సాహిత్య సభలుగాని, త్యాగరాజ మహాత్మ్యవాఙ్గాని వుండవు. ఈకళాప్రియత్వముకూడా అతనికి ప్రజాసన్నిహితత్వంకొని తెచ్చింది. అందుకే అతినైరగని వాడులేదు.

అంతేకాదు! రెండువందల రూపాయలు తెచ్చుకునే అనివాసాతుడు ఊళ్లో వుండడం పెళ్ళికొని పంతులమ్మలకు, పెళ్ళి ఈడు కొచ్చిన విద్యార్థినులకూ కూడా ప్రత్యేకా కర్తవ్య అవడంలో ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదనుకుంటాను.

ముసలాయన వెళ్ళాక సుకుమార్ కు ఎన్నాలోచనలు కలిగాయి:

తనసలు ఆడపిల్లలకి చదువుచెప్పగలడా? మొగవాళ్ళయితేనయ్యానోభయన్నో చెప్పవచ్చును! కాని విద్యార్థినులతో ఎలా! ఆ ఆమ్మాయెలా వుంటుందో? ఎలాంటి

దో? చా! ఎలాంటిదైతే తనకెందుకు! తన పని తను సరిగా చేసుకుంటే చాలు.

‘హ్యాసకదానికి మీరెలా గ్యారంటీ ఇస్తారు?’ అన్నాడుగాని, నిజంగా అలా అనిపిస్తుందా? హ్యాసే కాకవాలే సతకంత అవగానం?

చివరికి ‘నేనేం చేస్తానూ నాస్తివిధి నెరవేరుస్తాను. తర్వాత ఏమవుతేనాశేం?’ అనుకున్నాడు.

ఆలోచనల్లో కాలంరెక్కలు కట్టుకుని పారిపోయింది

సాయంత్రం రానే వచ్చింది; సుకుమార్ వార్షింటికి వెళ్ళినూ వెళ్ళాడ.

ముసలాయన చాలా ఆదరించి హాస్యాశీతీసుకువెళ్ళాడు.

అక్కడి చాలా కుర్చీలున్నాయి కిటికీలకూ ద్వారాలకూ అద్దకం వెయ్యబడిన వాయిల్ తెరలు కట్టబడాయి గోడలని రకరకాల కాలండ్లు అలంకరించి వున్నాయి సుకుమార్ కు ఆయింటిని, ఆనవనాగరికపు ఏర్పాటుల్ని చూడగానే వాళ్ళు పులకరించింది.

“అద్భుతవంతులు” అనుకున్నాడు ఆశ్చర్యంగా కన్నుని పెద్దవిచేసుకు చూస్తూ ఫలహారంచేస్తున్నంతసేపూ, ముసలాయన సుకుమార్ తన కోరికను మన్నించినందుకు చంతోషించిన్నట్టున్నాడు మనసులో. అదే పనిగా అతన్ని పొగడసాగాడు.

“మీసంగతి నావార్తకు కూడా చెప్పాను. వాళ్ళంతో ఆనందించారు మా అమ్మాయి చదువుకుంటే మీదగ్గరే చదవాలన్నాడు!” అన్నాడు నవ్వుతో.

సుకుమార్ టి తాగడం పూర్తిచేసి, చేయమాలతో మూతితుడుచుకున్నాడు

తమలపాకు రిచ్చినతర్వాత ఆవృద్ధుడు “థాంత్రి, థాంత్రి! పుస్తకాలు తీసుకొని, రాఅమ్మా” అని కేకకాసు

“వస్తన్నా నాన్నా!” అంది సన్నని ఓకరం లోపలినుండి

కరం తియ్యగానే వున్నట్టనిపించింది, అతనికి. అతను సన్నెస్సు భరించలేక పోయేడు. త్వరగా వస్తే బాగుండు ననుకున్నాడు

మరుక్షణంలో చాలా అందంగా, నాజాగా, సన్నగా, బాడుగా వుండి; తన ఆకు పచ్చనిచీరతో కరిరాన్నంతని కట్టుకుని, పుస్తకాలతో వాడు

ఆంధ్రపత్రిక

మన్మథ ఉగాది సంచిక

కొన్ని ముఖ్య రచనలు

వ్యాసాలు:

శైవము - ఆంధ్రదేశము - శ్రీ కరుణ గంటి సీతా రామయ్యగారు అష్టదిగ్గజములు - శ్రీ నిడదవోలు వెంకట రావుగారు చిలకమర్తి నాటక రత్న - శ్రీ దివాకర్ల వెంకటాచల దానిగారు సంకృతి ప్రహరములు - శ్రీ బొమ్మకింటి శ్రీనివాసాచార్యులుగారు రచనా లక్ష్మణం - శ్రీ పి. గణపతి శాస్త్రిగారు పంచవర్ణ ప్రణాళిక - శ్రీ కె. వి. రమణ గారు జెర్లంపే తిత్తెవారిము - శ్రీ పాఠశాల జగన్నాథ స్వామిగారు. ఎన్నియ రచనలలోని వశిష్టాంశములు - శ్రీ శామూరి దొరస్వామి శర్మగారు

కథలు:

కాళరాత్రి - శ్రీ పంతుల శ్రీరామశాస్త్రిగారు పువ్వులు - శ్రీ రాధాకృష్ణ విశ్వనాథశాస్త్రిగారు సంప్రదాయం - శ్రీ కొంకణ్ణ వెంకటరత్నంగారు అలలు కారణం - శ్రీ వేమూరు వెంకటరామనాథంగారు త్రినేత్రుడు - శ్రీ రామూరి భరద్వాజగారు మర్యాదస్తుడు - శ్రీ 'కారడ' గారు పరిశిష్టం - శ్రీ ఘట్టి కృష్ణమూర్తిగారు

కవిత:

ఉగాది - శ్రీ రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు వీర కావ్య శ్రీ జి. జామువాగారు. ఆదిడు - శ్రీ తుమ్మల సీతా రామమూర్తిగారు. మాధవ హేల - శ్రీ సి. వారాహణ రెడ్డిగారు.

నాటికలు:

బెదిది - శ్రీ వోడవరపు రామకేశవయ్యగారు. విచ్చు కత్తులు - శ్రీ మంథా వెంకటరమణరావుగారు

త్రివర్ణ చిత్రాలు:

ముచిత్రము - రత్నమన్త ధులు. శ్రీ దళిక్ రామలింగే శ్వరరావుగారు అధికార ప్రధానము - శ్రీ రణవీర ఎక్సేనా గారు ముగ్ధ - శ్రీ కె. సి. యస్. ఎణిక్ గారు బలిమూర్తి శ్రీ కె. సి. యస్. ఎణిక్ గారు

రేఖా చిత్రాలు:

ప్రసాదగణం. శ్రీ కె. వేణుగోపాల్ గారు. నుందర మూర్తి - శ్రీ కె. వేణుగోపాల్ గారు ఇవిగాక ఇంకా ఇతర రచనలతోను, చిత్రాల తోను, మన్మథ సంవత్సర సందానంతోను అత్యంత కర్మకంగా వెలువడింది

వెల. రెండు రూపాయలు.

పోస్టుద్వారా సంపుటకు 15 అణాలు
అదనము వి. పి. లు పంపబడవు

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక.

భారతి ఇతని స్వప్నయాన్ని రంజింప చేసింది.

భారతి టేబిల్ పై పుస్తకాలించి ఎదుట కుర్చీమీద తల వంచుకుని కూర్చుంది.

ముసలాయన బయట గుమ్మందగ్గర, బయటగా కుర్చీ వేసుకున్నాడు.

"ఏం బిడియపడక పంతులుగారు చెప్పిం

దంత బాగా నేర్చుకో. అన్నిటికీ సరిగా ప్రమాదానం చెబుతుంటు" అని వెళ్లి, కుర్చీలో కరిరాన్ని చేర్చి దివప్రతికా పతనం జేసి నిదురు చేయబోతున్నాడు.

"నువ్వు ఏమే సబ్బెట్టల్లా వీకా గా వున్నావు?" అన్నాడు ముకుందా.

"ఇంగ్లీష్, నెప్పు, రెక్కలు" అంది

భారతి ఇంగ్లీషు పుస్తకం తిసుకొని కొంత డిక్షనరీ, ఒకటి రెండు ప్రశ్నలూ, ఒక రెక్కా, నెప్పు కోర్సు కొన్ని ప్రశ్నలూ ఇచ్చాడు భారతి తోచిన జవాబులు తల ఎత్తకండానే రాసింది. తప్పులు ఎక్కువ కేవు

★ సమస్య తీరింది ★

కుమారుడు ఆ కుమారికి చదువు చెప్పడం సులువే ననిపించింది.

అతని బడిలో విద్యార్థులు అతని మనోభంధంలో ముగిసారు. ప్రతి క్లాసుకీ వది వదిపాను మందిని తప్పిస్తే, చదువుమీద శ్రద్ధవున్నవాళ్ళే కనపడరు. అంతకంటే ఈ అమ్మాయి స్వాంధర్థ చాలా బాగున్నట్టనిపించింది.

తెన్ను చెయ్యడం అయ్యాక, “ఈవేళకి చాలు” అని లేచాడు. భారతి కూడా లేచింది.

ముసలాయన “ఏం పరీక్ష చేశారా?” అన్నాడు, అతన్ని కూచోమంటూనే.

“ఆ ఫరవా లేదండీ మరి శ్రమపడి చెబుతాను. మీ అమ్మాయికూడా కష్టపడి చదవాలి. ఆపైన చేతుడిచే భారం” అన్నాడు కుమారుడు చేతున్న ముందుగానే, రాగోయే ఫలితానికి అడ్డుగా పెట్టుకోవడం ఎందుకైనా మంచిదనుకుని.

“అంతేలేండి నేడే ప్రారంభం అనుకోండి - ఈవేళ మంచిరోజు కూడా! మీకు పీలున్నప్పుడు వచ్చి, చెప్పి చెడు తొండండి” అన్నాడు.

కుమారుడు నెలపు తీసుకున్నాడు ఇంటికి వచ్చాడన్నమాటే గాని అతని మనసు మనసులో లేదు. తీయని ఆలోచనల్లో మొదలు ఆ నందవరవళమవసాగింది.

భారతి! పేరు ఎంతచక్కగావుంది? పైకేటు చెప్పడమంటే - అన్నాకూ ఆమడం తాగడంతో సమాన మనుకున్న అతనికి ఏమీ కష్టమనిపించలేదు.

“సంస్కారం గల కుటుంబం” అనుకోసాగాడు; “ఇంకా మూడునెల్లు గడవాలి! అప్పుడే వెళ్లి మొర్ర ఆలోచనలకి పోతే ఎలాగ?”

అన్నిటికంటే ఆశ్చర్యం కలిగించిన దతనికి, ఎదురుగా కిటికీ తెరమాటున “సిలాయ్ టోలాకదలినవ్వడే! ఎవరబ్బా! మధ్య మధ్య ముసిముసి నవ్వులూ, నిట్టూర్పులూకూడా విసపడేవి.

తనమీద నిఘాకాదుకదా! నిఘావితే నవ్వు తెందుకు?

రకరకాల ఆలోచనలూ - అవి అంత తీయని

హోటలు కెళ్ళేటప్పటికి ఎనిమిదన్నరై, చల్లలిఅన్నం సాక్షాత్కరించినా అతను గమనించనేలేదు.

ముసలా హన్ బిడావేసి, సిగరెట్ ముట్టించి ఇంటికి చేరాడు.

3

రోజులు గడవసాగాయి. చదువ్రాముండకున వేస్తోనేవుంది.

మేడర్ గా భారతిమీద కొంత అధికారస్వరం ఉపయోగించసాగాడు.

అప్పుడప్పుడు ఇంగ్లీషులో తప్పలు పోయినా, తెక్కలు రాకపోయినా, నైస్సులో పటాలు దించడం చేతకాకపోయినా నవ్వించడం, యేడివించడం మొదలైనవి మొదలెట్టాడు.

భారతి చాలా గడుసు ఘటం! ఎప్పుడూ తలెత్తిఅయినా చూసేదికాదు; చూసినా చూసినట్లు కనపడేదికాదు; అందులో అతను గమనించేలా అసలే చూడలేదు.

అది తెల్సుకున్న అతను ఏగోడవైపో, ఎడటి బాదం చెట్టువైపో చూస్తో పారాలు చెప్పేవాడు; “నేలవైపుకాదు పుస్తకాన్ని చూడు, అని మందలించేవాడు; ఏవోవిధంగా భారతి దృక్పథాన్ని ఆకర్షించాలని ప్రయత్నించేవాడు.

* * *

ఓరోజున తెక్కలురాక భారతి బాధపడుతుంటే కేకలేశాడు. కిటికీ తెరమాటున ఘర్మనవవు విసవచ్చింది. ఓమారుమొహం తెరవైన కన్నడింది.

అతను ఆనందం పట్టలేక పోయాడు. తన మృదయానికి గలం వేస్తున్నది ఒకరు కాదు; ఇద్దరూ.

భారతి లోపలికి వెళ్లి తలెత్తో ఫిర్యాదు చేసినట్టుంది ఆ కిటికీదగ్గర నీడ నవ్వు మనింది

* * *

తను నెల్లొళ్లుగా పారాలు చెబుతున్న భారతిలో చలనం లేకపోవడంచూసి “లేటి మృదయంగావును” అనుకున్నాడు.

కాని ఆవేళ బాటసారి తెలియని పాపమేదైనా అడుగులంటే పుష్పము పొంము తీసింది

ఆపాతం మగవిద్యార్థులకి చెప్పడానికే వింతగా వుంటుంది. ఇంక తనెమిచెప్పగలడు?

ఐతేనేం? చదువ్రా తప్పకుండా? నిర్భయంగా పుష్పంఅంకాలన్నీ చెప్పుకుపోయాడు.

ఆ ముసలాయన బయట కుర్చీలోనే వినా జంకలేదు రెండురోజుల తర్వాత ఎక్కడో కాఫీ తాగుతుంటే అతనికి గుర్తువచ్చింది - నిజంగా పారిం అర్థంకాక కాదు; తననోటిద్వారా విందామని అడిగి రేమానని.

అప్పుడప్పుడు తన స్వంత పుస్తకాలు కొన్ని చదువుకోడాని కిచ్చేవాడు. మళ్ళీ తిరిగి వచ్చేటప్పుడు చక్కని మ్యాప్ పేపర్ అట్టలతో తిరిగి వచ్చేది.

ఒకసారి అడిగాడు: “ఇకన్నీ ఎవలేశారు?”

“మా అక్కయ్య”

“ఆవిడ ఎంతవరకు చదువుకున్నాడు?”

“హెచ్. యస్ సి పాస్ అంది”

అతనడుగులే సమాధానాలు బాగానే చెప్పేది కాని ఏమడుగుతాడు - పారాల్ని విడిచి ఏమన్నా మాటాడాలని వుండేది. పారాల ప్రశ్నలడిగితే నోటిని చెప్పేది కాదు - రాసి చూపించేది. అడిగాక ముందూ, వెనకూ ఇద్దరు పెంటలెరి.

ఆవేళ తను భారతిచ్చిన ఎంగ్లీషు ప్లూరీ పోయమ్ము పుస్తకాన్ని తీసుకువెళ్ళాడు. దానికూడా అట్ట అమర్చివుంది చాలా పంతోషించాడు

దానిమీద ‘భారతి’ అని రాసివుంది. స్కూల్లో టీచర్లు మాస్తే బాగుండవది కవరు తీసేశాడు? దానిలోనుండి ఓసీటి కింద పడింది దాన్ని తీశాడు.

“నన్ను గురించి మా చెల్లి నెందుకు అడగగడం?”

అహల్య”

అనివుంది.

భారతి అక్కయ్య అహల్యకి ఎంత అందమైనపేరు! చేతకాకండా అహల్య మీద అతని కమితమైన ప్రేమ - ఎందుకంటే భర్తరాయెహమ్మని శిషిస్తే ఎం గాక - ప్రేమవిలువని గ్రహించిన ప్రేమమూర్తి! ఇది బాగుండ దనుకొని తానూ సమాధానానికి పుస్తకపు అట్టని పోస్తుమానగా వాడసాగాడు

మరోనెల గడిచేటప్పటికి ఉత్తరాల పోగుతయారైంది - ప్రేమలేఖలు!

పాపం భారతికినేం తెలివు! తెలిస్తే కథా గమనానికి అడ్డు తగిలేదేమో?

క్రమంగా కుమారుడి భారతిమీద ఆకర్షణపోయింది తెరవెనకాల, నీలి నీడపై అతనిదష్టి. ఆముసిముసి నవ్వుల్లో కోకిలిన దాన్ని విశేవాడు; ఆ నిట్టూర్పు కన్నాలో విరహ వేదని విశేవాడు.

తరుచు ఏగోవంకని అతనికి కనపడసాగింది అహల్య; పెన్ ప్రెండ్ షిప్ అధిక మయ్యాక

అతను చిరునవ్వు విసిరేవాడు. అహల్య చూపులో గ్రహించేది.

ఈగొడవలో బడిలో రదిస్థానచేసిన తెక్కలైనా ఆస్పర్థ కలిసేవికావు. భారతి ‘మేమరుకే తెక్కలురావు’ అని ఎక్కడ అనుకుంటుందోనని భయపడేవాడు తిరిగి మనస్సుని కేంద్రీకరించి అరగంట కవనకి నేనేగాని ఆ తెక్కలు వచ్చియేడిచేవి కావు.

4

ఒకరోజున వర్షం జోరుగా వచ్చి పొతాన్ని చెదరకొట్టింది

ముసలాయన లోపలికి వచ్చాడు. బాతా ఖానీలో ‘చెల్మిళ్ళ సమస్యలూ నేటి యంత

వల సంవచితత్వంబుగలూ; తను విలువని తెల్పుకోకండా ఆంధ్రదేశపుతల్లిదండ్రుల్ని పీడించాలని మానేవారి సైజుమా! అన్నీ ఆముసలాయన లెక్కరులో దొరేయి!

సుకుమార్ ఆయనకు ఆత్మసంతృప్తి కలిగేలా “అవునండి, నిజమే. నేటి నవయువకులు అభ్యుదయం, అభ్యుదయం అంటూ భుజాలెగిస్తూ, వెనక్కు అడుగేస్తున్నారు” అన్నాడు.

తర్వాత ఆయన తన బాధంతా వెళ్లడించాడు : నాలుగైదువేలు కట్టు మిస్తామన్నా మంచి సంబంధాలు కుదరడం లేదనీ. అంతా

సుకుమార్ ఊరికి కొట్టిపూరుకున్నాడు “నువ్వు చేసుకుంటున్నావా?!” అని ఆయన అడిగలేదు; “నావంటివారు మీకు కనపడారే ?” అని ఇతను అనలేదు.

మనస్సులోమాత్రం అనుకున్నాడు, అహల్య తన హృదయాధి దేవతైదు బాగుండునని కాని తనంత తనువెళ్ళి ఎలా అడుగుతాడు. ? మగాడు ? పొరువంటే తగిలింది.

“ప్రయత్నం చేయండి — మీకు దొరక్కపోవడమేమిటి యల్పిస్తే” అన్నాడు ఉపసంహారంగా.

5

ఒకనాటిరాత్రి సత్తుతాలు నవ్వలేదు, ఆకాశం పూల వర్షం కురిపించలేదు; ఖగోళాలు ప్రేమ సంగీతాన్ని ప్రసరించలేదు; చంద్రుడు నవ్వుతో తన సమాప్త మాస్తాలతో భూదేవికి కిక్కిరియ పెట్టలేదు.

వివా ఎందుకో సుకుమార్ కు తీరని సంతోషం కలుగసాగింది పైవన్నీ జరిగినట్టే అనిపించింది

మేఘాల్లో తేలుకూ, ఏ గంధర్వ లోకంలోకో పోతున్నట్టు అనుకోసాగాడు. తనలో తనే నవ్వుకోసాగాడు.

అర్ధశతాబ్ద మిత్రాన్ని మిత్రులందరికీ కుంచిపెట్టాడు. ఏమిటి కారణం ?

— ఎమిలేదు “రేపురాత్రి ప్రభాకర్ హాలువద్ద మొదటి ఆట అనంతరంకలవండి

ఎక్కడికన్నా పోదాం. మీరుమిత్రభూతా రాసిసట నాకూ మీ ప్రేమకొనాలి. అన్య మైన కోరికేదీలేదు

ఇదే ఆఖరి సందేశం

“మీ అహల్య” లెక్కలపుస్తకం అట్టలోంచి బయట పడింది.

ప్రేమలేఖల పర్యవసానమిది.

6

సుకుమార్ ఆశ్రుతలలో స్త్రీల గేటుదగ్గర బతుకుతున్నాడు సినిమా వాదిలాక

భార్యల సంరక్షణ దీక్షాపరకంతుడైన భర్తలూ, తక్కిన స్త్రీల చుట్టపక్కాల అక్కడ చేరారు.

రితూ టాంగావాలలో మధ్య వుండనేవుంది.

“ఇటురండి” నన్నని గొంతుతో సుకు మార్ ని పిలిచింది. అతను అనుసరించాడు.

జనాన్నిదాటాక “స్టేషన్ కు పోదాం” అన్నాడు.

“సరే” అని తలూపింది అహల్య. ఇద్దరూ నడుచుకుని స్టేషన్ కు వెళ్లారు. సుకుమార్

“రైలుపై ఎంతో ఎంతవుందని అడిగాడు.

“రెండు గంటలు” అన్నాడు నివాచరుడైన సుమాస్తా.

పొడుగుటి ప్లాట్ ఫారంపైన మూలగా చీకటిలోనున్న సీమెంట్ బెంచీవైపు వెళ్ళి కూచున్నారు ఇద్దరూ.

ఆ సత్తుతాల వెలుగులో, పరోక్షంగా స్టేషన్ నుండి వచ్చి పడుతున్న దీపపు కాంతిలో ఇద్దరూ అనిర్వచనీయమైన ప్రేమ భావంలో మునిగి తన్మయత్వం పొందసాగారు.

తనచేతిలోనికి అహల్య చేళ్ళని తీసుకున్నాడు, నిప్పుకణికల్లా వుండి బెండకాయ లనిపోలిన చేళ్ళు అతనికి వెచ్చదనాన్ని కలిగించడమేకాకండా, కరీరంలోనికి విద్యుత్తును పంపినట్టుకూడా అనుకున్నాడు

చలిగాలికి ఆగలేక చీరకొంగుతో తలకప్పుకుని, తక్కినదాన్ని కండువాలా కప్పుకుంది, అహల్య

నాస్తిక పరస్పరం మానుకోవడంతోమృతమాటలేమీ జరగడంలేదు; ఎవరు వివిధ యాన్ని ఎలా మొదలెట్టాలా ? అనేది తేలలేదు.

భవిష్యత్ కార్యక్రమమంతా అనాటిలేఖలోనే వ్రాశాడు సుకుమార్. మర్నాటికి హైదరాబాద్ చేరాలి. అక్కడ అతని మిత్రులూ, బంధువులూ చాలా మంది వున్నారు. వాళ్ళు ఎలాగా అతనికి సహాయం చేస్తారు. అక్కడవాళ్ళ సహాయంతోనే పెళ్ళి ఏర్పాటు.....

“ఏం భయంగావుందా ?”

“భయమెందుకు ?”

“వొంటరిగా పరాయి.....”

“ప్రియుడు పరాయివాడెందుకొతాడు?”

“ఎంత నమ్మకం !”

“అవును; అడవాళ్ళ బతుకే అంత!”

“ఎంత ?”

“నమ్మి ప్రేమించిన వాడికోసం సర్వం త్యాగం చేసేంత—అంతే; అంతకంటే గత్యంతరం ఏముంది ?”

“నిజమే—పురుషులకంటే స్త్రీలేగొప్ప ప్రేమికులేమో అనుకుంటాను”

“స్త్రీలూ అలాగే అనుకుంటారు”

“ఏమని ?”

“పురుషులు గొప్ప ప్రేమికులని !”

“మీ నాన్నకి తేలుస్తే?”

“భయంలేదు”

“ఎందుకని ?”

రచయితలకు మనవి

మాకు కథలు, గేయాలు, చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపేవారు

ఈ క్రింది అంశాలను గమనించ ప్రార్థన.

ప్రచురించని వానిని తిప్పిపంపగోరే వారు బుక్ పోస్టుకు అవసరమైన స్టాంపులను, రచనలూ, చిత్రాలూ, ఫోటోలతోనే చేర్చిపంపాలి

బుక్ పోస్టుకు అణా స్టాంపుకు తక్కిన కొనుండా పంపాలి.

రచనలను కొయితానికి ఒకే వైపున నిరాతో వ్రాసిపంపాలి.

ఫోటోలు కనీసం కార్డు సైజులో వుండాలి సెగటివ్ లు స్వీకరించబడవు.

చిత్రాలు ఇండియన్ ఇంకుతో వేసిపంపాలి రంగుల చిత్రాలు స్వీకరించబడవు

ప్రచురణ విషయాన్ని బెంటనే తెలియచెయ్యడం కష్టం

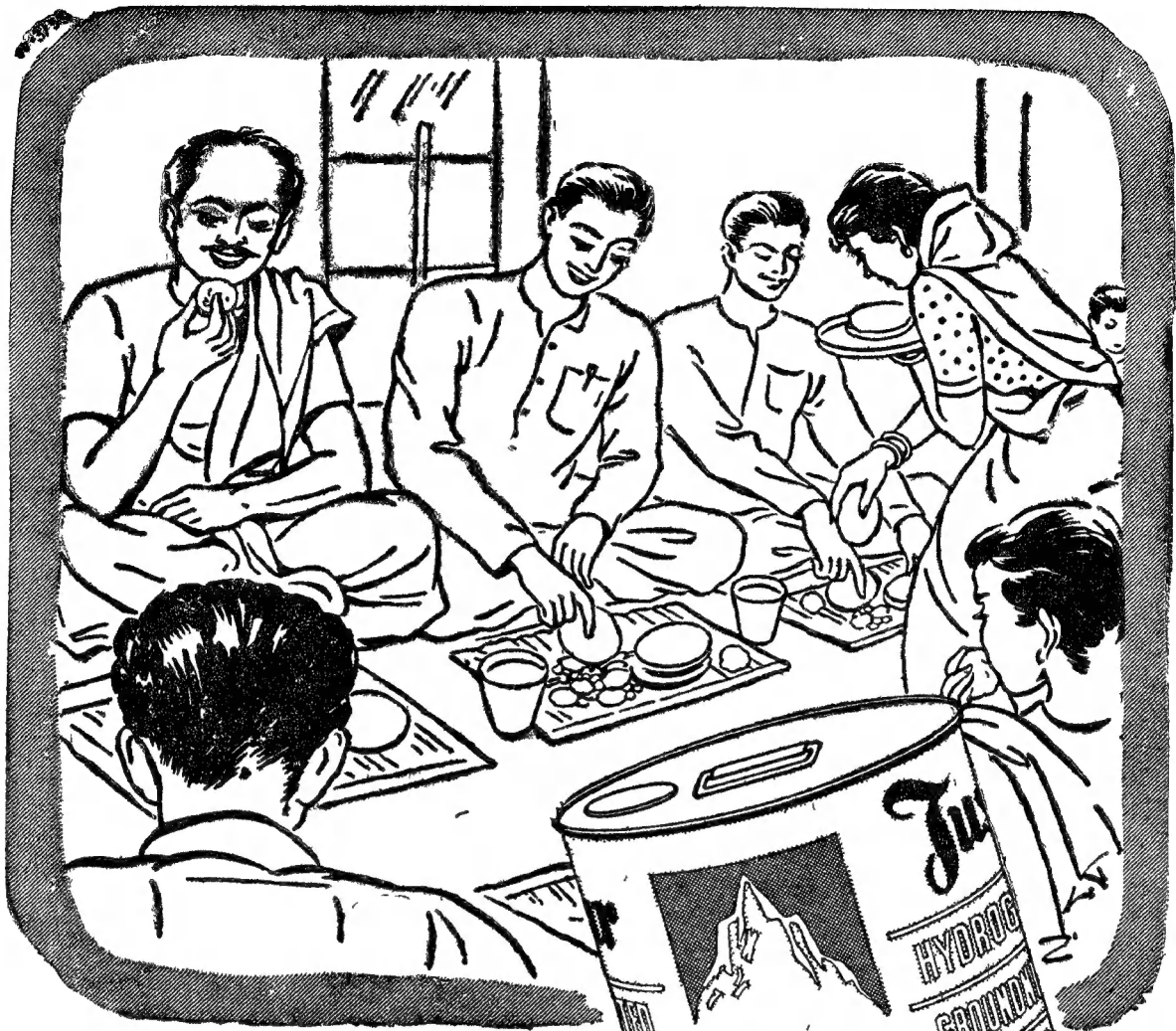
నిరాకరించబడిన రచనలను తిప్పి పంపడానికి మాకు కనీసం ఒక మాసమైనా వ్యవధి అవసరం ఫోటోలు, చిత్రాల విషయంలో యింకా ఎక్కువ వ్యవధి కొనవలసివుంటుంది.

ప్రచురించే వానిని గురించి ప్రచురించే ముందు మాత్రమే తెలియపరచగలము.

మాకు పంపిన రచనలను, ఫోటోలను, చిత్రాలను గురించి మా కార్యాలయం నుంచి ఎవ్విధమైన సమాచారమూ అందనిదీ, వాటి ప్రతులను యితర పత్రికలకు పంపవద్దని ప్రార్థన.

రచయితలూ, చిత్రకారులూ, సహృదయంతో సహకరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

పండుగలు
పర్వదినాలు
ఇతర అన్ని వేళల

తుషార్
విటమిన్లుగల
వనస్పతి

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్., కర్నూలు
పరిశుభ్రంచేయబడిన తుషార్ నూనెకూడా లభ్యం కాగలదు

★ స మ స్త్య తీ రి ం ద ★

“అయనకోలేది నా వివాహమే కనక.
పైపెచ్చు సంతోషిస్తారు”
“నాకు నమ్మకంలేదు”

అహల్యదగ్గరగా జరిగాడు, ఒకచెయ్యి
ఆవిడ నగుంచుటూపోనిస్తూ అహల్యవొంటి
చేతి కొగిల్లానే ఇరుక్కుంది

అహల్య దగ్గరకు జరిగింది ఇద్దరూ జీవి
తంలా తొలిసారిగా కొత్త అనుభూతులు
పొందుతున్నట్లున్నారు — మైమర క
సాగారు.

“చలి వేస్తోందా ?”
“లేదు”

“ఏమోమీరినలేసుకుమారులూడాను”
సుకుమార్ నవ్వేడు! అహల్యముత్యాల
వల్లరస చీకట్లో మెరిసింది

రైలు మ్రెనట్టుంది ముదటి గంట
మోగింది. దీపాలు వెలిగించారు! జనం
చూడావుడి, పోర్టర్లగోలా తిరిగి విజృంభింప
నాగింది.

“మీ వుద్యోగానికేమన్నా...”
“ఏం భయంలేదు. నెల్లాళ్ళు నెలవు
పెడితే వాళ్ళే ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తారు—మరో
వూరు”

అహల్యతోచెప్పివెళ్లి సుకుమార్ రెండు
టికెట్లు తీసుకున్నాడు.

రైలు వైట్ కాగానే గెండ్లోగంట
మోగింది

రైలు ప్లాట్ ఫారంవద్దఆగింది జనమంతా
దిగసాగారు; అంతకంటే ఎక్కివాళ్ళు
తొందర,మరీని

అహల్య సుకుమారులు ఇంటర్ కాసు
పెట్టెవద్దకు వెళ్లారు. అక్కడెవడో ఆఫీసరు
సామాన్లు దిగుతుండడంవల్ల చూచునిమిషాలు
వాళ్లు నుంచోవల్సి వచ్చింది

చివరికి రైలు ఎక్కిపోయారు.
“ఆగండి!” అనే కేకలు వినపడ్డాయి
సుకుమార్ ఆశ్చర్యపోయాడు! ఎవరు
చెప్పా ? పోలీసుకాదు గద !
ఆముసలాయన వొగుర్చు కుం టూ
వచ్చాడు.

సుకుమార్ కు ఏం చెయ్యాలో నోచలేదు
తల తీసినట్లయింది తిరిగిం భూమి లోకి
చొచ్చుకుపోతుంటేమా అనుకున్నాడు
ప్రయత్నిమంతా గంగ కల్పి సందుకు
మండిపోసాగాడు.

“రండి. బయట టాక్సీవుంది” అన్నారు
ఆముసలాయన

“పదండి” అంది అహల్య
సుకుమార్ అనుసరించక తప్పలేదు
కొరలో ఆయన అన్నాడు! “ఈమాత్రం
దానికి ఇంత ఆర్పాటమెందుకు? నాకూసురు
పెలిసమస్య తీరింది! నమ్మడుగు సేతేనే
పెళ్లినిర్వాల్లు చేసేవాళ్ళేగా”

సుకుమార్ ఎదో పరాభవం జరుగుతుం
దనుకున్నాడు. కాని కథ అంతిరిగినా,
మలుపు మంచికే వస్తున్నందుకు తనలోనే
సంతోషించాడు

వెళ్ళవనిలవు! నెల్లాళ్ళుఅనవసరంగా జీతం
తేకండా పెట్టాల్సివచ్చును

* * *
పెళ్లివిన గొన్నాళ్ళకి అహల్యని అడి
గాడు.

“మన ప్రేమకలాపం సంగతి మీనాన్నకి
తెల్పా ?”

“ఆఁ!”

“మనం పారిపోదామనుకున్నాడి?”

“ఆఁ!”

“మరెందుకు ఊరుకున్నాడు?”

“అందుకనే”

“అంటే”

“మన పెళ్లి కావాలని మానాన్న గొప్ప
దూరదృష్టికలవారు అసలు పెళ్లివేటు విర్ప
ర్పిందికూడా నాపెళ్లినిగురించే”
“అబ్బటా?”

“ఎట్లాఅంటే మనుషులకు ఎదటితరు
వులపై ఆకర్షణఉండదు; దూరపుకొండలు
నుమవుగా, నీలంగా వుంటాయని భ్రమపడి
మోజా పడతారు అని మానాన్న నమ్మకం.
దీన్ని నిరూపించడానికి ఈవిధంగా
చేశారు”

కింకలా నవ్వసాగింది
“ఇంకా.....”అన్నాడు.

“అదీగాక మామూలుగా పెళ్లిచూపు
లకు పిలుస్తే నిచ్చెనెక్కుతున్నారే యువ
కులు ప్రేమలోపడేలాచేస్తే కట్నంభ్రమ
పోతుందని మానాన్న ఎత్తు ఎత్తారు”అంది.

“అయితే నీ కలా కలిగింది, ప్రేమ”

“మీసుకుమారత్వాన్ని చూసి”
సుకుమార్ అలాగే కుర్చీలో దికిరిలబడి

“సాహసకార్యం చెయ్యబోయినారెగూట్లో
చిక్కడలేదు కద!” అనుకున్నాడు. ★

“ఏమండోయ్ స్త్రీడరు
గారూ! గంటనుంచీ మీరు
చెప్పేవాదనంతా యీ చెవి
నుంచి ప్రవేశించి అటునుంచి
పోతూవుంది” అని మరోచెవి
చూపించాడు మున్యబుగారు—
ఆయనవాదనలో సారంలేదని
సూచిస్తూ.

“అల్లా నిరాటంకగా బయ
టికిపోవటం మాకు చాలా
యిబ్బందినుమాండి” అని ఆ
స్త్రీడరు తనకప్పు చెప్పుకుని, ఆ
వైనఅన్నాడు

“అందుకనే తమ ముందు
మున్యబుగారు వాదననినేటప్పు
డల్లా పెన్నిలు ఆరెండోచెవిలో
దోపుకునేవారు.”

జి. కేశవరావు

* * *
తండ్రీ: అబ్బాయీ! రఘూ
నువ్వుక్లాసులో ఆఖరువాడవుటే
మిటి? ఈరోజు తెలిసిందీ!

రఘూ: అవునునాన్నా! నా
తప్పేమీలేదు. తప్పంతా మా
క్లాసులో రాములనే కురాడిది
నాన్నా! చిన్నతనాన్నించీమా
బడిలోనే తగలడ్డపీనుగు
ఇప్పుడు నర్సిఫీకేటు పుచ్చుకొని
లేచి చక్కాపోయాడు. అందు
కని ఇల్లావచ్చింది.

యం. వి. పీతాపతిరావు, బండరు.

“ఏవయ్యా! నువ్వు ఆపిల్లి
మెళ్ళో నగఎత్తుకు పోతూం
డగా చూచిననలుగురి సాక్ష్యం
బలంగావుంది. నువ్వు చెప్పు
కునేది ఏమన్నావుందా”
ముద్దాయిని ప్రశ్నించాడు
న్యాయాధికారి.
“నేను ఏపాప పుణ్యమూ
ఎరగనండి”
“మరి సాక్ష్యం సంగతో?”
“తామివిషయం చూడే
లేదని నెయ్యిమంది చేత
సాక్ష్యం పలికించగలనండి”
అన్నాడుముద్దాయి ధీమాగా.
జి. కేశవరావు.

21

దగ్గరయ్య పేట పోయేగోడుమీద కొండవనక మలుపు తిరిగి తిర్యక్త మూడో ఫర్లాంగు రాయిదగ్గర ఒక పాడుపడ్డ పెంకుటి లున్నది. చుట్టుపక్కల అటూ ఇటూ గుంయమంటూ తాటితోపు లున్నాయి. రెండు ఫర్లాంగుల పేర చుట్టుపక్కల ఎక్కడా ఇల్లున్న మాటలేదు. సరవాసన అసలే కూనయ్యింది. వరదరాజు రత్తిమ్మని సత్యానికి అప్పజెప్పి ఈ దారిన పడ్డాడు హుషారుగా నడుస్తూ. కొండమలుపుకి ఇవతల రాత్రి హోటలు ఒకటున్నది, మహమ్మ దీయల్లి అక్కడ ఆగి వరదరాజు టీ తాగి, టైం అడిగాడు. పద కొండున్నర అని సమాధానం వచ్చింది.

“ఓస్! అరగంటలో మైలు! తేలిగ్గా వెళ్ళొచ్చు” అని తనకి తాను చెప్పుకుంటూ వరదరాజు సిగరెట్టు వెలిగించుకుని, కొండ మలుపు తిరిగాడు వాన ఉధృతం తగ్గిందిగాని తుంపర పడుతో నే వుంది. వరదరాజు దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ వంటిమీది తడిసిన గడ్డల జ్ఞాపక మేనా తేకండా నడుస్తున్నాడు తొందర తొందరగా. దారి పొడుగునా మైలువరకు వీధిదీపాలు ఉండటంవల్ల చీకటిబాధ లేదు.

వర్షపునీరు ప్రవహిస్తున్న తారుగోడుమీద వీధిదీపాలకాంతి మెరుస్తోంది. కృష్ణాది హోరూ ఈదురుగాలి కలిసి ధియం గొల్పు తున్నాయి. విమాత్రం పిరికివాడైనా ఆ అర్ధరాత్రి వేళ అటువంటి వాతావరణంలో గుండె చెదిరి పారిపోతాడు.

వరదరాజు వెనక వీధిదీపాలకాంతికి పొట్టి నీడపడి పొడుగు సాగి చీకట్లో కలస్తోంది. వరదరాజు జేన్నీ గమనించటంలేదు. అతని ఆలోచనంతో ఆ పాడుపడ్డ ఇంట్లో జరుగుతున్న వ్యవహారం మీదే వుంది. ఆపని చాలా అపాయంతో కూడుకొన్నది. అయితే ఏం? అటువంటి పనులేనే నేడెప్పుడు వస్తుంది. .

వరదరాజు అరగంట గడవకముందే తాళ్ళతోపులాంటి ఆ గుబుళ్ళిలోకి ప్రవేశించాడు. రోడ్డుకి కుడివేపు వంద గజాల దూరంలో వుందాయిల్లు రోడ్డుదిగువ వొట్టి బురదలో వంద గజాలూ తాళ్ళ గుబుళ్ళ చీకట్లలో నడిచాలి. కాలిబాట జారుకూ వుంది. వర్షధారలు తాటిచెట్లమీదపడే చిటపట శబ్దం, గోండు కప్పల ఎడతెగని షెక షెక అరుపులూతప్ప మరొక ధ్వని లేదు అంతా కారుచీకటిగా వుంది వరదరాజు మెల్లిగా నడుస్తున్నాడు. ఇల్లు ఎంతో దూరంలో లేదు. చీకటిమధ్యలో కుప్పగా కనపడే అనీడే ఇల్లు. తూర్పువేపుకి వంగిపోయి వికృతంగా కనిపిస్తోంది.

వరదరాజు ఈ ఇంటికి చిరపరిచితుడు. కోటిగాడు ఈ ఇంట్లోనే కొపరం పెట్టాడు చాలా కాలంబట్టి. కొరగం అద్దెతకపోవటమే.

కొపరం ఇంటిలో పలకాడు. బైట వరందాలో. ఆ వరందాలో పడమటమూల వర్షం కురవదు. కొంచెం బాగున్నాగా అడే.

వరదరాజు తాటిగుబుళ్ళుదాటి ఇంటి ఆవరణలో ప్రవేశించాడు. నేల గతుకులు గతుకులుగా వుంది. నీళ్లు నిలిచివున్నాయి ఇంటి చుట్టూ. ఇల్లు ఓ ద్వీపంలా వుంది. వరందాలో ఎవళ్ళో అడుక్కునే వాళ్ళూ, అనాగలైనవాళ్ళూ కొంచెం పొడిగావున్న చోట్ల మునగ దీసుకొని పడుకుని వున్నారు. పిల్లా పాపా, పెద్ద—చిన్న తోట కూరకాడల్లా పడివున్నారు.

వరదరాజు విరిగిపోయిన ఇటికరాతి మెట్లు జాగ్రత్తగా ఎక్కి వరందా దాటి లోపలికి వెళ్ళాడు. మధ్య హాలులో చిన్న బెడే రూంలైటు మినుకు మినుకుమని వెలుగుతో అక్కడి చీకటిని పార దోలటానికి వ్యర్థ ప్రయత్నం చేస్తూంది. హాలంతో పైకప్పు చిల్లులు పడిపోయి ధారాపాతం గా వర్షపునీరు కారుతోంది. నేలంతా గతు కులు గతుకులుగా గచ్చు లేచిపోయింది. గోడలు ఏ కాలం నాటివో సున్నపు గారలు పెళ్ళిల్లాడిపోయి దిగులుగా అగుపిస్తున్నాయి.

హాలుకు అనుకునివున్న ఓ గదిలోనుంచి లాంతరు వెలుగు పడు తోంది బైటికి. గది తలుపుంతో చెనలు తిని ఏ తూచానైనా పడిపో వొచ్చు ననిపిస్తోంది.

వరదరాజు కొద్దిగా దగ్గడు, సౌజ్ఞ చేస్తున్నట్టు, గదిలోనుంచి పడుకున్న వెలుగు మాయమైంది.

గదిలోనుంచి ఏడుకొండలు బైటికి వచ్చి “రా. రా. నీకోసం చూస్తున్నారు ఆళ్ళంతా” అన్నాడు మెల్లిగా.

ఇద్దరూ ఒకరి వెనక ఒకరు గదిలోకి వెళ్ళారు.

ఆ గది ఐదారు గజాల దదరం వున్నది. పెంకుటి కప్ప శిధి లావ్యలో వుంది. సగం గది వాన నీటితో తడిసింది. కిటికీలు వేసి వున్నాయి వాటి ఊచలన్నీ కుప్పవట్టి జీర్ణించిపోయి గాలికొడితే ఊడిపోయ్యేలా వున్నాయి గది మధ్య ఓపాత తేలివోమీద కొంత భాగా తగ్గించిపెట్టారు ఇంకో ముగ్గురు కిటికీల అంచులమీద కూర్చు న్నారు సిగరెట్లు కాలిస్తూ. ముగ్గురూ, నాగరికంగా డ్రెస్ వేసు కుని వున్నారు లాంతరున్న బల్బమీద పెద్ద సైజు రెడియో అంతి పెట్టి వొకటి వుంది. రెడియో అనుకోవల్సింది, హఠాత్తుగా మానే. రెడియో కుండవల్లిన బాహ్యలక్షణాలన్నీ వున్నాయి దానికి. పక్కనే డ్రైబాటరి ఒకటి వుంది

వరదరాజు, ఆ ముగ్గురిలోనూ పొడుగాటి వ్యక్తిని గుర్తుపట్టి, “మీరా! ఇదేనా, మీ రాయేల చెప్పింది!” అని అడిగాడు, అతని పక్కకి వెళ్ళి నుల్చుని

పొడుగాటి వ్యక్తి, “ఆ! ఇదే గంటకి.. ..” అంటూ

చుట్టూ చూశాడు. అతని మనసులో ఏదో ఔచిత్యమున్నట్లు తోచింది వరదరాజుకి.

“భయపడకండి” అంటూ వరదరాజు ఏడుకొండలుచేపు తిరిగి “సవ్వెల్లి బయట వుండరా! కొటిగాడు తూగుతున్నాడేమో! డోల్లు, బాగర్ల. బీడీ కాల్యక .” అన్నాడు. “ఓరన్నా వస్తే, ఈ రెయ్యి” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఏడుకొండలు వెంటనే బయటకి వెళ్ళాడు
వరదరాజు అతని వెనకనే వెళ్లి గది తలుపు వేసివచ్చాడు.

పొడుగాటతను “ఇది గంటకి రెండు మూడువేల కాయితాలు అవలీలగా లాగేస్తది . మా కక్కడా రహస్యంగా తయారుచేసేం గుకు చోటు దొరకలేదని చెప్పామా! చివరి కక్కడ కుదిరింది వద్దామా అంటే వానా గాలిను! ఈ కాయితాలు ఎండొద్దూ!” అన్నాడు మిగిలిన ఇద్దరికీనీ చూస్తూ.

వరదరాజు ఆ రేడియో పెట్టిదగ్గర కళ్ళి పరీక్షగా చూస్తూ, “ఏదీ కాస్త చూపించండి ఇది ఎట్లా పనిచేస్తుందో!” అని అడిగాడు ఆసక్తితో.

పొడుగాటతను ఆ యంత్రం దగ్గరకి వచ్చి, దానికింది సాధులూంటి భాగాన్ని లాగి, దానోంచి వంది రూపాయల కాయితం పైజులోవున్న తెల్ల కాయితాన్ని కదానిస్తే, యంత్రం పైభాగానవున్న ఇంకో స్పెషల్ సాధులూంటి పెట్టి బ్యాటరీకున్న ప్రగ్గను యంత్రానికి అగిలించాడు యంత్రంలోంచి, ‘గర్’ అని శబ్దం రాసాగింది ముందుభాగంలోవున్న అద్దంమీద బల్బులు వెలిగియి ఆ బల్బులలో ఎరుపు, పసుపు, నీలం మూడురంగులున్నాయి. అవి వరసగా మూడుసార్లు వెలిగి ఆరిపోగానే, కింద వున్న మరొక రంగురంగుడా ఒక వంక కాయితం బైటికి వచ్చింది యంత్రం అగిపోయింది. పొడుగాటి వ్యక్తి, బ్యాటరీ, యంత్రానికి వున్న ప్రగ్గ తొలగించాడు. వరదరాజు ఆశ్చర్యంగా ఆ వచ్చిన వందకాయితాన్ని చేతిలోకి తీసుకుని చూశాడు. ఏదో అలా చినతట్టి, తనిండాక క్రాస్రీవర్గర లాకున్న వందరూపాయల నోటుతీసి రెండింటినీ లాంతరీముందు వోల్ట్ చూశాడు గొంగనోటు ఏనో, నిజమైననోటు ఏదో ఆ రెండింటినీ కలిపి కొత్త వానికిస్తే కనుక్కోడం చాలా కష్టం

వరదరాజు తన మొహంలో ఆశ్చర్యార్థి అస్తవ్యస్త కనపర్చుకుండా చాలా సహజంగా, “అయితే ఇంకెందుకు యే రేయ్యిండి, కొద్దో గొప్పో ఆలస్యమేలే మళ్ళీ వారన్నా” అన్నాడు

పొడుగాటి వ్యక్తి తన స్నేహితుల్లో ఒకణ్ణి “రాజూ, ఎండ లేంజీ సాగదురా ఈ వ్యవహారం ఈ కాయితాలన్నీ కొంచెం తడిగా వున్నాయి ఆరొద్దూ!”. ఎట్లా?” అని ప్రశ్నించాడు

రాజు సమాధానం చెప్పకముందే వరదరాజు, “అరే, వయ్యం డియ్య! రేపు నే నెండుబెట్టిస్తారే మా బలగమంతా బైట కాపలా వుంటది మీకేం భయంలేదు వారన్నా వస్తే ఒక్క ఈ రేస్తరు . ఎక్కడిపిట్ట ఆడనే గవచివ —” అని తన ధోరణిలో మెల్లిగా నవ్వాడు.

రాజు లాగు జేబులో చెయ్యి పెట్టుకుని, “నిజమే గారి, వరదరాజుగారు! బిట్టి ఎక్కడ ఎండబెడతారు? ఈ యింటిలో పొడిగావున్న చోటేలేదు! ఎక్కువరోజులు టైంలేదు! రెండు మూడు రోజుల్లో మకాం మార్చకపోతే పోలీసులు ..” అన్నాడు మెలిగా

పొడుగాటాయన వేరు ఎరసింపారేడి ఏ కారణాల్లోనో ఇంజనీరింగ్ డిగ్రీ సంపాదించాడు స్వతహాగా యంత్రాలు పరీక్ష చేయటంలోనూ నమూనాలు తయారు చేయటంలోనూ గట్టి బుర్ర రాయలసీమలో ఓ ప్రాజ్, ఏదో వర్క సాఫుగూడా వుం

దతనికి. అక్కడేచోడీ యంత్రాన్ని. అత సందుకుని, “అయ్య నండి వరదరాజుగారు. మీ సహాయంలేంజీ ఈ పనికాదు. చెయ్యటానికి మేము రాత్రికి, పాతిక వేలు వేసేస్తాం. ఎండపెట్టడం మీ వంతు. సగం మీరు తీసుకోండి...” అన్నాడు.

వరదరాజు కళ్ళు మెరిశాయి. నిష్కల్మషంగా నవ్వాడతను “అరే మీ రింకా బయపడుతున్నారంటయ్యా! గంట పన్నెండు దాటివుంటది . కానియ్యండయ్యా! ఈ రేత్రి ఎంతేస్తే అంతా రేపు సాయంత్రానికి మగ్గలాజపురం కొండకొండ మా కొక డున్నాడులే దొంగ సారా కాస్తుంటడు—ఆ డింటికొండ ఎండ బెట్టిస్తా ఆడికి ఎవరూ రారు ..నే వున్నాగా! కానియ్యండి...” అని ధైర్యం చెప్పాడు

ముగ్గుని నాగరికుల మొహమూ వికసించింది
రెడ్డి, “అయితే అలా హుచోండి, కిటికీదగ్గర. మం కాయితా లనిట్టి” అని, మూడో అతనిదగ్గరవున్న తోలుసంచీ చూపించి “తయారుచేసి అందులో పెడతాం .” అన్నాడు

ఆ తర్వాత, తిరిగి యంత్రం ‘గర్’ మన్న మోతతో పనిచేయ్య సాగింది కాయితాలు వరసగా దిగుతున్నాయి నిమిషాని కొకటి చొప్పున వరదరాజు, సిగరెట్ వెలిగించి దానివంక చూస్తూ కూర్చున్నాడు

రెడ్డి తోలుసంచీనుంచి, పెద్ద కట్ట తెచ్చుకొనితాలు తీసి యంత్రంలోకి అండపెట్టాడు రాజు యంత్రం ప్రస వున్న మూడు గంటల్లోకి రంగునీలం పోతున్నాడు మూడో అతను, అన్ని యిన కాయితాలు జాగ్రత్తగా పేరుస్తున్నాడు.

బైట మెరుపులు పురుములతో జోరుగా వర్షం కురుస్తోంది. తాటిచెట్లగుండా దూసుకుని పోతున్న గాలివోరులో యంత్రం శబ్దం వినిపించటంలేదు వరదరాజు చూపు నిమిషాని కొసారి తలుపుమీదికి యంత్రంమీదికి మారుతోంది

గంటగడిచాక నలుగురూ గది మూలుసున్న పెద్ద ప్లాస్టుల్లో కాఫీ, నాలుగు గుక్కలు తాగు. పని మళ్ళీ తీవ్రంగా కొన సాగింది. గంటలుగడిచాయి దొంగనోట్లు కుప్పలు కుప్పలుగా తయారైయి తెల్లారకట్ట నాలుగైంది. రెడ్డి రిసువాచీ చూశాడు.

బైట తలుపుమీదికి ఏడుకొండలాచ్చి దగ్గాడు వరదరాజు వెళ్ళి తలుపు ఓరగా తీసి, “ఏం?” అని ప్రశ్నించాడు

ఏడుకొండలు, “తేగారొస్తుందిరా! మునుషులు గిరు గాడతా రింక కట్టేయ్యండి గుకాం” అన్నాడు, భయం గా

“ఒరే . వుండరా ఖిరికియెడవ ఈడి పనికూడా అయిపో యిందిలే. వుండొస్తున్నాం” అంటూ తలుకేసి లోపలికొళ్ళాడు

లోపల రెడ్డి యంత్రాన్ని కట్టేశాడు రాజు కట్టలన్నీ కట్టేశాడు. అన్నిటిని తోలుసంచీలో సర్దుతారు నలుగురూ. యంత్రం మీద ఖాకీస్ట్రో తొడుగుకట్టి తొడిగారు గదిలో చిల్లర కాయితం ముక్కల్ని జాగ్రత్తగా వీరిపారేతారు సంచీలోకి.

వరదరాజు, “రేపు సాయంత్రం ఏడుకొండలతో నస్తే అడూ నూపిస్తాడు ఆ యిల్లు అడ పరిశీలుకుందాం సరా!” అన్నాడు.

“రెడ్డి, పరేలేండి! అంతా వమ్మకంతోటే వుంది! అంతే గదరా రాజా!” అన్నాడు

వరదరాజు నవ్వాడు “అవును బాబయ్యా! మీకేం బయ మక్కర్లా ప్రాణాలకి తెలించి ఈపని చేస్తున్నాం! ఇందులో మోసం చేస్తే నలుగురంబోయి పోలీసులికి దొరికిపోతాం!.. నీలి వుండాలిగా, ఏదైనా! మన్లో మనకి మోసం, తగూ పనికిరావు .” అన్నాడు, నిక్కచ్చిగా.

తర్వాత ఆ యంత్రాన్ని కేబుల్ కిండి, వాసరాతిని లేవ దీసి, నీలలో తవ్విప గోతిలోపెట్టి, నావరాయి యధాప్రకారం సర్దుకు ముగ్గురూ. వరదరాజు తోలుసంచీ చేత బుచ్చుకున్నాడు.

మిగతా ముగ్గురిలోనూ, “తల వోదారిన పొండయ్యోవో! అంతా నుంపుగా పోకండి...” అంటూ తలుపుతీసి, హాల్లోకి వచ్చాడు. నాన ఇంకా తగలేదు. చీకటి విడలేదు ఆకాశం ముప్పులుకమ్మ చీకటిగావుంది వాతావరణమంతా.

అరగంటలో, ఆ పాడుపడ్డ కొంప నిర్మానుష్యమైపోయింది.

22

తమ బహుళపంథమి. చంద్రుడు ముబ్బుల్లోంచి మహా నెన్నెల ప్రసరిస్తున్నాడు నాలుగు గంటలదాకా వాన కురిసి పలిసింది గాలి సుభంగా కొత్తమన్న పరిమళాన్ని మోసుకొస్తోంది రంగయ్యగారింట గడిపకి మామిడాకుల తోరణం వేశాడుతోంది. గడపలు పసుపు పూసి కుభకార్యపు కళని ప్రచారం చేస్తున్నాయి.

జయలక్ష్మికి కార్యం ఆనాడు. ప్లీసరు శేషాద్రిరావుగారూ, ఆయన సతీమణి జానకమ్మగారూ, కొడుకు త్రియంబకరావు, రమణమ్మ అందరూ ఆ వేళే మధ్యాహ్నం బండికే దిగారు. జానకమ్మ గారూ శేషాద్రిరావుగారూ వియ్యంకుడింట్లో అడుగుపెట్టినదగ్గర నుంచీ—అడపా దడపా సంభాషణలమధ్య డబ్బుసంగతి తెన్నానే వున్నారు రంగయ్యగారికి కీర్తి పట్టుతిప్పుతున్నట్లున్నాయి. ఆయన కలవిధాల ప్రయత్నించారు—ఎక్కడా డబ్బు దొరకలేదు. ఉన్న కాస్త పొలం వెనకట బాకీకే సరిపోయింది, వడ్డీ తీసేస్తే ఆయన వుడ్డకేం ఈ కుభకార్యం పల్కిపోతే ఎలాగో చెప్పామని ఘర్షణోపచయి. తనకు మల్లేనే అందరికీ నుంచి వృద్ధయం వుండదా అని ఆయన ఆశ.

ఈ సంభాషణల మధ్య హాలో జరుగుతోందిగానే రమణమ్మ తమ్ముడి దొరకపుచ్చుకుని పక్కన అల్లుడికని ప్రత్యేకించిన గదిలో సంభాషణకి దిగింది.

“అక్కయ్యా, ఎందుకే నన్నెట్లా వేధిస్తున్నావు? నేనేం రాక్షసుణ్ణునుకున్నావా?” అన్నాడు తమ్ముడు విరక్తితోనూ విషాదంగానూ

“అదికొదురా వాజమ్య! అమ్మ నాన్నా డబ్బుకోసం ఏమైనా చేసేటట్లున్నారు. ఆపిల్లఖర్చుకాలితే—కేడించి మేలెంచ మన్నారు—మీ మామగారికి డబ్బు అందలేదనకో అప్పజేమాతుం దంటావు? చెప్ప” అని అడిగింది, రమణమ్మ

“ఏమాతుంది?” సంతయాస్పదం గామాశాడు త్రియంబకరావు.

“అదే. అక్కజేవుంది తిరుగుడింతా. అడబ్బు సాయంత్రానికి కాన్న చేతుల్లోపడకపోతే ఎక్కురైలు అంటాడు నిన్ను. అప్పజేం చేస్తావు నువ్వు?” అని విలేసింది అక్క.

“ఏంచేస్తాను?” నిలువునడపడ్డాయి తమ్ముడికి సీత్తువాక్య పరిపాలకుడూ, స్వబుద్ధిశూన్యుడూ అయిన ఆయువకుణ్ణిమాన్తంలే రమణమ్మకి అరికాలిమంటన త్రికృష్ణుడు కనిపించేమయ్యలం! తమ్ముడు తను చెబితే వింటాడనే నమ్మకమైతే ఆమెకున్నదికాని, నిజంగా అలాంటిదరిస్తేపోస్తే అప్పజేం చెయ్యాలో ఆమెకి తోచకుండా వుంది.

“కృష్ణలో దిగు. వాజ. చాతకానిమొద్దు. ఇట్లాంటివి నేనే చెప్పాల్సివ్రా! నాల్గిచ్చేడిచ్చేకావాలా మనకి? అది లేకండా జరగ ద్దట్రా? ఉన్నదంతా చాలదట్రా? ‘నాపెళ్లాన్ని నేను నాతో తీసుకొస్తాను’ అని మొండికెత్తిరావావా! నాన్నా అమ్మా, నువ్వు అడిగితే మల్లే నోరెత్తరు. నవ్వంటే నాళ్ళ కెంత గారాబమో, ముద్దో, నీవాలకం, నీ పెంపకంమాస్తే తెలయటం లేదట్రా? అదీ

ఎత్తు. కొదూ కూడదంటారూ! ఇంట్లోంచి లేచిపోతానను. కోరూ వాయాలేని బంగారుబొమ్మలాంటి ఆపిల్లని డబ్బుకోసం వోది లేసుకోకు, తర్వాత నీయిష్టం నువ్వు వాళ్ళ వేసే చేరతావు, నేను తిరిగి తెనాలిరాను; ఇటునించి కాకిపోతా, ఖాయం అంది అక్కగారు గొంతు తగించి

త్రియంబకరావు కుర్చీలోనుంచి తులిస్తాడు. “కళావ అక్కయ్యా! కళావ! భలేసలవో చెప్పావు. రాజకీయపుటెత్తు వేరావు నామట కాదంటారూ! అభోజనం వడుకుంటా. నా పెళ్లాన్ని నేను తీసుకెళ్ళకుండా నువ్వు వీళ్ళెవరూ? చూస్తాగా!” అన్నాడు ప్రతిజ్ఞచేస్తున్నవాడిలా మళ్ళీ అన్నాడు, “ఇంక నన్ను పూరికే, వాజనాజ అని చంపకలక్కా! నువ్వు చెప్పినట్లల్లా చేస్తాగా! సరా” అన్నాడు బతిమాలుతున్నట్టు.

“సరిగావుంటే ఎందుకంటారా నిన్ను! ..” అంటూ రమణమ్మ బయట మాట్లాడుకుంటున్న మాటలు చెవులురిక్కించి విన సాగింది

“అది కాదండీ బావగారూ! సెకంకోసం ఇప్పటిదాకా ఎదురుమాళాను ఇప్పడో ఇంకా కాసేపటికో వస్తుందిలేండి తప్పకుండా సాయంత్రంలాగా అందుతుందిలేండి” అన్నాడు రంగయ్యగారు, వియ్యంకుడితో

శేషాద్రిరావుగారు మధ్యాహ్నం టిఫిన్ గారెలు తింటూ, మధ్య మధ్య మాట్లాడుతున్నాడు గావున, నంగిగా వొస్తున్నాయి మాటలు. “చెకం చాలా అవసరమండీ. అందుకని..... లేకపోతే ఇంతగా అడుగుతానా! అందులో మిమ్మల్ని” అంటున్నాడు చాలా తొక్కింగా

గదిలో రమణమ్మ తమ్ముడివంక తీవ్రంగా చూసి, “ఏమిటా అవసరం నాయనా?” అంది మెల్లిగా.

తమ్ముడు తల పైకెత్తి చెక్చెప్పవంక చేతులు చూపిస్తూ “దేవు డికి తెలియ” అంటున్నాడు

“ఎలాగో, సాయంత్రానికి అందిందండీ. టీ. ఎం. వో. చేస్తాను” అన్నాడు ప్లీడరుగారు కాఫీ దప్పరిస్తూ.

రంగయ్యగారికి గుండెలో రాయి పడ్డది. ఎలాగా! సాయం త్రానికి కాదు, ఇంకో వారానికైనా సంతన అవుతుందా అనేది ప్రశ్న!.. పైమాత్రం రంగయ్యగారు గంభీరంగా వున్నాడు. మాటలు ఇంకో విషయంమీదికి మారాయి.

రమణమ్మ, “బాగ్ర తీరా అబ్బాయి, ఇదే చెప్పడం ఇంకోటి కోయే రాత్రి, నీ పెళ్లాన్ని మెల్లిగా పలకరించు. అది నిన్ను చూసి రుడుసుకునేట్లు కొడుకుమా!” అంటూ బైటికి వెళ్ళిపోయింది.

త్రియంబకరావు ఆ గదిమట్టా చూశాడు. అదే కార్యపు గది. సాధ్యమైనవిధంగా అలంకరించబడివుంది గొడకి నాలువేపులా బొమ్మలు బావమరిది సదానందం వేసినవి గావున; త్రియంబక రావుకి సవ్వచ్చింది వాల్కి గూసే పడకకుర్చీలో పడుకుని, అక్క చెప్పిన మాటల్ని సెయ్యరుకు తెచ్చుకుంటున్నాడు కనీసం పదిసార్లగా రిహార్సల్స్ చేసుకుంటే గాని, ఆ నిక్కి అమ్మా నాన్నా ముందు మాటలే పెగలవు నోటంబడి వచ్చిందగ్గిరించి గూస్తున్నాడు అతను; పెళ్లాం కనపడుతుందేమోనని కొని జయ లాజ గదిలోనించి బైటకే రాలేదు ఆమెని నిగ్గొకవంకా, మొగు డంటే ఏదో తెలియని భయం ఇంకోవంకా వీణిస్తున్నాయి

ఈలోగా సదానందం, బావగారికి టిఫిన్ తెచ్చిపెట్టాడు. టిఫిన్ తింటూ త్రియంబకరావు సంభాషణ ప్రారంభించాడు బావ మరిదితో.

“బావా! నాన్న గారు ఏమిటి—అంటున్నారు?” అని అడిగాడు.

సదానందం, “నాకు తెలీదు బావా. అవి పెద్దవాళ్ళ సంభాషణలు” అన్నాడు.

త్రయంబకరావు, “అది పోనీ, నువ్వెందుకా చదవ దబ్బుకున్నావోయ్!” అన్నాడు.

“ఏమో, బావా! ఈయేడుతో మానేద్దామనుకుంటున్నాను”

“ఏం? కంటిన్యూ చెయ్యరాదా?”

“ఇంకా తేల్చుకోలేదులే. పూరికే అన్నాను” అంటూ ఈ సంభాషణ నచ్చక సదానందం, “కాఫీ తెస్తాను” అని వెళ్లిపోయాడు.

ఆ రాత్రి దంపతుల్ని గదిలోకి పంపేముందు డబ్బు పేచీ మళ్ళీ వచ్చింది. “తెల్లారేసిరికి ఇస్తే సరిగా” అన్నాడు రంగయ్యగారు ప్రాణాలు విగబట్టుకుని. దానికి వంతపాటలే త్రయంబకరావు “ఒక్క పూటలో మునిగిపోయ్యేదేమిటి నాన్నా!” అన్నాడు.

తల్లి తండ్రి ఆశ్చర్యంగా చూశా రతనివంక—ఇదేమిటి! ఆకస్మాత్తుగా వీడికి స్వబుద్ధి పొడనూపింది!—అన్నట్లు.

కాని అప్పటి వుండేక వాతావరణం తగ్గిపోయింది. శేషాద్రి రావు గారి వేపు ఒక్కవోటు తగింది.

ఆ రాత్రి చినుకులతో ఆరంభమైంది. వాతావరణం కొత్త దంపతులకు గిరిగిరితలు పెట్టేట్టుగా వుంది. దానికితోడు కొత్త గుడ్డల, వాసనా, సాంబ్రాణి ఘుంఘుములూ, రుద్రమైన భోజనం, ఏవో తెలియని ఒక సుఖాన్ని ఎదురుమాస్తున్న ఆ తొలితనజాల మాధుర్యం, వాసముందు సన్నని చల్ల గాలిలా త్రయంబకరావుకి మధురానుభూతిని కలుగచేస్తున్నాయి.

జయ మనస్సు రకరకాల భావనలతో నిండిపోయివుంది. మొగు డంటే ఆమెకోక అసహజమైన భయం, ఆదుర్దా పేరుకుని ఊపిరాడనియ్యటంలేదు. ఆ క్షణం అతన్ని కలుసుకోబోయ్యే ఆ తొలితనం కోసం ఆమె విపరీతమైన ఆదుర్దాతో ఎదురుచూస్తోంది.

తల్లి వాల్చీప్రకారం కూతురికి చెప్పింది. “గాభరా పడవల్సిం దేమీలేదు తల్లీ! భర్తకి మొదటి తడవే సదభిప్రాయం కలిగేట్టు చేసుకోవాలమ్మా! అతనికి నువ్వంటే అసక్తి, అనురాగం కలిగేట్టు ప్రవర్తించితే జీవితం సుఖంగా గడుస్తుంది. మిగతావాళ్ళతో నీకేంపని! మొగుడే నీవాడయినాక!”

జయ తలెత్తి తల్లి కళ్ళలోకి చూసింది. తల్లి సంతోషంగా, కళ్ళలో నీళ్లు నింపుకుని కూతుర్ని దగ్గరకి, లాక్కుంది. పద్దెనిమిదేళ్ళూ తన రక్తం, తన అనురాగం సమపాళంగా కలిపి పోషించి పెంచి, ఈనాడు ఇంకొకరికి అప్ప చెప్పకున్నది ఈ పనికిందని.

వయసు వచ్చినమాట నిజమే. కాని కొత్తివోటు—ఎలా మెలగాలో ఆ శతహృదయానికి తెలుసా? ఆపాటి అర్థం చేసుకునే వ్యవధిని త్రిమామలూ, భర్తా ఇస్తారు!” ఈ పువ్వును ఇలా తనకు మలేనే జాగ్రత్తగా పోషిస్తారా? లేక...ఆమె కీడెంచలేదు. కూతురు ముఖంలోకి చూసింది.

తలంటి పోసుకుని గాలికి రేగి, కమ్మని సువాసనలు వెదజలుతున్న నల్లని నిగనిగలాడే జుట్టూ; నిమ్మపండు వన్నె శరీరం; జ్ఞానాజ్ఞానాల సరిహద్దులలో అమాయకంగా కనిపిస్తున్న పాలుగారే మొహం, భయం ఆదుర్దా కలిపి విద్యుద్దీపాలకొంతిలో ప్రతిఫలిస్తున్న నల్లని కనుపాపలూ; జయ, తల్లికి పద్దెనిమిదేళ్ళుగా గాఢ సరిదయసురాలే అయినా, ఎప్పటికప్పుడే ఆ సౌందర్యంలో ఒక మార్పు, ఒక కొత్త శోభ కనపడుతున్నాయి. చిన్నప్పటినుంచీ ఆ శోభా ఆ సౌందర్యం వికసించి ఈనాడు పరిపూర్ణ వికాసానికి దాపులావుంది.

తల్లి, జయ రెండు బుగ్గలమీదా గాఢంగా ముద్దెట్టుకుంది.

జయ కందుకో చెప్పరాని ఆవేదన, శోకం శబ్దాలు తెగాయి “అమ్మా!” అని తల్లిని గట్టిగా కావలించుకుంది.

తల్లి అమ్మాయిల నిమరుతూ, “ఎందుకు తల్లీ!” అన్నది ఆప్యాయంగా.

కూతురు తలెత్తిచూసింది. ఆమె విశాలమైన కళ్ళనిండా నీళ్లు తోటికి సలాడుతున్నాయి. ఆకన్నీటి బిందువుల్లో ఎల్లప్పుడూ తైలం ప్రతిఫలిస్తున్నాయి. నిల్కు రవిక ఎత్తుగా వొంపుతిరిగి నిగనిగలాడే చోట కన్నీటి చుక్కలతో తడిసింది.

“అమ్మా! భయంగావుండే... ఎందుకోగానీ!” అందామె.

తల్లి, తన చీర చెరుగుతో కూతురి కన్నీళ్లు తుడుస్తూ, “పిచ్చి పిల్లా, భయమెందుకుమ్మా! ఏం పర్యాలేదు... అల్లుడు మంచివాడే నమ్మా!...” అంది, ఇంకేదో చెప్పి ఓదార్చింది.

రాత్రి పదికొండంటికి, వహూవరులు కాగ్యం గదిలో తొలిసారి కలుసుకున్నారు—వోకరు గాఢమైన అసక్తితో, ఒకరు భయంతో.

గది తెల్లని విద్యుద్దీపపు కొంతిలో ప్రకాశిస్తోంది. నలుమూలలూ చీకట్లు లేకండా స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి. పట్టిమంచం పక్కన బల్లమీద ఫలహారాల పళ్లెం ఎంతో నోరూరిస్తున్నా త్రయంబకరావు భార్యవేపు అనురక్తితో చూడసాగాడు.

ఆమె ఇంకా ద్వారం దగ్గరే తలొంచుకు నిలబడివుంది. ఆమె నిమ్మపండు వన్నె శరీరచ్ఛాయ కింకా మెరుగుపెట్టే గంపపు వరం నిల్కుచీర కట్టింది. రక్తవర్షపు నిల్కు రవిక తోడిగింది. తలొంచుకుని—వొణుకుతోంది. త్రయంబకరావు ఆమె వేళ్ళనీ, కాళ్ళనీ—బిగులైన దుస్తులలోనుండా కనిపిస్తున్న యవ్వన శోభనీ, చూస్తున్నాడు.

మంచంమీద కూర్చున్నవాడల్లా కిందికి దిగాడు. అతని శరీరానికి పెద్దాపురం నిల్కు లాల్చి, పంచె చాలా అమపుగా అమరాయి. మామూలుగా ఎల్లప్పుడూ వుండే ఆ అమాయకపు చిరునవ్వు అతని ముఖంలో మాసిపోలేదు. ఎందుకు అల్లా వొణుకుతున్నాయి ఆమె వేళ్ళ? మొహం వైకల్పించే? కొన తేలిన గడ్డం, రవిక ఎరుపు నిగనిగల ముందు తెల్లగా కనిపిస్తోంది...

త్రయంబకరావు కిటికీనుండా బైటికి చూశాడు. శోభుద్దీపం వెలుగులో నుండా, వర్షపు చినుకులు పడుతున్నాయి అందంగా. మబ్బుపట్టి అతి శీతలవాయువులు కిటికీనుండా లోపలికి దూసుకు వస్తున్నాయి. అవి అతనికి తెలియరాని ఏవో మేళాల్ని కలిగిస్తున్నాయి.

అక్క చెప్పినమాటలు అతనికి మాటిమాటికి జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి. అవును సున్నితంగా, జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించాలి. అతను నిదానంగా కొంచెం ముందుకు నడిచాడు. జయ ఇంకా అలాగే నిశ్చలంగా నిలబడే వుంది.

త్రయంబకరావు పదినిమిషా లీ విధంగా చూసి మెల్లిగా నడిచి ఆమెను సమీపించాడు. దగ్గరకొచ్చి అడుగుదూరంలో ఆగి, “జయ” అని పిల్చాడు మెల్లిగా.

జయకి అతను తనవేపు వేస్తున్న ప్రతి అడుగునూ, ఆ నిశ్శబ్ద వాతావరణంలో పదింటిలు ధ్వనితో వినిపిస్తోంది. లావెండర్ వాసన గవ్వమని రాగానే, దాంతోపాటే “జయ” అన్న పిలుపు వినపడగానే ఆమె తలెత్తి చూసింది, కొంచెం వోరగా.

ఆమె కళ్ళకి వారాల కుర్రాడిబావ జ్ఞాపకం వచ్చాడు లీలగా. త్రయంబకరావు ఈ సమయంలోనే మెల్లిగా జయ దగ్గరగావొచ్చి ఆమె చెయ్యి సున్నితంగా పట్టుకొన్నాడు.

జయకి ఆకస్మాత్తుగా గదిలో ప్రతిపస్తుతూ గిరిగిరా తిరుగుతున్నట్టు అగుసించింది. త్రయంబకరావు పెరిగి పెరిగి భయంకరంగా గదివంతా ఆక్రమించుకున్నట్టు కనిపించాడు. అతని చిరునవ్వు వికటాట్టవోసంలా వినిపించింది. ఆమె కెవ్వున కేకనీ పడిపోయింది—తుపానులో చిక్కుకున్న అరటిచెట్టులా.

త్రయంబకరావు ■ త్రవడిపోయాడు. రెండు నిమిషాలు నిశ్శబ్దమే నిలబడ్డాడు. తర్వాత ఆలోచించసాగాడు; ముందు ఆమెని ఎత్తుకెళ్ళి మంచమీద పడుకోపెట్టాలని తోచింది; అట్లాగే వోగి, అదరలగా ఆమెని ఎత్తుకుపోయి మంచంమీద పడుకోపెట్టాడు. బయటికి వచ్చి ఎవరితోనన్నా చెప్పాలనుకుని తొందర తొందరగా తలుపుతీశాడు. బైట గొల్లెం పెట్టారెవరో కొంటి ముత్యమలు గాబోలు.

అతనికి అందరికన్న ఆపురాలు సలహాఇచ్చేది, అక్క రమణమ్మ. “అక్కా—అక్కా” అని నాలుగుమాటు కేకలేశాడు.

ఆమె ఎందుకైనా మంచిదని, చోటుచాలకా, కార్యం గది బైట వెంకువర్చుకుని పడుకోనివుంది. మిగతావాళ్ళంతా అలసిపోయి వున్నారేమో, ఎక్కడివాళ్ళక్కడ నిద్రిపోతున్నారు. రమణమ్మ రెండో కేక కేలేచింది. లేచి—తలుపు దగ్గరకొచ్చి “ఏమిటా అది! ఎందుకట్లా పాలికేక పెడుతున్నావో?” అంటూ బైటగొల్లెం తీసింది.

త్రయంబకరావు, “అక్కా, ఏమిటి, నన్ను చూసేమాడం తోనే అట్లా విరుచుకుపడిపోయింది? కళ్ళు తేలేసింది! నాకేమిటో దడిగావుండేఅక్కా” అన్నాడు, కంగారుగా.

“నీమొహం, నీమారా! కాసినిచన్నీళ్ళు మెహనచర్చి, నోట్లో నుక్కాడు, పాలుపోయ్యి. కాస్త తేరుకుంటుంది. కొత్తకడటా వావా! పెళ్ళయి ఎన్నాళ్ళకీ కనపడక నేటొలివి. ఆరోజు కనపట్టం, మళ్ళీ ఇదేనాయో అది నిన్ను చూట్టం!—పద. పద. భయపడింది గావును చిన్న సన్నాసి!” అంటూ రమణమ్మ తనూ సందేహి చెయ్యకుండా లోపలికి వెళ్ళింది.

ఆమెపుట్టేకం, ఈవిషయం తల్లితండ్రులకి తెలుస్తే ఇదో వంక పెట్టి ఇంకా ఎన్నిమాటలైనా అంటారు; మరెన్నో పెచిలు పెడతారు అని.

త్రయంబకరావు అక్క చెప్పినట్లే కాసినిచన్నీళ్ళు భార్య మొహం చిలకరించి, రెండునుక్కల వేడిపాలు, ఆమెనోట్లో పోశాడు. ఆమె తల తనతోడమీద పెట్టుకున్నాడు. రమణమ్మ ఈదృశ్యం చూసి ఎంతయినా జాలిపడింది; సంతోషించింది. ఈ పెచిలు అంతరించి తమ్ముడూ మరదలూ ఒకటవుతారా అని ఆమె చాలారోజులుగా ఎదురుచూసింది. ఆక్షణం ఆసన్నమైంది. కాని ఇదేమిటి, ఈ పాపభర్తం!

“ఆమె నే నెళ్ళున్నారా! కొంచెంసేపుంటే తేరుకుంటుందిలే. చిన్నదికాదుట్రా! జాగర్ర.” అంటూ బైటికి వెళ్ళిపోయింది తలుపుదగ్గరగావేసి.

ఆమెనెళ్ళాక త్రయంబకరావు భార్యతల తోడమీద పెట్టుకుని ఆమెకళ్ళు తెరిచిచూస్తోందో లేదో అని పరీక్షిస్తూ తల నిమి రుతూ ఆమె ఎర్రనిపెదార్ని బరువైన కమరెప్పల్ని, నుండని అందమైన మొహంలోని అవ్యక్తమైన భయాందోళనల ఛాయల్ని చూస్తూ ముగ్ధుడౌతూ కూర్చున్నాడు. ఈమెని తనదిగా చెనుకోటం కోసం ఏమైనా చెయ్యవచ్చుననుకున్నాడు అతినాక్షణం.

23

మంగళగిరి నరసింహస్వామి వేవాలయంలో అదే క్రావణ బహుళసంవత్సరము సత్యానికి రత్నమ్మకి పెల్లిముహూర్తం కుదిరింది. ఆ మొదటిరోజే సత్యం, రత్నమ్మ, సత్యం తల్లిదండ్రులూ, నలుగురు స్నేహితులూ, మంగళగిరి చేరుకున్నారు. అక్కడ దగ్గర బంధు వోకరున్నారు సత్యానికి. వాళ్ళింటిలో మకాంచేశా రెండూ. సత్యం రత్నమ్మ చాలా సన్నిహితంగానూ, స్వచ్ఛగానూ మాట్లాడుకుంటున్నారు.

అవేళే సన్నని తుంపర కడుతూవుంది. అక్కోకం మబ్బులూ కమ్మి, మంగళగిరి ఎండిపోయిన వాతావరణానికి ఎంతో జీవం పోస్తోంది. అక్కడక్కడ నీలాకాశం కన్పిస్తోంది. కొండమీద ఎండపొడ కన్పిస్తోంది.

సత్యం మకాం చేసిన ఇల్లు మొయినోద్దూకి కొంచెం దూరంలో కుడివేపుగా వుంది. ఆ సందు కొంతదూరం ఎగువకి పోయి కొంతదూరం పల్లానికి దిగి విచిత్రంగా వుంటుంది. ఇల్లు మట్టిగోడలూ పూరికప్పు. మృదంగా అతికి ముగులు పెట్టారు. వాకిలిముందు నాలుగు బొంగులు పాతి చిన్న పందిరివేశారు. మేళం మోగుతోంది.

రత్నమ్మకి కాలకి పారాజి కళకి కాటుకా బుగ్గన చుక్కా పెట్టేసరికల్లా పెళ్ళికళ్ళ వొచ్చి—తగని సిగ్గు వచ్చేసింది. తన యాడుకి కొంచెం పెద్దదైన పెళ్ళికొచ్చిన ఒక్కామె దగ్గరచేరి తప్పించుకు తిరుగుతోంది. సత్యంగాడా పెళ్ళికొడుకు నేనంటే కొంత అలసినట్టుండి, సిగరెట్లు తగలేస్తూ స్నేహితులతో కలిసి పెద్ద బజార్ను తిరుగుతున్నాడు.

బజార్లన్నీ ఎర్రమన్ను తడిసి రొచ్చురొచ్చుగా వున్నాయి. దెబబాడి సిమెంటురోడ్ల కలవాటుపడ్డ సత్యాని కిడి కొత్తిగావుంది.

వేవాలయపు గాలిగోపురం ఎత్తుగా గంభీరంగా, కొండ పక్కనే మంగళగిరికే గర్వకారణంగా నిలిచివుంది.

సత్యం ఆరోజులా మర్నాటికోసం ఎదురుచూస్తున్నాడు సంతోషంగా. ఎంతో సన్నిహితంగా వున్నా ఇంకేదో తెర అడ్డు వున్నట్లే ప్రవరిస్తోంది రత్నమ్మ ఇప్పటికివరకూ.

ఆమర్నాడూ వొచ్చింది. వాన లేదు; మబ్బులు మాత్రం విడలేదు. వాతావరణం బహుమందరంగా వుంది. కచ్చని చెట్లూ, ఎటు చూసినా రోడ్లమీద ఖాళీపల్లెల్లో నిలిచివున్న నీళ్ళిల్లా ప్రతిబింబితే వెలుగులు.

సత్యం—రత్నమ్మ, ముహూర్తం వేళకి, బంధు సమేతంగా నల్లొక్కెళ్ళి పెళ్ళి కార్యక్రమం పూర్తిచేసుకొచ్చారు.

కుడినీ—ఆవరణనీ, కొండక్క మెట్లనీ, ఆశ్చర్యంగా చూస్తోంది రత్నమ్మ కళ్ళు పెద్దవిచేసుకుని. కొండమీంచి కిందికి చూస్తే కనపడే పూరిదృశ్యం, ఆమె ఉల్లాసానికి వోక కారణమైనా, సత్యం పక్కనేవుండి, చేయి చేయి కలిపి కొంగూ చెంగూ ముడేసుకుని తలొంచుకు పడవటం మరింత ఆనందంగా వుంది. అసలే కొత్తిచీర. దాని రంగు ముదురు ఆకుపచ్చ; కొంచెం ముతకదైతేం, సత్యం మంగళగిరిలో తనకోసం పెళ్ళి కానుకగా కొనుక్కొచ్చాడు. దాని విలువ నిలుకలకైనా రాదు!

అసలా చీర కొంటానికి తనూ కొట్టుకెళ్ళింది. కూరగాయలమేదగ్గర చిల్లరకొట్టుపక్కన వుందా చేసేతగుడ్డలపాపు. ఆమెపు యజమాని కుద్ధ ఖద్దరుగుడ్డలు గరించి చాలా కలుపుగోలుతనంగానూ, విగుగు లేకుండానూ మాట్లాడాడు.

ఆమె చుట్టూ చూసింది. ఎన్ని రంగుల చీరలు! ఎన్ని రంగుల నూలుకట్టలు! నెమిలిపింఘలా వుందా చీరువా! ఎరుపులోనే నాలుగైదు రకాలు. తనకు ఈ ముదురాకుపచ్చ నచ్చింది. నచ్చటం ఏమిటి? అసలా కొట్టో కెళ్ళేవరకూ తనకి అభిరుచి అంటూ ఒకటి లేదు; అక్కడికి వెళ్ళి ఆ రంగుల వైవిధ్యాన్ని చూసేసరికి, ఏది తీసుకోవాలో తెలియని సమస్యలో పడిపోయింది. అన్నీ బాగున్నట్లే తోచాయి ఆమె కళ్ళకి.

(49-వ పేజీ చూడండి)

భయం!

అసంగతి విన్నదగ్గర్నుంచి రాజయ్య మనస్సు వికలమై - అలజడిలో కొలుకులాడసారంభించింది. ఏదో పనిమీద బయలుదేరిన ఆయన, గిరుక్కున వనక్కు దిరిగి, గుండెమీద చెయి గట్టిగా పెట్టుకొని గబగబ నడిచి ఇంటికివచ్చాడు. చిన్న మూయిచేతి గాడు మంచినీళ్లు తెప్పించు కొని త్రాగినా ఆయన గుండెలో ఏర్పడిన దడ తగ్గలేదు -

వెంకటపతి రెండు రోజుల్లో విడుదల అవుతాడట!

వాగు విడుదలై వస్తాడు! గోనులో పెట్టిన సంహం నాడు. తమమీద నిప్పులు కక్కుతో వుండివుంటాడు. ఎట్లా? ఏం చేస్తాడో ఏమిటో! కర్క! వాడు జైలుకు పోవటానికి తనే కారణం! తనే స్వయంగా కేసు పెట్టింది మరి అప్పుడు అంతకంటే గత్యంతరం లేకపోయింది. తనకి రామ చంద్రయ్యకూడా బాగా వూతం ఇచ్చాడు కారి. ఇప్పుడు తను ఒక్కడే! తనకి ఊళ్లో పెద్ద అండలేదు వాగు చెయబోయే దుర్మార్గుని ఎదిరించే శక్తి తనకులేదు. తనకి రెండువిధాలా చెనీన రే వడిగతి అయింది! ఇప్పుడు తను చెయల్సింది ఏమిటి?

వాడు జైలునుంచి కొరాలు మిరియాలు నూరుకుంటూ వస్తాడు వాడి పగ త్రాచు పొము పగ. వాడు ఊళ్లో ఒక గొప్ప రాడీ వాడిక్రింద కొంతమంది రాడీలు ఉన్నారు. వాడి నాయకత్వం క్రింద ఆ రాడీలు ఏపని చేయటానికి ఒకరు. అసలు తను అప్పుడు వారతో విరోధం ఎంగుకు తెచ్చుకోవాలి?

ఎంగ బజారుతల ఇల్లుకొవలంచాత, తన ఇంటప్రక్క కాళిస్థలముంటే అక్కడ కల్లి దుకాణం పెటాడు, తనని అడగకుండానే! దుర్మార్గుల్ని ఇల్లిదగ్గర చేర్చడమా? తనకి ముంజుతోచ్చింది నంటనే ర మచంద్రయ్య దగ్గరకు వెళ్ళాడు తను సలహాకోసం. ఆయన సలహాతిసుకొని వాడి దగ్గర కల్ల కొట్టాతనీ పేయియని అధికారంగా అడగాడు వాడు చాల తలబిరుగుగా చూట్టాడాడు. పైగా తను ఒక మాటంటే-తనమీదచెయ్యచేసుకున్నాడు

గామచంద్రయ్య నంటనే పోలీసుల్ని తీసు కొచ్చి అక్కడ ఉన్నట్టుగానే వాడ్ని అరెస్టు చేయించాడు. తను కోర్టులో జరిగింది జరిగినట్టు-తనమీద వాడు క్రతతో చేయి చేసుకున్నట్టు చెప్పాడు. ఆరు నెలలు కరిన శిక్షపడింది అది రెండోసారి వాడు జైలుకు వెళ్ళేటం. అంతకు ముంగు ఒకసారి ఒక దొంగతనం కేసులో జైలుకు వెళ్లి వచ్చాడట. వాడ్ని జైలుకు పంపించాక ఒక వ్యవహారం లో తనకి రామచంద్రయ్యకూ చెడింది. తను ఇద్దరి మధ్యా విరోధం బలీసి పోయింది ఆయన తనకి సహాయము చేసేదీ తను ఆయనకు సహాయపడేదీ ఏమీ లేదు. తను ఇద్దరూ కలిసేఉండగా ఒక అండ ఉండేది; ఇప్పుడది లేదు. వెంకటపతి ఏం చేసినా తను సహించవలసిందే!

తాత్లూరు నాగేశ్వరరావు

వాడు తనని ఏం చేస్తాడు? ఏమైనా ఏస్తాడు? తెగించినవాడికి హద్దూ ఆపూ ఏమిటో వాడు చేసే దుర్మార్గుపు పనులన్నీ తెగించి చేసినట్లే ఉంటాయి. ఎక్కడ లేని నిర్గుత్వం? లసంటే ఊళ్ళోవాళ్ళంతా దడ వాలని వాడి కోర్కె! వాడి విగ్రహాన్ని మాసే ప్లలు దడుచుకుంటారు చింతనిప్పు లాగా కళ్లు ఎవ్వడూ నలుగుతూవుంటాయి. వాడి రంగులచారల బన్నీనూ, తిలగుడ్డా, మీసాల గంభీరత, చేతిలోని లాక్కి చూడటంతో అదోరక మైన భయం ఆవరిస్తుంది.

తను ఏదో ఒక ఉపాయం ఆలోచించి వాడి ఉపద్రవాన్నుంచి తప్పించుకుంటే తప్పలాభం లేదు వాడు తన రాడీలచాత తనక ఎంత అసకారమైనా తలపెట్ట చెయిం పవచ్చు! తను చూటమాటికీ కోర్టులమట్టూ, పోలీసు స్టేషన్ల మట్టూ ఎట్లా తిరుగుతాడు? వాడు రాడీలచాత చావిడి తగలబెట్టంవ వచ్చు! లేదా తనని చావ మోదించవచ్చు -

వరికుప్పలు తగలబెట్టించవచ్చు! వాడి దుర్మార్గానికి ఎటువంటి వస్తాన్నీ పొందకుండా - ఏదో విధంగా వాడితో ముందుగా స్నేహం చేసుకుంటే! దుష్టునితో స్నేహమా? ఏం చేస్తాడు? దుర్మార్గుడితో స్నేహం చేస్తేనే బ్రతకగల రోజులు యివి? తను తప్పు ఒప్పు కొని - వాడిముఖాన కాస్త పిబ్బు పోకెస్తే వాడే వస్తాడు తనవంట కుక్కలాగా! తనకి ఇంక భయం ఉండదు. తనతో విరోధం పెట్టుకున్న ఆ రామచంద్రయ్యకూడా పల్లెత్తుమాట అనటానికి దమ్ములు ఉండువు. వాడ్ని మెల్లగా దవ్వటమే తన పని. విరోధం పెట్టుకొనే కంటే - స్నేహం మీదనే దుర్మార్గులనుంచి బయటపడగల గొచ్చు.

అన్న అభిప్రాయానికి రాజయ్య వచ్చాడు. ఆయన కేవలం భయంలోనే అటు వంటి అభిప్రాయానికి రావాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది అనుకోవటంలో సమంజసం కానిది ఏమీలేదు. కొన్ని భయాలకులోపై వ్యక్తి పరిస్థితుల వారసుడుగా మారటాన్ని మనం నిత్యమూ చూస్తున్నాం!

ఆ సాయంత్రం రాజయ్య వెంకటపతి ఇంటికినే వెళ్ళాడు. ఊరిచివర తాళ్ళతో పులో ఉంది, వాడి ఇల్లు. రాజయ్య వ్యక్తపరికి - నూర్పుడు అస్తమించ బోతున్నాడు.

రాజయ్య మట్ట పీల్చుకుంటూ, మధ్య మధ్య పొడిదగు దగ్గుకుంటూ ఆ పాత పెంటటిల్లు దగ్గరకు వెళ్ళాడు. వెంకటపతి భార్య వెంకట గుమ్మి గేదకు వచ్చిగడి మస్తాంబ. రాజయ్యను చూసి ఆమె ముఖాన్ని కండగడ్డ చేసుకుంది తన మొగుడ్ని జైలుకు పంపించిన దుర్మార్గుడు రాజయ్యిని ఎన్న అక్కసు

బు హీ ము

ఆగినదా కలవరము వస్తు కుమారి మూర్తిదాంబికాలంగుంది ఏ కారణమువలనైనా విచిచిపోయిన బహిషును త్వరలో

జారీచేయును. విరపాయకరమైనది.

వెల Normal రు 3/- Special రు 5/- Extra Special రు 8/-

(V P P ప్రత్యేకము)

Mrs P Devesh F D S Calcutta 40.

ఈ క్రిందిచోట దొరకును

INDO MEDICAL SUPPLIES

29 Vaidyanatha Mudali Street Madras.

శ్రీ వత్స వారి

వై టో డెంట్

దంతక్రిములను సంహరించుపండ్ల సౌదీ

ఆతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రములో అధికముగా షుగర్ పోవుట ఆతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు (Diabetes) ఇది యంత ఉన్నదవకరమైన వ్యాధిఅంటే. దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అనన్యమృతుంటారు. దీనికి డాక్టర్లు ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మూత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నియం రానేకాదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము పున్నంతకాలము మూత్రం షుగర్ తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజిప్టు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనది దాహం, అకలి తరచుగా షుగర్ తో మూత్రము బయలు వెడలబడును. దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రావ వుండు, కురుపులు, కంటిపోర ఇతర చిక్కులు వంటవిందును వీనస్ ఛారమ్ ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స, దీన్ని వాడటం వల్ల వెనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రములో షుగర్ తగ్గించి ఆత్యధికమూత్రము గూడ నివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి వత్తం లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కర పత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా వంపుతాము.

|| దిక్లం బుద్ధి ఖరీదు రు. 12-0 య
ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము
VENUS RESEARCH LABORATORY
Post Box No 587, Calcutta (A P W)

బహుమతి రు. 500
(గవర్నమెంట్ రిజిస్టరు)

తెల్ల వెంట్రుకలను పోగొట్టును
రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు అది తాత్కాలికము మానువాసరగల "మన్ మోహివి హేర్ ఆయర్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వృద్ధిలో తయారైనది 60సెం||ల ఎయిస్సులకు వెండ్రుకలను సెల్లగా వ్రుండును. ఇదిగాక మెదడుకు షుగర్ వలన వస్తును. ఉన్నాదము, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రావీదురు "జ్ఞాపక శక్తి"ని కంటిచూపును వృద్ధిచేయును కొద్దిగా వెనకివుంటే ఒక సీసాలు రు. 3-8 0 3 సీసాలు రు. 9-0-0 సగము నెరసివుంటే ఒక సీసాలు రు. 5-0-0 3 సీసాలు రు. 12/- పూర్తిగా వెనకివుంటే ఒక సీసాలు రు. 7/-లు 3 సీసాలు రు. 18/- య ఇది విడిచేయదని నిరూపించిన రు. 500/-
GENERAL LABORATORIES,
(H O) P O Rajdhanwar (H Bagh)

ఆమెలో బాగా పాతుకొని ఉంది. ఆమె ముఖంలోని మార్పును రాజయ్య గ్రహించాడు. కనుకనే తను సంభాషణ ఎట్లా ఆరంభించాలో అన్న ప్రశ్న ఆయనకు ఎదురైంది. కొంచెంసేపు దిక్కులుచూస్తూ గడిపాడు. కాని ఆమె మాట్లాడించలేదు. ఇంకోకి వెళ్లింది, నిర్లక్ష్యంగా.
ఎట్లా తను ఈమెను మంచించేసుకోవటం? ఈమెను మంచించేసుకుంటేనే తప్ప-వంకట పతిలో కలిగే ప్రగమకోపానికి కొంత అవరోధం ఏర్పడుదు. తన తప్పును వెళ్లగక్కి-ఆమెని ఎలాగైనా సరే, తనమీద ఉన్న ఆగ్రహాన్ని కనీసం కొంతైనా తగ్గించాలి. కొన్ని నిమిషాలపాటు ఆలోచించాడు. మునిమాపు చీకటి ఆ తాళ్లతోపు మధ్య జడలు విరబోసుకుంది.
"వంకటసుబ్బమ్మా!"
జవాబు లేదు. ఆమెకు వివరడక కాదు.
"వంకటసుబ్బమ్మా!" మళ్ళీ ఒకటి చేసి కొని పిలిచాడు రాజయ్య. ఈ తిభా ఆపిలుపులో ఒకవిధమైన దీని తీవ్రం తోగోకిన లాడింది.
వంకటసుబ్బి బయటకొచ్చింది - తనను యింత మర్యాదగా పిలవటానికి గల కారణాల్ని కనుక్కో నేందుకు.
రాజయ్యనంక తీక్షణంగా చూసింది. ఇంటికి వచ్చిన వ్యక్తిని కూర్చోమని అనలేదు. ఆమెలో ద్వేషం తల ఎత్తుకొని, హృదయంలో మంటల్ని రేపుతోంది. రాజయ్య మట్టిఅరుగుమీద చలికలపడ్డాడు.
"వంకట సుబ్బమ్మా! నువ్వు నమ్మకావో నమ్మకావో గానీ నాలో చాల మార్పు కలిగింది. నేను వంకటపతిసట చేసిన తప్పును, ద్రోహాన్ని తెలుసుకొని కుదిలి పోతున్నాను. ఆ విషయాన్ని నీ ఎదుట చెప్పటానికి సిగ్గుపడుతున్నాను. నీ మొగుడ్ని క్షేలకు పంపించటంకో నిజానికి పూర్తిగా నాదేం తప్పు లేదు. నన్ను ఆపని చేయమని ప్రోత్సహించి, నాలో విషాన్ని ఎక్కించింది ఆ రామచంద్రయ్యో! నువ్వు ఏమైనా అనుకో - ఇప్పుడు నేను వంకట పతికి చేసిన అన్యాయాన్ని గురించి చాల బాధపడుతున్నాను. ఎప్పుడు పోస్తాడు?"
"రెండు రోజుల్లో..."
"రాగానే నా తప్పు ఒప్పుకొని-గృహం చముని వేడుకుంటాను."
రాజయ్య మాటలకు వంకట సుబ్బమ్మ హృదయం గంతిపువ్వు అయింది. భర్త యొక్క విరోధులు ఇట్లా పశ్చాత్తాపం పడటం - ఒకవిధంలో ఆమెలో గర్వాన్ని రేపింది. ఒక రైతు ఈవిధంగా తన ఇంటికి వచ్చి 'నేనా పాపం' వేడుకుంటానని

తనతో చెప్పడం ఆమెకు అనందాన్ని చెకూర్చింది. ఆమెలోని ద్వేషం ఒక్కసారి అద్భుతమైన రాజయ్యమీద జాలినో కూడుకున్న దయ ఏర్పడింది.
"మీరు అట్లా అనటం ఏం బాగుండలేదు పెద్దవారు..." అన్నది వంకటసుబ్బి వినయంగా.
"కాదు. ఉన్న విషయం చెప్పాను. వంకటపతి వాస్తవానికి మంచివాడే. కాని అప్పుడు ఆ విషయాన్ని గుర్తించలేక పోయాను. రాను రాను నాకే తెలిసి వచ్చింది - వంకటపతిని క్షేలకు పంపడం ఎంత బుద్ధితక్కువో! ఏంచెస్తాం? జరిగి పోయింది. నేను ద్రోహం చేశానని - వంకటపతికి నామీద గొంతుమట్టుకు కోపం ఉండిచ్చు. జరిగిన సంగతి చెప్పానుగా."
"హానీలేండి, గడిచినదాని!"
"గడిచినవాటిని నేను రకు తెచ్చుకుంటేనే ముందు మరుగ బోయేవాటికి జాగ్రత్త ఏర్పడేది. ఒక విషయం అడుగుతాను దాచకుండా చెబుతానా అమ్మయ్యా!"
వంకటసుబ్బి ఆశ్చర్యంగా తల ఆపించింది.
"ఈమధ్య నీకు జరుగు బాటు కొస్తకడంగా జరుగుతోన్నదటగా! నిజమేనా?"
"అవును"
"నాకు తెలియనేలేదు. నువ్వు మరో విధంగా భావించకుండా ఉంటే, - కొంత డబ్బు సహాయం చేయాలని నాకు ఉంది. ఏమంటావు?"
"ఎంతమాట? మీజోటి ధర్మాత్ములకు ఆ సుమంటి అభిప్రాయం కలిగినప్పుడు మేంకాదని ఎట్లా అంటాము?" గంభీరంగా అర్థించింది వంకట సుబ్బి, 'తేలివంతో ఉపయోగించి.
రాజయ్య నవ్వుకున్నాడు. జీబులోంచి రెండు పదిరూపాయల నోట్లుతీసి వంకట సుబ్బిచేతికిచ్చాడు.
చీకటి బాగా చిక్కనయింది. ఇంట్లో వెలిగించిన దీపం తొలూకు. ఎల్లరు బయట వాళ్ళమీద చాల అన్యాయంగా నవతోంది.
"ఎళ్ల స్త్రీలు ఎప్పుడైనా జరుగుబాటు వానప్పుడు సహాయం చేయటానికి అజ్ఞులుగా నేనున్నాను. ఎల్లండి వంకటపతి వచ్చి నవ్వుకు నేను వచ్చిపోయానని చెప్పి. నాలో కలిగిన మార్పు, మా ఆయనమీద ఏర్పడన అభిమనమా - చెప్పి ఎళ్ల స్త్రీలు"
రాజయ్య అక్కణ్ణించి చీకట్లో ఇంటికి నల్లిపోయాడు. ఆ డబ్బును పెట్టెలో పెడుతూ - "రాజయ్యలో ఇంత అకిన్నా

2

19

మొసలి విచారాన్ని అభినయించాడు రామ చంద్రయ్య.

“అవునుఅమ్మా!” సురేమాన్ అందుకున్నాడు

“రేపు వస్తాడటగా! రాగానే తుమాపని చెప్పకుంటాను”

వెంకటసుబ్బి గర్వపడ్డది. తన భర్త యొక్క గొప్పతనం ఏమిటో ఆమెకు అర్థమవుతోంది. విరోధులంతా చేతులుజోడించి తన ఇంటిచుట్టూ తిరగడం - ఆమెకు ఎక్కడలేని ఆనందాన్ని కలిగిస్తోంది.

“వెంకటసుబ్బయ్య! నేను వెళ్లివస్తాను ఇవిగో! ఈ పాతికరూపాయలు ఉంచుకో! కుటుంబం జరగడం కాస్త కష్టంగా ఉండటంగా! ఇట్లా ఎంత ఇస్తేమటుమనం వెంకటపతికి చేసిన ద్రోహానికి సరిపోతుంది. వెంకటపతి రాగానే నేను వచ్చి ఇట్లా పక్కాతైప పడ్డాననిమటుమనం చెప్పి. వస్తాను రామ చంద్రయ్య తేలికపడ్డ హృదయంతో బయటకొచ్చాడు.

ఆ పాతికరూపాయలను అలాగే చేతిలో పెట్టుకొని గుమ్మంలో నిలబడి - తాళ్లతోపు

లోంచి వెళ్లే రామచంద్రయ్య వంకమామ్మ అలాగే నిలబడింది, వెంకటసుబ్బి.

3

వెంకటపతి ఊల్లోకివచ్చిన ఒక్క గంట లోనే దాదాపు ఆ ఊరింతటికీ తెలిసి పోయింది. చావోగోతున్న రాజయ్యకు కూడా తెలిసింది. తెలిసినక్షణంనుంచి ఆయన ఖో ఖయం తోలుకు చాయలు పూర్తిగా అగపడ నారంభించాయి.

ఎటాఉన్నాడోవెంకటపతి! తనవిషయం వాడిభార్య చెప్పిందో రేదో! చెప్పితే వాడు దానిమాట విన్నాడోలేదో! తన మీద చిందులు త్రొక్కుతున్నాడేమో! తనమీద పగ తీర్చుకోవాలని కైలాసుంచే ఆలోచించుకుంటూ వచ్చాడేమో! ఏమిటి ఇప్పుడు తనుచేయడం? తనని వెంకటపతి ఏంచేస్తాడు? ఏంచేయాలని అనుకున్నాడు?

రాజయ్య ఎటాతోచక, హృదయానికి కాంతిని చేకూర్చలేక - వట్టినే భయపడుతో, ఇంట్లోకి చావట్లోకి పచ్చాడు చేయ నారంభించాడు. తలుచుకొన్న ఆయనలో విపరీతమైన ఆలోచనలు చెలరేగి, ఊపిరి నిలిపివేస్తున్నాయి గానీ - ‘తనని వాడేం చేస్తాడు? అసలు ఒక వ్యక్తిని మరొక వ్యక్తి ఈ లోకంలో ఏం చేయగలు? అన్న ధైర్యానికొచ్చి, నరాలను అంటియున్న భయపు పొగల్ని తొలగించుకోలేక పోతున్నాడు.

సాయంత్రం రాజయ్య వీధిలోకి వచ్చేప్పటికి ఎదురుగా ఇరవై ముప్పై గజల్లో వెంకటపతి సురేమాన్ - ఎదురైయ్యారు. రాజయ్య వాళ్ళనుచూసి తప్పకోలేక పోయాడు.

కైల్లో ఆరునెల్లు ఉన్నా వెంకటపతి చిక్కిపోలేదు; మనిషిలోని గాంభీర్యం తగ్గిపోలేదు. రాజయ్యను చూసి, మీసాలు రువ్వుకుంటూ గుర్రం సకిరించినట్టు ఇకిరించాడు వెంకటపతి రాజయ్య గుండెలు సగం అవిసిపోయినాయి. కాళ్ళక్రింద భూమి గజగజలాడింది. గాలి ప్రంభించిన ఎండాకాలపు విల్లుమధ్యాహ్నంనాడు కిటికీలులేని గదిలో కూర్చుంటే చెమటపోసి నట్టు, ఒక్కసారి ఆయన కిరీరం మొత్తం స్వేదంలో నిండిపోయింది.

వెంకటపతి దగ్గరకొచ్చి—

“రాజయ్యగారూ! కులాసాయేనా?” అన్నాడు

రాజయ్య గొంతులోని తడి ఘనభవించింది. సుద్దు మిటకడించి వెంకటపతివంక

పిచ్చిగా చూశాడు. ఆ చూపుకు సురేమాన్ కిసుక్కున నవ్వాడు. వెంకటపతి రాజ తీవ్రతో కుడిచేత్తో మీసం గువ్వుకున్నాడు.

“వెంకటపతి కాళ్ళమీదపడి తన తప్పును తుమించమని వేడుకుందామా?” అన్నంత దుఃఖం రాజయ్యలో పొంగుకొచ్చింది. కాని ఆ పనిని వెంకటపతే చేయనివ్వలేదు.

“రాజయ్యగారూ! భయపడకండి! మిమ్మల్ని నేను అర్థంచేసుకున్నాను. మీతో స్నేహంగా ఉండేందుకు నేనూ నిశ్చయించుకున్నాను” అన్నాడు వెంకటపతి.

రాజయ్య కళ్ళల్లో కనులాడిన దుఃఖపు కన్నీళ్లు - ఆక్షణంలో ఆనంద బాష్పాలుగా మారినయ్య.

“వెంకటపతి! నేను చేసిన ద్రోహాన్నంతటిని మర్చిపో! ఇకనుంచీ కలిసి మెలసి ఉందాం. నువ్వు ఏ సహాయం చేయమంటే నేను ఆ సహాయం చేస్తాను నువ్వు ఇదివరకు పెట్టుకున్నట్టే మా ఇంటి ప్రక్కన బజార్లో మళ్ళీ కిరీడుకాణం పెట్టుకో! అది మంచి సెంటరు. ఇక నిన్ను అడ్డుపెట్టేవాళ్లు ఎవ్వరూ లేరు” అన్నాడు రాజయ్య.

వెంకటపతి అతో దనలో పడ్డాడు.

“అవునుభాయీ! కిరీకొట్టుపెట్టుకోజాకీ పదిరూపాయల ఖేరం కళ్ళమాడవచ్చు!” అన్నాడు సురేమాన్.

“అట్లాకంటే రాజయ్యగారూ!” వెంకటపతి కిరీకొట్టు పెట్టేందుకు అంగీకరించాడు

రాజయ్య హృదయం గమ్యస్థానానికి చేరుకున్న ప్రయాణికుని హృదయంలాగ సంపూర్ణమైన కాంతిని పొందింది. అదనా మీసం రువ్వుకుంటూ ఇంటికి వెళ్ళాడు.

రాజయ్య నిర్భయంగా మీసం రువ్వుకున్న విషయం రామచంద్రయ్యకు తెలిసింది ఆయనలో కలిగిన అలజడికి వర్ణనాతీతం. అతనిల విరోధి తనమట్టుగా ఆక్కుగోడ నిర్మించుకుంటావుంటే-తిను ముక్కు మూసికొని కూర్చుంటే ఏంప్రయోజనం? తనూ చేతివెనుక వినుగబలాన్ని ఏర్పరచుకొని - కాలుమీద కాలు వేసుకొని నిశ్చింతగా ఉండొచ్చు. రాజయ్య తనని ఏంచేస్తాడు? అయినా వెంకటపతితో ఎంతోపాటు కలిపిలేమటుకు - వెంకటపతి తనమీద దౌర్జన్యానికి తలపడతాడా? తను చేయవలసిన కల్పదిట్టాలు తనూ ఇదివరకే చేశాడు. సురేమాన్ తన పక్షం, వెంకటపతి భార్య పాతికరూపాయలు తీసుకున్నందుకు వెంకటపతితో ఆహారం తనమీద సదభిప్రాయాన్ని కలిగించలేకపోతుందా? అయినా తను వీళ్ళని సమ్మోక్షిని మక్కిన చేసులాగ మెదలకండా ఉండరాదు. తనూ వెంకటపతితో ముఖామఖి స్నేహాన్ని ఏర్పరచుకోవాలి.

కుప్తు ★ పోలి

వగైరా మేహమద్దయ, సెగ, వయో వ్యాధి లక్షణ్యాల్లో దీక్షి. క్యాటలాగు ఉదీతము: పరిహాజ జి. ఎ. రెడ్డి & కో. (రిడిఫ్టర్)

“కాన్సర్ (కమము” గోపాలపురం. తూర్పుగోదావరి.

హత్యము

అంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్పత్తువ, కుక్క నత్తమును వారించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 తులి ఉల్లియ. 8-4-0 పోస్టేజీ 15 అ. బి. ఎ. షిక్లంపెని. “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరిశాపి పెల్లూగు జిల్లా

నవంసక తైలం

అంగవరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును అనుభవించుటకు 48 ఏండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 పీసా రూ. 10/-లు. వి. పి రూ 1-4-0

కావలసినవారు రూ. 1/4 ముందుగా పంపేడి. డా|| రత్నం నన్ను మొడికలేహాల్, ముతకపేటబిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు-(డక్టర్)

ఆరాత్రి కనుచీకటి పడ్డాక మలేమాన్కు ప్రవేశ్యకంగా కబురుచేసి, వెంకటపతిని తన ఇంటికి రప్పించాడు రామచంద్రయ్య.

వెంకటపతిమందు సిగూ, బిడియూమా లేకుండా తన హృదయాన్ని విప్పి ఆర చేతిలో పెట్టాడు రామచంద్రయ్య.

“వెంకటపతి! నిన్ను క్షేలుకు పంపడంలో నే చేసిన పాపహాలు ఏమీలేదు. ఒకవేళ ఉన్నా అది ఆ రాజయ్య మోసపు మాటలకు నమ్మి చెసిందే. నిన్ను తీసుపడ నేనుకోవాలని చాల నోచులుంచీ అనుకుంటున్నాను.”

“మీరు అట్లా బావ ఆయినోకాకేమండీ! మీలాంటి అసామాలు నాకు తీసుపడ నెప్పుకోవటమా? ఎవరేనా వింటే నవ్వి పోతారు. ఇంక ఎక్కడా యీమాట అని నోకండి! మీ చెప్పు చెగుల్లోవాళ్ళం.” అన్నాడు వెంకటపతి.

ఆ చివరిమాటలోని అంతర్వం ఆర్థం చేసుకొనేందుకు రామచంద్రయ్య గింజుకున్నాడు. చివరకు తన మనస్సులోఉన్న అభిప్రాయాన్ని బయట పెట్టాడు.

“ఇదుగోమాడు వెంకటపతి! రైబరీ ప్రక్క నూచిన్న డాబాఉంరి చూశావా! అది ఇప్పుడు భాళీగానే ఉంటూన్నది.

శుభంగా అందులో చిన్న కాఫీహోటలు పెట్టుకో. మన ఊళ్లో పదైనహోటలు ఒక్కటిలేదు. కావాలంటే మవ్వు అట్ట ఇవ్వనక్కరలేకుండానే నాడుకోవచ్చు. రాజయ్య ఇంటిప్రక్కన కిల్లీగుకొణంవల్ల నీకువచ్చే లాభాలు ఎక్కువ వుంవవు.”

ఆ ఆలోచన వెంకటపతికి బాగా నచ్చింది. కిల్లీగుకొణంమీదకంటే ఎక్కువ ఆదాయం రావటానికి చాల అవకాశాలు ఉన్నాయి. తను కాఫీహోటలు పెట్టటమేమంచిది, తను కాఫీహోటలు తెరిస్తేతావూల్లోవాళ్లుకోమటి

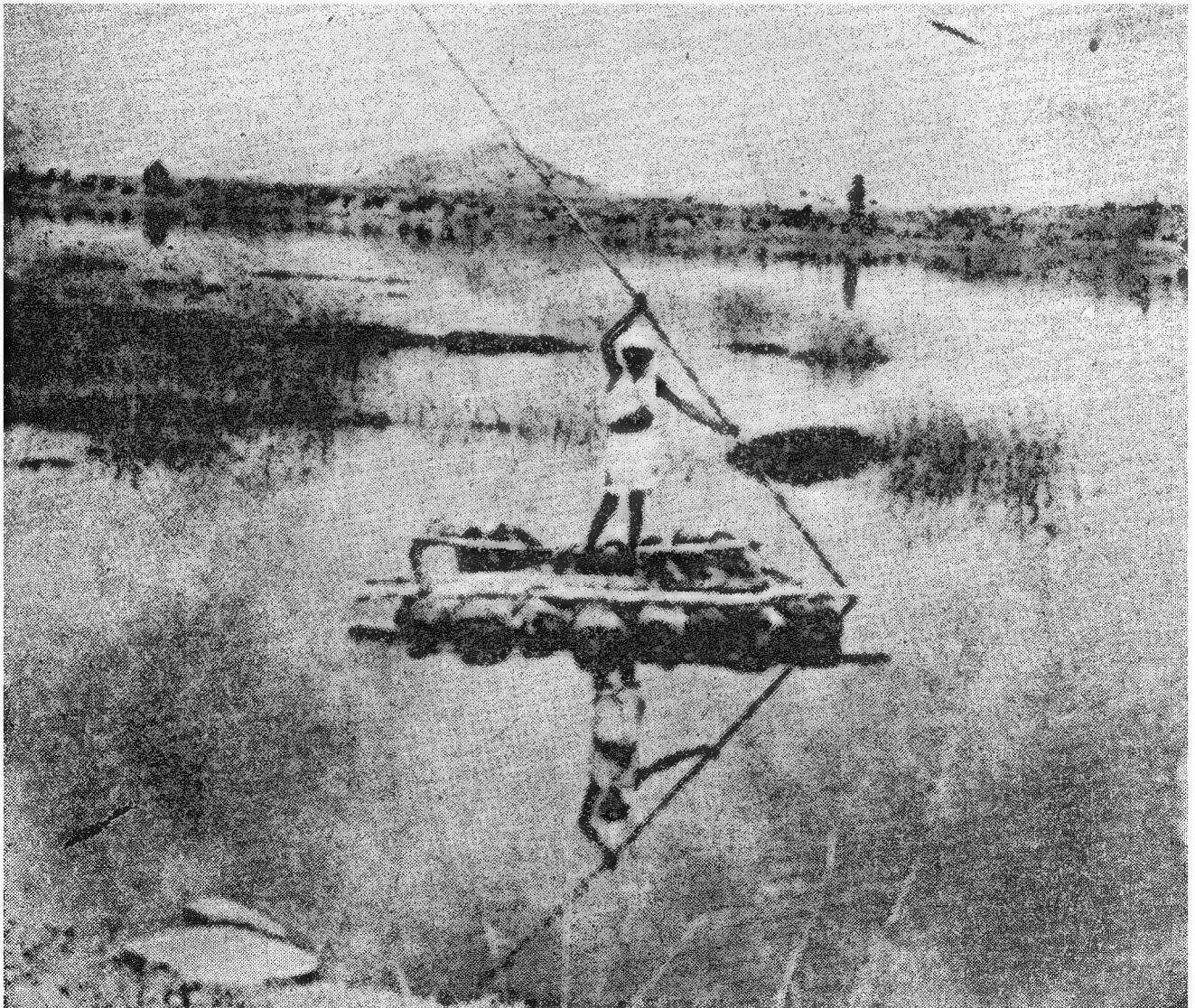
కొశయ్య హోటలుకూ, గమళ్ళ గరటయ్య హోటలుకూ ఎళ్ళోటమా? కాని తను రామచంద్రయ్య డాబాలో హోటలు చెడితే - రాజయ్య ప్రుంగిపోవచ్చు! రాజయ్య ఇంటి ప్రక్కన కిల్లీగుకొణం పెడితే - రామచంద్రయ్య కుమిలిపోవచ్చు! ఏం చేయటం?

కాని ఇదిక్కి సంవోష పెట్టటం తన భర్తమని వెంకటపతి తలంచాడు. కనుక ఒక ఆలోచన తిట్టించి, తన హోటలు తెరచి, కిల్లీకొల్లుమీద తన బావమరిదియైన నాగేని అట్టే పెట్టి, - తను క్షేప అణచూ యిష్ట చెప్తూంటే ఎంత బాగుంటుంది? ఆ ఆలోచన వెంకటపతికి బాగా నచ్చింది.

“సరే. రామచంద్రయ్యగారూ అలానే చేస్తాను, మీకూ అవసరమైతప్పుడల్లా కాఫీ (47-వ పేజీ చూడడు.)

“తెప్ప వివాద చిన్నోడు...”

—రూల్: సి. వి. ధర్మారెడ్డి, కర్నూలు.

చైనా దేశపు వనితలు

మనదేశపు కొన్ని వాతావరణాలలో నడుచు వస్తువు తండ్రికి కట్టుబడు తల్లింది వివాహమాడే ఆచారము ఈవాటికి జన్మిచి. పూర్వము విదేశాలలో కూడా ఈ ఆచారము ఉండేది. ఈ విధముగా ధనము నిచ్చించి వివాహమాడిన పురుషుడు స్త్రీని ఒక గృహోపకరణము కింద భావించేవాడు. కనకామె వానిన అనుకునేవాడు. ఈ వాని నెలల ధన వ్యయముతో లభించే ఉత్పలముక కొరినంతమందిని పురుషుడు వివాహ మాడటానికి వీలు అయ్యేది. ఈ విధముగా ధనము మించుగా అన్ని దేశాలలోను బహు భార్యత్వము ఒక సంప్రదాయ రూపము వచ్చింది.

చైనాదేశములో కూడా సరిగా స్త్రీల నిర్ణయి ఈ విధముగానే ఉండేది. తిరిగిం దులు యవ్వనవయస్సునకు వచ్చునప్పుడు తల్లి అప్పలు తీర్చుకునేవారు. సమ మునికీ తగినంత మొత్తము యివ్వగల యిడుడు కనబడకపోతే వ్యభిచార గృహాలకు లులను అమ్మటముకూడా ఆచారముగా ఉండేది. చైనాస్త్రీలకు వివాహ స్వారం త్తము లేదు. విద్యావైజ్ఞానికముగా అభి వృద్ధి చెందటానికి స్త్రీలకు అవకాశాలు లేవు. ఆర్థిక స్వారంత్తము లేరుకయినా

లేదు. అన్నిటికీ పురుషులదాడ ఆధారపడ నలసి వచ్చేది.

1949 వ సంవత్సరములో చైనా దేశ క ములో విప్లవము వచ్చింది. దాని పర్యవసానముగా స్త్రీల పరిస్థితులలో అనేక మార్పులు జరిగాయి, ఆర్థిక స్వారంత్తము, పురుషునితో సమానమైన హక్కులు స్త్రీలకు సాంఘికముగా రాజకీయముగా లభించాయి. వివాహాభటము 1950 కే ఒకటవ లేదీయండి అమలులోకి వచ్చింది.

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

దానివల్ల స్త్రీలకు సమాన హక్కులు లభించాయి. స్త్రీలకు కావే భర్త ను ఎన్నుకోవచ్చు; నిదాకులు ఇవ్వవచ్చు. బహు భార్యత్వము నిషేధింపబడినది. స్త్రీలు ఉంపునుకేలేలుగా ఉండటము, వ్యభిచారవృత్తి నవలంబింపటము శిక్షార్హము లని కానించబడ్డది.

భూసంస్కరణలదట్టము 1950 సంవత్సర ములో అమలులోకి వచ్చింది. దీనివల్ల స్త్రీలకు పురుషులతోపాటు అన్ని పంపక ములో సమానహక్కులు లభించాయి. స్త్రీ

తన భూమిని ప్రత్యేకముగాగారి, ఉన్నది గాగారి వ్యవసాయము చేయించుకోవ వచ్చును. స్త్రీలకు ఆర్థికముగా స్వారంత్తము లభించుచేత లక్షలాది స్త్రీలు చైనాదేశములో భూవననికల వారయినారు. వట్టువాసపు స్త్రీలు ఉద్యోగాలలో ప్రవేశించటానికి అవకాశాలు కల్పింపబడ్డాయి. కర్మాగారాలలో, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో, బస్సులలో పురుషులతోపాటు సమానతేతనాలను పొందుతూ చైనా స్త్రీలు పనిచేస్తున్నారు.

స్త్రీలు ఉద్యోగాలు చేయవలెనంటే చేతినిర్మలకు తగిన వసతులు కల్పింపబడాలి. పనిలేస్తున్నంతసేపు తల్లిదండ్రుల ఇంటిదగ్గర ఉన్న నిడ్డపైసకే ఉంటే ఉద్యోగము సక్ర మముగా జరగదు. ఈ విషయములో చైనా దేశమునే ముందముగు. ప్రతి కార్యాలయ మునకూ ఒక శిశు సంరక్షణాలయము అను ఇంపుముగా ఉంటుంది. పనిచేసే స్త్రీలు తమ నిర్మలను శిశుసంరక్షణాలయములో వదిలి వెళ్తే నిర్మలగా పనులు చేసుకోవటానికి

మోట్రా సర్వాద్యోగ విభాగం

అభివృద్ధి ఆస్థానమునపు
మొట్టమొదట కలెక్షన్ల అధికారులు
కలెక్షన్ల అధికారులు
మొట్టమొదట కలెక్షన్ల అధికారులు
నాడే మొట్టమొదట కలెక్షన్ల అధికారులు

బలుగా ఉంటుంది. గర్భిణీస్త్రీకి పురిటికి ముందు, తరువాత కూడా నిండు జీతముతో రిరి దినాల నెలపు ఇవ్వబడుతుంది కామ్య క ప మ యి నే, మ రి రెండు వారముల నెలపు అవసరముగా ఇవ్వబడుతుంది. ఏ స్త్రీకయినా గర్భప్రావము నటయితే ఒక నెల నెలపు లభిస్తుంది లేదా ఇన్నా రెన్నునిధి నుండి క ర్మా గారములో పనిచేసే స్త్రీకి బిడ్డపుట్టగానే ఎనిమిదిరూపాయల విలువగల నై నా నా నై ము లు ఇస్తారు పురిటిఖర్చు అధికారి వర్గము వారి భరిస్తారు

శిశురక్షణాలయాలలో బిడ్డలకు కావలసిన ఆహారము సంరక్షణ ఉచితముగా లభిస్తాయి పూర్వము బిడ్డపుట్టగానే స్త్రీని పనిలో నుండి తొలగించేవారు; కాని ప్రస్తుతము పసిబిడ్డ తలులకే ఎక్కువగా అవకాశాలు కల్పింపబడ్డాయి

వ్యభిచార వృత్తిలో శ్రమితులనుగమభుతున్న స్త్రీలకు గౌరవముగా జీవించటానికి వీలయిన శిక్షణ యిస్తున్నారు స్త్రీలకు తమ యిషము వచ్చిన ఉద్యోగము చేయటానికి, సంఘసేవ చేయటానికి స్వాతంత్ర్యము ఉన్నది ఆస్తి నిర్వహించటములో స్త్రీలకు భర్తతోపాటు సమాన హక్కులు కల్పింపబడ్డాయి

స్త్రీ తన వివాహమును రద్దుచేసుకోవలచిస్తున్నారే తనకా వివాహము అసమ్యక్తమని ప్రభుత్వమువారి ఎదుట వ్యక్తపరచవలసి ఉంటుంది. స్త్రీ గర్భవతిగా ఉన్నప్పుడుగాని, బిడ్డకు ఏడాది వయసుకు లోపల ఉన్నప్పుడుగాని భర్త ఆమెకు విడాకులు యివ్వటానికి వీలులేదు స్త్రీ తనయిషము వచ్చినట్లుగా పుట్టింటివారి ఇంటి పేరుతో వ్యవహరింప బడవచ్చు.

వివాహ చట్టములో బహుభార్యాత్వము ఉండుట కత్తెలను ఉంచుకొనుట నిషేధించబడే కాకుండా, వరకట్న నిషేధము, వితంతువాత్యములు ప్రవేశపెట్టబడ్డాయి

ప్రస్తుతము నై నా గోళములో అన్ని విశ్వవిద్యాలయాలలోను స్త్రీలకు ప్రవేశమున్నది స్త్రీలు నై గ్యు రాండు గా, ఇంజనీయరుగా శిక్షణ పొందుతున్నారు గనులలో తప్ప స్త్రీలు అన్ని రంగాలలోనూ పనిచేస్తున్నారు 1200 మంది సభ్యులుగల కాంగ్రెసులో 200 మంది స్త్రీ సభ్యురాండు ఉన్నారు

నై నా స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యము కన్ను మూసి తెంచే అంతెలా లభించినదనిగాని అనాయాసముగా లభించినదనిగాని మన మనుకోగూడదు. సమరము సాగినదే స్వాతంత్ర్యము లభించదు అడగనిదే అమ్మయినా పెట్టదుకదా!

దేశ సాభాగ్యమును పెంపొందించటానికి ప్రభుత్వము అనేక ప్రణాళికలను సిద్ధము చేసింది ఆ ప్రణాళికలద్వారా ప్రభుత్వము ఏయేరంగాలలో ఎంతెంత సాధించదలచుకున్నదో అంతా సాధించిన తరువాతనే మేము సుఖమును జీవితాలను గడుపుతామని అదేశపుస్త్రీలు శపథము చేశారు వ్యాపారాహారములైన, వేషభూషణాదులను విసర్జించారు. భోగయంత్రమైన జీవితాలలో నిరాడంబర విధానాలను అవలంబించారు

ఏ ప్రభుత్వము తమకు సమాన హక్కులను కల్పించి స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రసా

దించినదో, దానిపట్ల ఈ విధముగా తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడించారు.

ఆత్మనై నా డెమోక్రాటిక్ విమెన్సు ఆర్గనైజేషను ప్రతి పక్షంలోను గా కో ప గా నిలుగా వెలసింది స్త్రీల అభ్యుదయమే దాని పరమ లక్ష్యము భర్తలు సైన్యములో చేరినట్లయితే భార్యలను ఈ సంఘము కాపాడుతుంది గర్భవతులకు బిడ్డలకు విషమయములో కావలసినన్నా ఉచిత వైద్య సౌకర్యాలను కల్పిస్తుంది కష్టపడి సాధించిన స్వాతంత్ర్యము సద్వినియోగముచేట్లు మాన్పింది.

అమ్మ కానికీ సిద్ధముగా నున్నది శ్రీపదపత్రి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిసిద్ధాంతిగారిచే గుడించబడిన

ఆంధ్రపత్రిక శ్రీమన్నదనామ సంవత్సర పంచాంగం

ఈసంవత్సరం పంచాంగంలో చాంద్రమాన, స్వర్ణాంతరప్రకారం రెండు పద్ధతుల తిథి, నక్షత్రాదులు, గోచాంశములు, దశాభుక్తులు ఇత్యాది అనేక ముఖ్యమైన విషయములు పేర్కొనగా మాపబడినవి.

54 పుటలు క్వార్టర్ డెక్సి నైజు వెల ప్రతి	1-కి	0-3-0
"	"	100 -కి 16-8-0
"	"	1000 -కి 150-0-0

1000 కాపీలు ఒకే దఫా కొనువారి చిరునామా

ముఖపత్రిముని ముద్రించబడును

రెలుఖర్చులు మినహా

మేనేజరు-ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు-1.

మనితాలోకం :

ఆ మె - లో కం

వాసిరెడ్డి సీతాదేవి

ఉవాదేవి తన మేలిముసుగు కొంచెం తొలగించి సత్ప్రసాదం ప్రజలను కలకరించింది. ఆమె ఆ రక్తకపోలాల అరుణమిత్రో తూర్పుదిక్కున ఆకాశం రాగ రంజితమైంది. త్రిరాస రంయిత పరుగెత్తు కొస్తున్న కారుమబ్బులు, నీలకాశాన్ని అలుముకొంటున్న అరుణమను - ముత్యపు నొసటి కుకుంమను చెరిపేకబంధుని కళార మాస్థిలా కప్పివేస్తున్నాయి! ఆకాశంలో ఏదో తెలియని వెలిగి ద్యోతకమాతూరింది. ప్రపంచానికి వెలుగును ప్రసాదించే సూర్య భగవానుని, రాహువు తన చీకటి నిడల్ని పరచి, యింకొంచెం సేపట్లో మింగేయ తానికి ఉగ్గుక్కుడవుతున్నాడు.

ఉల్లో అన్నిటికంటే ఎక్కువగా వున్న భవనం వైసున్న గూటిలోంచి పో, కపోతాల జంటలేచి, గాలిలో 'టపటప' రెక్కలు ఆడించుకొంటూ రివ్వున ఆకాశం లోకి లేచిపోయినై.

ఆ భవనంలో మొదటి అంతస్తులో దక్షిణపు గదిముందు మాధవయ్య అందోళనగా అటూ యిటూ పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ తిరుగుతున్నాడు. అయితే ముఖంలో ఏదో వూహించలేని భయ చిహ్నాలు, ఆనంద హాసరేఖలు, వొకదానిపై వొకటి జరిజిగా అలుముకుంటున్నాయి.

గదిలోంచి మూలుగు వినిపిస్తోంది! ఏడంగా బల్లమీద కూర్చున్న పురోహితుడు త్రిపురయ్యగారి కళ్ళలోకి మాధవయ్యగారు తుదకాగా చూశారు. పురోహితుడు చేతిలోంచాగాన్ని తెరచిచూసి, గోడమీద గడి కూరంపైపు వోసారి చూసి అన్నాడు. — "ఇప్పుడే సూర్యగ్రహణంపట్టింది! సూర్య గవానుణ్ణి రాహువు మింగేశాడు!"

"ఇంకెంత సేపటికీ?" దీర్ఘనిశ్వాసం తాడు మాధవయ్య.

"ఇంకా ఏడునిముషాలకు సూర్యభగవానుడు విముక్తుడవుతాడు!" అన్నాడు యింకొకరు మడిచి పక్కన పెట్టుకుంటూ పురోహితుడు.

"దీర్ఘకల్ప దోషం." మాధవయ్య అంతలో ఏదో అడుపడింది.

"ఉంటే ఏం? దానికెక్కాంతిలేదా?" అన్నాడు త్రిపురయ్య శ్రీమాగా.

మాధవయ్య భయం, రాహువు సూర్యుణ్ణి మింగేసి తన కడుపులోనే పెట్టుకొని పారి

పోతాడనికొడు. భార్య కాంతమ్మ గర్భస్థ శిశువు ఏ ప్రమాదంలేకుండా వెలుగును చూస్తుందా అని!

నుదుటిమీద స్వేదబిందువుల్ని పై పంచంలో అద్దుకుంటూ పట్టుతప్పిపోతున్న కాళ్ళను నిలదొక్కుకుంటూ, హృదయ స్పందనాన్ని అణచుకుంటూ, గది ద్వారా నీకి దగరగా వచ్చి నుంచున్నాడు.

పురిటింగోనుంచి 'గణగణ' వెండి పల్లెం మోర విసపడింది.

'కేరో కేరో' మని శిశు రోదనం!

మాధవయ్య హృదయం ఆనందపు వెలుకయింది. అతని హృదయంతరాళాల్లో చెలరేగిన గిరిగింతలు, మాధవయ్య ముఖం లోకి కొత్త వెలుగులను తెచ్చాయి.

పురోహితుడు త్రిపురయ్య లేచి నుంచాని రెండు చేతులు పైకెత్తి సమస్త రిరచి మంత్రోచ్ఛారణ చేసి, మాధవయ్య నైపు తిరిగి అన్నాడు— "సూర్యభగవానుడికి విముక్తి కలిగింది!"

"అవును! విముక్తి కలిగింది" మాధవయ్య లేలికపడ్డ హృదయంతో అన్నాడు.

అవును! విముక్తి కలిగింది తన భార్య, బిడ్డ, గండం గడిచి బయటపడ్డారు - మనసు లోనే అనుకున్నాడు మాధవయ్య.

పురిటిగది తలుపులు తెరచుకున్నై. వేడి గాలి, వాసనా బయటికొచ్చినై.

మాధవయ్య మేనత్త బయటికొచ్చి అంది "ఒరే! మాధవుడూ! కూతురు పుట్టిందిరా, కూతురు! బంగారు బొమ్మ!"

మాధవయ్య ఆనందంతో పరవశుడైనాడు. ముగ్గురు మొగపిల్లల తరువాత ఆడపిల్లి పుట్టింది.

"అత్తయ్యా!" అన్నాడు ఆనందంతో వణికే గొంతుతో మాధవయ్య లోపల కెళ్లి భార్య ముఖంలోకి చూశాడు అలసివున్న ఆమె కళ్ళలో, ముఖంలో ప్రకాంతత, పెదవులపై స్థిగ్గుతో కూడిన చిరునవ్వు తొణికిసలాడినై.

భార్య పక్కలోవున్న పసిబిడ్డను మాధవయ్య ఆపాధ్యాయంగా చూసుకొన్నాడు.

* * * మాధవయ్య దంపతులు కూతురుకు ఇరవై ఒకటో రోజున ఉయ్యాల కట్టి, 'జానకి' అని పేరు పెట్టుకున్నారు.

జానకి భారసాల బ్రహ్మాండంగా జరిపించాడు మాధవయ్య దాదాపు ఓ నెయ్యి రూపాయలు ఖర్చుచేశాడు.

జానకికి జరగని ముద్దుముచ్చట లేదు. ఆమె అన్నలు కూడ ఆమెను ఎంతో ప్రేమగా చూసుకొనేవారు.

జానకి వయసుతోపాటు యింట్లో ఖర్చు కూడా పెరిగింది. ఉల్లోకి వచ్చిన ప్రతి మంచి గుడ్డా కొని ముందు కూతురుకి కుట్టిం చేది కాంతమ్మ.

ఉల్లోకి రామకృష్ణుగా రొచ్చి సంస్కృతం బకి పెడితే మాధవయ్య జానక్కి సంస్కృతం చెప్పించాడు.

సంవత్సరం తిరక్కసుండే సంగీతం మాధవు చలపతి పూల్లోకి వచ్చాడు. ఆ సంగీతం మాధవు ఇంటికి పిలిపించి జానక్కి సంగీతం చెప్పించింది తల్లి.

ఇలా జానక్కి ఏ చదువూ పూర్తిగా వంటపల్లకపోయినా కాంతమ్మకి కూతుర్ని పూల్లో ఆడపిల్లలందరికన్నా ముందు నిల్పి పెట్టిందిన్న ఘనత దక్కింది!

మానుడగానే యిట్టే కాలం దొర్లిపోయింది.

జానకి పద్మానుగో సంవత్సరం వచ్చింది. పచ్చటి కిరీరచ్చాయ, కోలమొహం, వెలుగులుచించే విశాలమైన కళ్ళూ, తుమ్మెద బారుల్లా నల్లని నొక్కుల జుత్తూ, హాసరేఖలను పొదివి పట్టుకున్నట్లుండే ఆ పెదవులూ, యవ్వనపు మిసమిసల్ని మెరిపించే ఆ చెక్కిళ్ళూ, వయ్యారాన్ని కలకపోతే అనడక... నిజంగా ఒక్కమూలలో చెప్పాలంటే జానకి ప్రబంధనాయికలా వుండేది.

మాధవయ్య కూతురు పెండ్లి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాగాడు. నుంచి సంబంధం కోసం గాలింపు మొదలుపెట్టాడు.

అప్పటికే మాధవయ్య తన పెద్దకొడుక్కు, రెండో కొడుక్కు పెళ్ళిళ్లు చేశాడు. పోతే మాడో కొడుకు యింకా పట్నంలో చదువుకుంటూనే వున్నాడు.

పెద్దకొడుకు నువ్వురాయుడుకి ఇద్దరు పిల్లలు. రెండో కొడుకు రామదాసు వట్టి పెరివెంగళాయి. అయితే పెళ్ళాంమాత్రం గడుసు మనిషి.

మాధవయ్య పెద్దకొడుకుల పెళ్ళిళ్ళకూ, చిన్నకొడుకు చదువుకూ; కూతురు అచ్చట్లు ముద్దులకు బాగా ఖర్చుచేశాడు నిలవడిబ్బు అయిపోవటమే కాకుండా, ఏడేని మిది ఎకరాల పొలం, అమ్మలంకూడా జరిగింది. పోతే యిరవైఎకరాల పొలం, ఆ యిల్లా, కోడ్డో గోప్పో అప్పు మిగిలివున్నాయి.

ఇంట్లో జానకి చగలకూ, గుడ్డలకూ వాటికి అయే ఖర్చుచూసి కోడళ్ళు సణగటం మొదలు పెట్టారు. కాని కాంతమ్మ యివి ఏమీ

భాతరు చేసేది కాదు. కూతురు విషయంలో మాధవయ్యకు శాంతియే ఎంత చెప్పితే అంత. ఒక్క గానొక్క అడవిలాయే! అసలు కూతురు పదిన్నే కాలేక్కడ అరిగిపోతేయో అనుకోనేవాడు మాధవయ్య.

జానకి మాటకు ఆ యింట్లో ఎదురులేదు. అల్లాట కేసి కావాలన్నా అప్పటికప్పుడు ఇంట్లోకివచ్చి పడాల్సిందే.

“ఎంత. పుంఠేమాత్రం ఇంత గారాబమా?” అంటూ యిగుగు పొరుగు అమ్మలక్కలు బుగ్గలు నొక్కుకునేవారు.

ఇంటికొడెళ్లు శాంతమ్మ, కమలమ్మలయిక సరేసరి!

“ఈ నోద్యం భూమిపై ఎక్కడా చూడలేదమ్మా!” అంటూ గోజాకు నాలుగు సార్లన్నా జానకినిమాసి మెటికలు విరుచుకొనేవారు.

ఆరోజు సాయంకాలం కనుచీకటి పడుతోంది. మాధవయ్య అప్పుడు ప్రారంభించి వచ్చి, వసారాలో మంచం వాల్చుకు కూర్చున్నాడు. భార్య శాంతమ్మ పుత్రాహం గా భీను సమీపించి అన్నది.

“ఏయి! ఏమయింది?”

“ఆ ఏమాతుంది? తలకు మించినపని” అన్నాడు మాధవయ్య భార్యచేతి మంచినీళ్ళ గ్లాసును అందుకుంటూ.

“అంతే?”

“ఆ. అంతకన్న మనం పోయేం!” మాధవయ్య గటగటా మంచినీళ్లు తాగి గ్లాసు కిందపెట్టి పైపంచతో ముఖం తుడుచుకున్నాడు.

“ఇంతకీ సిల్లెడ్ని చూశారా?”

“ఆ చూశాను. సిల్లెడికేం బాగానే వుంటాడు.”

“బియ్యే పానయాడటగా?”

“అవును. బి. ఏ. ఏంభర్యం. యీ సంవత్సరంతో యమ్ ఏ. కూడా పూర్తవుతుందట!”

“అయితే ఇంకేం? సంవత్సరంకొద్దయ్యా? అమ్మాయిని అతినిశ్చయిద్దాం!”

మానంగా భార్య ముఖంలోకి చూశాడు మాధవయ్య.

“ఇదిగో! చూడండి! వాల్లడి జమీందారి ఛాయాటగా? నిజమేనా?” ఇంతింత కళ్లు చేసుకొని అడిగింది శాంతమ్మ.

“అంత నిజమేలే! కానీ పెంటుభూమి లేదు. అతడి పేరున చదువుకుచేసిన కొద్దో గొప్ప అప్పుకూడ వుందని వినికిడి.” అన్నాడు మాధవయ్య ఏదో అలోచిస్తూ.

“అంత చదువున్నాడుగదా? కేపు ఏ కలెక్టర్ గో అయితే యీ అల్లాపిల్లా నోలేక్కో, జనూ! చూడండి! ఇంకో సంగతి. వాళ్ళ బంధువుల్లో వో ముసలమ్మ పదకొండుకు పైగావున్న ఆస్తి యీ అబ్బాయికే యిస్తుందటగా?”

“ఇస్తుందటలే! కానీ ఇప్పుడు పదివేల కట్నం మనం ఎక్కడ తెచ్చిస్తున్నాం?”

“పదివేలే!” నుడు లేలేనిది శాంతమ్మ.

“సరే! నీకుతోడు!” అన్నాడు మాధవయ్య చొక్కా విప్పతూ.

తలుపుచాటుననించొని తల్లితండ్రులసంభాషణ విన్న జానకిమనసులో—ఎం. ఏ. చదివి కలెక్టరుకొబోయేమొగుడూ, పదివేల కట్నం గజిబిజిగా యుద్ధం చేశాయి.

మాధవయ్యకు అన్నం వడ్డించి శాంతమ్మ వంటింటిగుమ్మానికి ఆమమ్మార్పుని సంభోధనా ప్రారంభించింది.

“ఏమండీ! ఏమంటారా?” అన్నది.

“ఏమిటి అనేది?” అన్నాడు మాధవయ్య.

“నాకు ముమ్మాటికీ ఆసంబంధంవచ్చింది”

“నచ్చటానికేం! నాకూ వచ్చింది. కానీ పదివేల ఎక్కడ తెచ్చి....”

“ఉన్నదాంట్లోనే ఏ పదిమంది అడవిల్లులున్నారగనకా? వొక్కగానొక్క అడవిల! అయినా మీదంతా ఛాదస్తం! కేపు ఏ కలెక్టర్ గోకొబోయేవాడు పదివేల కట్నమన్నా తీసుకోకుండా పెళ్ళిట్లా చేసుకుంటాడేం?”

“అవును. అమాటానిజమే” అనుకున్నాడు మాధవయ్య. “ఆరు నూరయినా నూరు ఆరయినా అమ్మాయిని ఆ అబ్బాయికి యివ్వాల్సిందే!” అంది శాంతమ్మ మొండిగా, భీరకంచంలో మజిగపోస్తూ.

“సరే, నీయిష్టం?” అన్నాడు మాధవయ్య.

“మనమ్మాయి అదృష్టవంతురాలు అన్నది శాంతమ్మ. పడమటింట్లోనుంచి ఆ మాటలు విన్న జానకి ఆనందంతో పుక్కిరి బిక్కిరి అయింది.

వంటిలు సర్దటానికి వచ్చిన పెద్దకోడలు “పదివేలే? పదివేల కట్నమా?” అని గుండెలు బాదుకుంది. నెంటనే ఆ వార్త తోటి కోడలు కమల చెవులో పూదింది.

ఆ రాత్రి కమల తన పెరిభాగుల భర్తకు నూరిపోసింది.

పెద్దకోడలు శాంతమ్మ ఆ వార్తయితే శిప్పింది కానీ యింకేమీ ఆసలేక పోయింది. ఆవిడకు భర్తంపై చచ్చేద్రయం. పెగా సుబ్బారాయుడు తోణకని మనిషి. చెల్లెలంపై మహా యుద్ధం.

మాధవయ్య విడకరాల బొలం చేరం పెట్టాడు. ఇంట్లో కలకలం బైలుదేరింది. కొడళ్ళుగో అలజడి సాగింది.

కోడుమలలో అశాంతి పొడచూపింది.

ఆ రాత్రి శాంతమ్మ అన్నం తినలేదు. సిల్లెల్ని చాచబాదింది. కాకినాడ సిల్లిమిడ పెట్టి ఆ తినుమలను అడిగిపోతుంది.

రెండో కోడలు కమల తిను తినలేదు సరిగదా భర్తకూడ అన్నిం పెట్టలేదు.

“నా సిల్లెలనోట్లో మిటికొడతాడు మీ నాయన!” కసిగా అన్నది శాంతమ్మ. “నోర్చుయే” అన్నాడు సుబ్బారాయుడు. అన్నాడే కానీ అతని హృదయంలో కలిగిన అశాంతిని అణచుకోలేక పోయాడు.

కేశవర్ధని తో

కేశాలను వృద్ధి చేసుకోండి

మందును పోగొట్టండి.
ఇక తలలో
దురద ఎందుకుందాటి?
వెంట్రుకయ

ఎందుకు రాలిపోవాయి? వసితనంలో నెరియుట
మాన్యంది. నెరియుటం అలస్యం కానివ్వంది.

కేశవర్ధనితో కేశాలకు వృద్ధివంపిసి, అందం చేకూర్చండి.

షాంపూ వాడి కేశ కుత్రత, సువాసన పొందండి.

కేశవర్ధని అ. 14; షాంపూ అ. 14, పోస్టేజీ అదనం. అన్నిచోట్లా లభిండు.

కేశవర్ధని ప్రాడక్టు. కోయంబరు.

నేషనల్ పేయి & సర్వీసెస్ (నడరకా) లిమిటెడ్. ఐకింగ్ హాంపేట, బెజవాడ.

ఆ మె - లో కం

“దస్తా వేజుమీద నంతకం పెట్టాలి. మధ్యాహ్నం రిజిస్ట్రారాఫీసు దగ్గరకు రా.” అని.

“మీ ఆయ్య నిన్ను సన్యాసిని చేస్తాడు!” కమల.
అన్నది కమల భర్తతో.
రామదాసు బిత్తరపోయాడు.

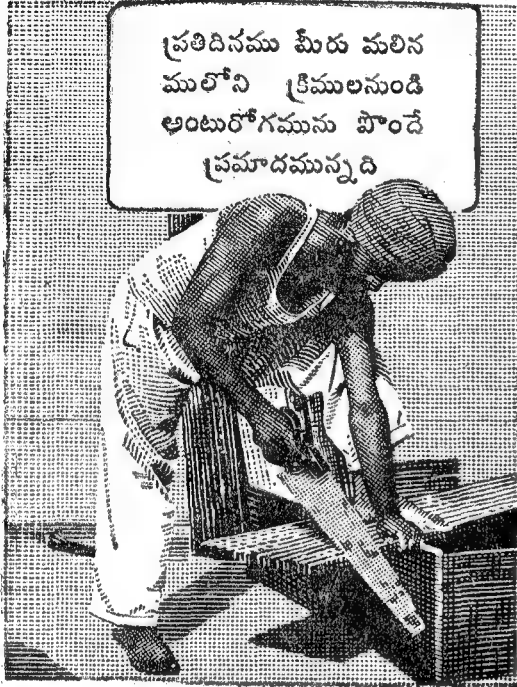
“అడుగుతారే” అన్నాడు రామదాసు.

“ధైర్యం వుంటే నీది నువ్వు పంచియివ్వ మని అడుగు!” మొగుడ్ని హెచ్చరించింది

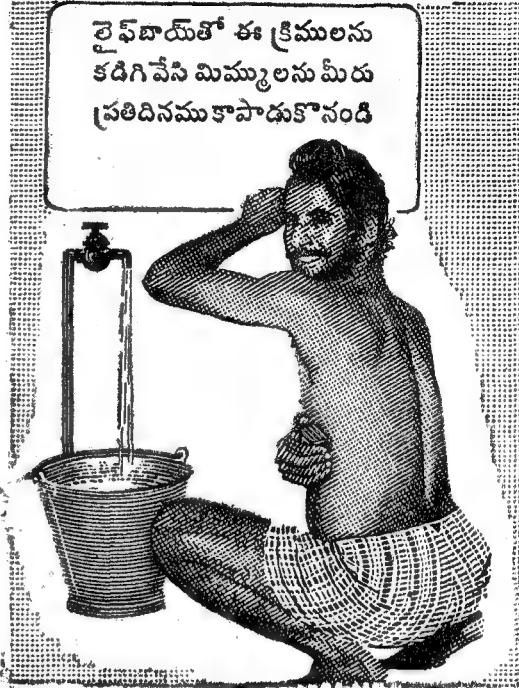
జానకి పెళ్లి నిశ్చయమయింది. పొలం బేరం వైసలయింది. పొలం పోబోతున్న పెద్దకొడుకుని చూసి అన్నాడు తండ్రి.

వినపడ్డా వినబడనట్టే సుద్బారాయణు అరకకట్టాడు.

“నీకేరా! వెప్పేది?” అన్నాడు తండ్రి.
“దస్తారే!” సజీగాడు కొడుకు.

ప్రతిదినము మీరు మరియు ములోని క్రిములనుండి అంటురోగమును పొందే ప్రమాదమున్నది

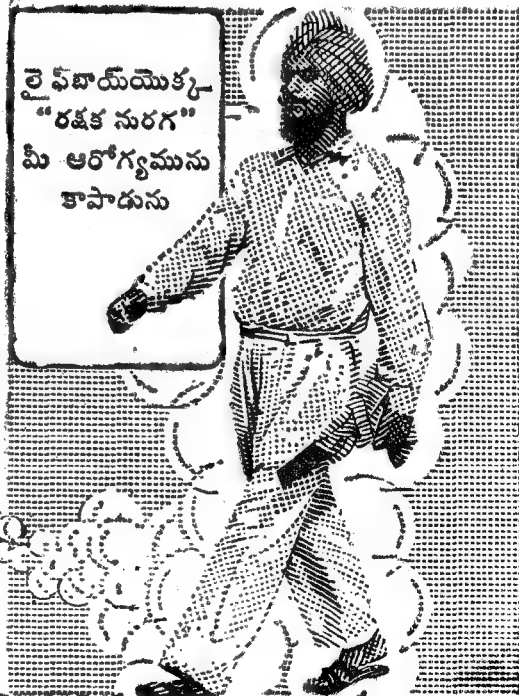
లైఫ్ బాయ్ తో ఈ క్రిములను కడిగి వేసి మిమ్ములను మీరు ప్రతిదినము కాపాడుకొనండి

లైఫ్ బాయ్
సబ్బు

ప్రతిదిన మరియు ములోని క్రిముల నుండి మిమ్ములను కాపాడును

ఇండియాలో తయారుచేయబడినది

లైఫ్ బాయ్ యొక్క “రక్షక సురగ” మీ అరోగ్యమును కాపాడును

L. 251-X52 TL

అన్నం తిని మహలక్ష్మమ్మ చెట్టుకింద చీట్లచేక క్లబ్బుకు పోబోతున్న రామదాసుని చూసి అన్నాడు తండ్రి - “ఓరేయో! నువ్వు కూడ మధ్యాహ్నానికి అటారా!” అని.

“సంధ్యాయా?” అన్నాడు రామదాసు, తిక్కిలంకరయ్యలా ముఖం పెట్టి.

“ఎందు శ్రమిటిరా నీ మేహం! దస్తావేజమీద సంతకం పెట్టాలి!” అన్నాడు తండ్రి.

“శేష పెట్టను. ముందు నాది నాకు పంపా!” అన్నాడు వర్ణించిన పాఠం అప్పజేరుతున్నట్లు.

తండ్రి విస్తుపోయాడు! తెల్లబోయి అరక ముందు అట్లాగే నిలబడిపోయాడు మధ్యాహ్నం రాదు. కిటికీలోనుంచి మాపున్న కమల తిని భర్త ప్రయోజకత్వానికి మురిసిపోయింది.

ఆరోజే పట్నంనుంచి వచ్చిన మాడో కొడుకు సత్యం ఆరుగురినీ కూర్చోని జరుగుతున్నదంతా చూస్తున్నాడు.

“ఏమిటన్నయ్యా పంచేడి? నీకు మరి మతిపోతాంది?” అన్నాడు సత్యం.

“ఇల్లు ఇల్లా దోచి పేడుతుంటే మాస్తా కూర్చోమంటావేం? నీకు పెళ్లామా బిడ్డలా? అన్నాడు రామదాసు కోపంగా.

సత్యం వ్రుణ్ణంతో లేచి నిల్చున్నాడు. తండ్రినంక చూస్తూ అన్నాడు. “అయితే పండు నాన్నా, జానకి కూడా ఒక భాగం. అది మాలాగనే పుట్టిందే! ఆడ వాళ్ళకు ఆస్తిలో భాగం లేకపోవటం ఇల్లనే యీ కట్టాల....”

“వూరుకో చిన్నన్నయ్యా!” అంది వాళ్ళల్లోనించూని చూస్తూన్న జానకి.

అంతా పొక్కసారి జానకివైపు చూశారు. చెల్లాయి ముఖం మానేప్పటికి రామదాసు మనసు వెన్నపూసలా కరిగి పోయింది.

“ఏమిటరా ఆది!” అంటూ తల్లి వచ్చింది.

“ఏం లేదులే అమ్మా! ఆఫీసుదగ్గరకేనా? వస్తారే నాన్నా!” అంటూ రామదాసు గబగబ వెళ్ళిపోయాడు.

2

జానకి వెళ్లింది.

మాధవయ్య కూతురు పెళ్లి చాలా పెద్ద ట్టునే చేశాడు. అల్లుడికి పదివేలు కట్నం ఇచ్చాడు. ఇంకా ఏదారు నెలదాకా పెళ్లి ఖర్చులకయ్యే.

పెళ్లికి వచ్చినవాళ్లు వెంట్రావును చూసి, అతని చదువు వంశగౌరవం అంతా విని జానకి అదృష్టవంతురాలన్నాడు.

“నా కూతురుకంటే అదృష్టవంతురాలెవరున్నారో?” అనుకుంది కాంతమ్మ.

కాంతమ్మ కోడళ్లు జానకి అదృష్టాన్ని

చూసి ఈర్ష్యపడారు. అప్పగింతలనాడు కాంతమ్మ జానకిని వెంకట్రావుచేతులోపెట్టి గోడుగోడున ఏడ్చింది. మాధవయ్య ఓమూల కూర్చుని ప్రేమచతో కళ్ళిరుకున్నాడు.

భర్త చేయి పుచ్చుకొని గడపదాటి పోతూ జానకి తల్లిని కావలించుకుని బావురుముని ఏడ్చింది. తండ్రి కళ్ళకు చుట్టుకొని కన్నీటితో తడిసిపేసింది. కూతుర్ని లేవదీస్తున్న ఆ తండ్రి హృదయం తిరుక్కుపోయింది.

మాధవయ్య అల్లుడి కళ్ళలోకి దీనంగా చూశాడు. ఆ మాపులతో - “నా బిడ్డ భారంనీడే. నాచిటితల్లిని ఎలాచూస్తావో?” అని ప్రార్థించాడు. జన్మలో మాధవయ్య ఎవర్ని అంతరిదీనంగా ప్రార్థించివుండడేమో! కంటిరప్పలా కాపాడి పెంచిన తల్లిని, తండ్రిని, అన్నయ్యనూ పుటి పెరిగిన యింటిని వదిలివేళ్ళాలో - తను సాగించబోయే కొత్త జీవితం - సంసారం - భర్త మీద అట్టుకొన్న చిన్నచిన్న చిలిపివ్రాసాల ఆనందంలో మునిగి జానకి ఏకలేఖరు పెళ్లాన్నో ఆయాననే ఆనందంతో అర్చనారీతికి వర్ణింది.

3

జానకి జీవితం భర్తతో మొదటిసంవత్సరం ఆనందిగా గడిచిపోయింది.

ఏకలేఖతో అవుతాడనుకొన్న భర్త విశాఖ పట్నంలో కాలేజీ లెక్చరర్ అయ్యేసరికి జానకి కొంత నిస్పృహకలిగినమాట వాస్తవమే. కాని ఆ నిస్పృహ ఎంతోకాలం వుండలేదు.

చీకా చింత లేకుండా జానకి జీవితం విశాఖపట్నంలో హాయిగా గడిచిపోతూంది. వెంకట్రావుకు ఆమె అంటే ఎంతో ప్రేమ; ఆమెతోడిదేలోకం.

ఇంట్లో పనిమనుషులూ, వంటమనిషీ వున్నాడు. జానకి కౌలుకడపాలిస్తూఅవసరం లేదు. సాయంకాలం చీచి షికారు. వారానికి రెండురోజులునివీమా. ఇంట్లో రేడియో. అంతకంటే తనకు కావల్సినదేమిటి? నిజంగానే తను అదృష్టవంతురాలననుకుంది జానకి.

తల్లి తండ్రి అప్పదప్పదూవచ్చి మాసి పోతుండేవాళ్లు. కూతురిసంసారాన్ని చూసి సంతోషపడేవారు. జానకి ఇది తిరుగు అన్నదిలేకుండా గడిచిపోతూంది.

ఒకరోజురాత్రి జానకిభర్త చెవిలో పోచిలిపివార్త వ్రాచింది.

వెంకట్రావుకి చక్కరిగింతలు పెట్టినట్లయింది. ఆనందపరవశిత్వంతో జానకిని అమాంతం కాగలించుకున్నాడు.

వెంకట్రావు తెల్లవారి మామకు వుత్తరం రాశాడు - జానకి మాడోనెల అని.

అనేకకాలపండ్లు మిఠాయిలతో జానకి

తల్లి విశాఖపట్నంవచ్చి నాలింది. రెండు నెలలు కూతురుకు తోడుగా అక్కడేవుంది. ఆరోనెల రాకముందే జానకిని తల్లి పుట్టింటికి తీసుకొచ్చింది.

జానకి ప్రసవించింది. అడపిలను కన్నది. వెంకట్రావు భార్యను, పిల్లను చూటూని కొచ్చాడు. కూతుర్ని చూసి సంబరపడ్డాడు.

జానకి భర్తముఖంలోకి దిగులుగా చూస్తూ అంది - “బాగా చిక్కిపోయారు. ఏ వంట్లో బాగుండటం లేదా? చూటూలుభోజనం పడటంలేదా?” అని.

నవ్వేసి పూరుకున్నాడు వెంకట్రావు.

పుట్టింట్లోవున్న జానకికి భర్తనుకుంటే దిగులు పెట్టుకుంది. మాడోనెలరాగానే బిడ్డ నేతుకొని విశాఖపట్నం వెళ్లింది. తండ్రి కూడావచ్చి కూతుర్ని అల్లుడితో దిగబెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆరు నెలలు గడిచిపోయినై.

జానకి కూతురు తప్పకుండావస్తూ, పడుతూ లేస్తూ లేచి నింవోటం మొదలు పెట్టింది.

వెంకట్రావు ఎప్పుడూ ఆ కూతుర్ని భుజంమీదనుంచి దించేవాడు కాదు. ఆ కూతురుమీదే అన్ని ఆశలూ, మనుకౌరాలూ పెట్టుకున్నట్లుండేవాడు.

“మా పొర్లుతిని బాగా చదివించి డాక్టరమ్మకు చేస్తాను.” అంటూ కూతుర్ని చాచి పైస దొర్లించుకునేవాడు.

ఇది వింటున్న జానకి మునిముసి నవ్వులూ నవుకుంటూ మురిసిపోయేది.

వెంకట్రావు ఆరోగ్యం ఊచించటం మొదలుపెట్టింది. చిక్కి కల్యాణమైపోతున్నాడు. అప్పడప్పడు రాత్రిళ్లు కళ్ళకళ్ళున దగ్గుకూడ వస్తోంది.

“ఏవండీ! అలా చూస్తూ పూరుకుంటే ఎలా? ఎవరికైనా మంచి డాక్టరుకు చూపించకూడదా?” అన్నది జానకి భర్తతో.

వెంకట్రావును పరిశ్రమేసి డాక్టరు ఎక్స్-రే తీయాలన్నాడు. పరిశ్రమేసి అన్నాడు డాక్టరు - “ఇప్పటికే చాలా ఆలస్యం అయింది. వ్యాధి బాగా చుది పోయింది. ఆరువెల్లపాటు విశ్రాంతి తీసకోవాలి.”

ఆరురాగా వెంకట్రావు డాక్టరు కళ్ళలోకి చూశాడు. డాక్టరు తీయవ్యాధి అనిరారణచేసి చెప్పాడు.

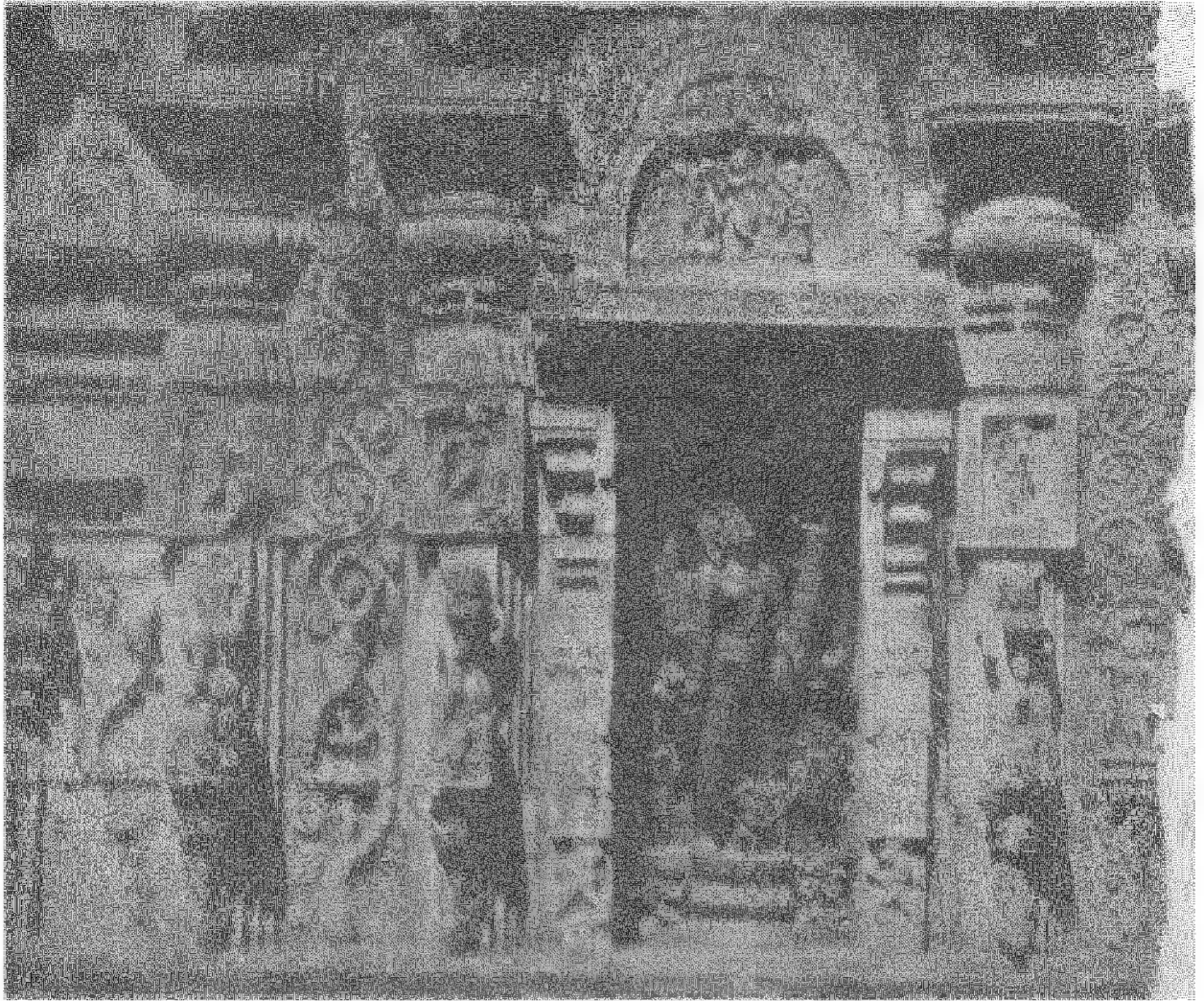
ఇప్పుడే వెలువడింది!

కథాసాగరం - 12

రాధారాధ భరద్వాజ కథలు

120 పేజీలు : రూపాయి

దేశికవిత్తా మండలి, విజయవాడ-2

సింహాచల దేవాలయ శిల్పకళాసౌందర్యం

జానకి కాళ్ళకింద భూమి కరులుకున్నట్లయింది. భర్తను కొగలించుకొని భోరుని వీడ్చింది. వెంకట్రావు కుమిలి కుమిలి ఏడ్చాడు.

జానకి తండ్రికి వుత్తరం రాసింది.

“మీ అల్లుడికి. ఏం రాయమంటారు. చేతులు వణుకుతున్నాయి వాన్నా! అమ్మను తీసుకుని నోసారి రండి!”

మూడోరోజుకల్లా మాధవయ్య భార్యతో ఘోర వివాఖిపట్నం వచ్చిపడ్డాడు ఆరు రోగా

అల్లుడి వ్యాధివిషయం విని మాధవయ్య స్తంభించిపోయాడు. శాంతమ్మ కుండుర్ని కొవిలించుకొని పెద్దపెట్టున వీడ్చింది

అప్పటికే వెంకట్రావు తరచు బలగమంతా వచ్చిదిగారు. జానకి పెద్దిన్న సుబ్బారాయుడు వచ్చి కెల్లెల్ని పలకరించి పల్లాడు

దన్నన్న సత్యం అంటే జానకి అమిరి ప్రేమ సత్యమూ జూకింటే అలా చేయడేవాడు అతనికి వుత్తరం రాయాలంటే అతని జాడే తెలియకు చగువు నూసేసి రాజకీయాల్లో తిరుగుతున్నాడని తెలిసింది

వెంకట్రావుకు జబ్బుచేసిం తగునాత కూడు నెలల్లో, మందులకూ మాకులకూ, డాక్టర్లకూ, ఇంట్లో వచ్చేపోయేవాళ్ళకూ, ఎంత ఖర్చు అయిందో చెప్పకపోగో వీలేగు శాంతమ్మ అన పెద్దగోలుకు అమ్మ రుక్మిణిగా అల్లుడిచేతి వచ్చింది

వెంకట్రావుని గాలిమార్పుకు మదనపల్లి తీసుకు వెళ్లమన్నాడు డాక్టర్లు

“తొందలో మదనపల్లి వెళ్లితే మంచిది కావండీ?” అన్నది జానకి భర్తతో.

“మంచిదే కాని ఉద్వేగం చాలా కావాలి” అన్నాడు వెంకట్రావు.

ఆమాటే జానకి తలతో అన్నది శాంతమ్మ భర్తను కదిలించింది

మాధవయ్య ఆ సాయంకాలమే యింటకి ప్రయాణమైపోయాడు

4

“ఏరా!” అన్నాడు మాధవయ్య

“నాదిగ్గి రక్కమింది?” అన్నాడు పెద్ద కొడుకు సుబ్బారాయుడు

“నా కొచ్చెదా?” అని మాధవయ్య కొపంగా అన్నాడు

“నీ కొచ్చెగి ముగవక అమ్మగన్నావుగా!” అన్నాడు భార్య

“అంటేనా?” నిర్మలమే మాట అంది. తన కొడుకులు తన పెద్దపిల్లగాను!

“అయితే. ఆ మీర్చు పాలం ఎకరం బాతిక అమ్మకొక మిగిలి ఎవరిది వారికి తెగతెంపులు చేయి” అన్నాడు పెద్ద కొడుకు.

మాధవయ్య కొడుకులకు భాగాలు పంచారు తన భాగంగా మాధవయ్య నోయకరం బాతిక మాగాణి మాత్రం తీసుకున్నాడు.

పాలం అమ్మి డబ్బు తీసుకెళ్ళి కూతురు చేతిలో పోతాడు మాధవయ్య.

వెంకట్రావు మదనపల్లి ప్రయాణమయ్యాడు జానకి, మాధవయ్య, శాంతమ్మలు వెంకట్రావును శానిటోరియంలో చేర్చి యింటికి బయలుదేరారు

జానకి చంకజోని పసిపాప ‘నాన్నా’ అంటూ చెసుు చాపింది

కూకుర్ని చేతుల్లోకి తీసుకొని జలజలా అబ్రువులు రాల్చాడు వెంకట్రావు

“నా చిట్టితల్లీ! నిన్ను డాక్టర్ చేయాలకున్నానమ్మా!” అన్నాడు

జానకి వలవలా వీడ్చింది. “మందుమీర బాగా నయంచేసుకోండి! తరువాత అమ్మయిన డాక్టరు చేదుగుగాని” అన్నది జానకి

జానకి భర్తను వదిలి వచ్చేప్పుడు దారి పొడుగునా కుమిలి కుమిలి వీడ్చింది. జానకి కూతురితో వుట్టింటకి చేరింది.

మాధవయ్య కుటుంబ పరిస్థితులు కూరాయి జూక్కి ఆ యింట్లోయిదివరకున్న స్థానం యిప్పుడు లేకు. ఆమె బ కొద్ది మాధవయ్యకే లేకు.

ఇంట్లో పెల్లం పెద్దకోడలు కాంతమ్మదే. సుబ్బారాయుడు శ్రద్ధ బిగువుమీద భార్యను అగువుగో పెట్టి గోజులు పోయినై

అల్లుడ కివ్వగా మిగిలిన డబ్బుతో మాధవయ్య గంసారాన్ని లాక్కొస్తున్నాడు

జానకి భర్త ఆరోగ్యం నయమవుతుందనే కొంచెంత ఆశ పెట్టుకొని కాలం దొరించుకొన్నాంది. తొందగో నయమయినట్లాడు,

మళ్ళీ వున్యాయంలో ప్రవేశిస్తే హాయిగా వివాఖిపట్నంలో వుండమ్మ. కూతురికి చిగులుకోసే యాదొచ్చేసరికి వాళ్ళ నాన్న ఆరోగ్యం మార్చిగా బాగుపడుతుంది

ఆయనే కూతుర్ని చదివించుకుంటాడు నిత్యం యిలాంటి ఆలోచనలతోనే కాలం గడుపుతుంది జానకి

సంవత్సరన్నర గడిచింది కష్టాలు చెప్పి రావు వచ్చాక వాటికి అంతూ పంపూ వుండవు.

మదనపల్లినుండి తెల్ల గాం వచ్చింది! జానకి జీవితక్షోభి ఆరిపోయింది!

నొగటి కుంకుమ రాలిపోయింది! ఆమె ఎదోలనం మంటగలసింది!!

వెంకట్రావు మరణవార్త విన్న జానకి మొదలు నరికిన తిరువులాగ పడిపోయింది!

పెనవేసుకున్న వృక్షాన్నుండి విడదీసిన లత లాగ జానకి ప్రాణం రెపరెపలాడింది!

“అమ్మో! పాపం! జానకి!!” అన్నది లోకం

జానకి తలదండ్రుల దుఃఖానికి అంతు లేకు. మాతృహృదయంలోని రంపపుకోతను ఎన్ని కన్నీళ్ళయినా తెలియ చెప్పలేవు.

వెంకట్రావు బంధుబలగం, జ్ఞాతులు అతని ఆత్మనిగురించి ఆలోచించారు. బతికుండగా ఒక్కట్లా సహాయం చేసినపాపాన పోలేదు. తలదండ్రులు చిన్నప్పుడే మీరమైనారు.

వెంకట్రావుకు ఆస్తి యిస్తానన్న ముసలమ్మ యింకా రాయాల బతికేవుంది. వెంకట్రావు కర్మకు ఖర్చు తనే పెట్టుకుంటానంది. బతికుండగా ఒక్క డబ్బుడీ యివ్వలేకు. ముసల్లి తొందరపడి ఆస్తి యివ్వనంగుకు తనను తనే మెచ్చుకుంది అప్పుడే తనకు నిర్భవదలటానికి అర్హుడైన ఒక వారసునకు ఆశ పెట్టింది.

వెంకట్రావు పెదనాన్న మాధవయ్యకు కబురు పెట్టాడు కర్మ వెంకట్రావు సొంత వూరులో జరుగుతుంది.

కూతుర్ని తీసుకొని మాధవయ్య దంపతులు బయలుదేరారు.

మెల్లగా ఒక్కొక్కట్లే బంధువులు, జ్ఞాతులు అంతా చేరుకున్నారు.

కర్మ పదిగోజులూ, శాస్త్రోక్తంగా జరిపించాడు వెంకట్రావు పెదనాన్న.

పదారోజు! అదే జానకి విదోతనానికి ఆఖరుగోజు - గుంబిష్ట స్మృతికట్టి జానకిని సావిత్రి కూర్చోపెట్టారు. నొగటిమీద ‘కానీ’ అంత కుంకుమబొట్టు, చేతనిండా గాజులు, నున్నట పచ్చటిమెడలో మెరుస్తున్న మాంగళ్యం - ఆరిపోపోయే - ఆమె విదనననం, అద్యంతపోసిన అగ్నిలా మెరుస్తోంది!

అలసిపోయి ఆమె ముఖం ఎదో చెప్పనలవికానికాంత వివాదచ్చాయలను ప్రసరిస్తోంది.

శాంతమ్మ కూతుర్ని వోలో కూర్చోపెట్టుకొని గోడునోడున ఏడుస్తోంది. జానకి చెక్కిళ్ళపైన అశ్రువులు ధారాపాతంగా ప్రవహిస్తున్నాయి

వూళ్ళోనుంచి ముత్రియచువులంతా ఒక్కొక్కేవచ్చి హానిపోతున్నారు. ఒక్కొక్క మాత్రవచ్చినప్పుట్లా సావిత్రినుంచి పెదపెయన కోకాలు హోగ్గోకూర్చున్న మగవాళ్ళకు విసవస్తున్నాయి

“ఆ వచ్చే ఆడవాళ్ళంతా ఒకసారివస్తే పోలా?” అనుకున్నాడు వో ముసలాయన, దమ్ముపట్టిన లంకపు గాకుడుట్ట కాలక అవధపడుతూ.

చీకటి పడుతోంది

“అమ్మ చీకటి పడుతోందే!” అంటూ జానకి తల్లిపడిలో తెలదార్చి ఆక్రొంపించింది.

రాత్రి తొమ్మిదిగంటల వరకుంది. చూడ వలసిన బంధువులంతా ఆఖరిముత్తయిదువు చూపును అంగుకున్నారు.

ఇంకా కొన్ని గంటల్లో జానకిమాంగల్యం ముట్టిగలుస్తుంది. నొవటికుంకుమ చెరుగు తుంది. గాజాలు ఘనమైన నేలరాల్తాయి. వన్నె చిన్నలవువుల నీరెలు దూరమాలాయి.

తుమ్మెదబాదలావుంటే అనాక్కలజాట్లలో యిక పూలు పెట్టుకోనే యోగ్యతలేదు.

ఎక్కడివిందో జానకి చిన్న అన్న సత్యం ఒక స్నేహితునితో కలిసి అప్పుడే వచ్చాడు. చిన్న అన్న య్యమమాసి జానకి భోగమే వచ్చింది. సత్యం మనస్సు కకావికలయింది. చెల్లెలి గురవెత్తమాసి ముఖానికి చేతులు

అడ్డం పెట్టుకొని వెక్కిరించి వచ్చాడు. రాత్రి పదిగంటల వరకుంది. పెదలంతా ముగ్ధులతో మానంగన్నా కూర్చున్నారు. "నీమిత్రోయే సత్యం! అంత చిన్న కయి పులో వున్న ఆ అమ్మాయి? యీ ప్రాంతం? యీ తలంగమంతా ఏమిటి?" అన్నాడు సత్యం స్నేహితుడు రామాచావు.

లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బులోని మనోహరమైన క్రొత్త సువాసనను గురించి మీరు విన్నారా?

అని నిగార్ అడుగుతున్నది

★ పిన్ మాతరలకు సౌందర్యమునిచ్చు

ఇండియాలో నయాదేవతవిడిది

కుద్దమైన తెల్లటి సబ్బు★

LTS. 435-X52 TL

పెద్దలంతా విస్తుపోయి, కనురెప్పలు ఎత్తి చూసి రామారావుకి చూశారు.

“అనాదినుంచి వస్తూన్న ఆ చారం నాయనా! కాస్తాన్ని ఢిక్కరించగలమా?” అన్నాడు వయోవృద్ధుడు, సనాతన ధర్మ పరాయణుడూ ఐన శివయ్యగారు.

“కాలం మారింది తాతగారూ! పోయిన వాళ్ళ చిహ్నంగా బతికివున్నవాళ్ళకి సర కాన్ని కాసించే మతసిద్ధాంతాల్ని ఎదిరించకపోతే ఎట్లా తాతగారూ?”

అంతా నిశ్శబ్దంగా వాళ్ళ వాదన వింటున్నారు. “అది కాదు నాయనా! స్త్రీకి విద్యోతనం భర్తవల్ల సంక్రమించేదే కదూ? ఆ భర్తపోయాక యింకా విద్యోతనం వుండాలనటంలో అర్థంలేదు. ఆ భర్తతోపాటే అదీ పోవడదా? ఏమంటావు?” అన్నారు శివయ్యగారు.

“ఇంకా నయం భార్యకూడ పోవా అన్నారు గాదు! కొంతకాలం క్రిందట అదీ వుండనుకొండి! ఏదీ యిప్పుడలా జరుగుతోందా? మీ వాదన ప్రకారం చూసినా స్త్రీకి వివాహాంధ్యారా వచ్చింది ఆ ఒక్క మాంగల్యాన్ని ధరించే హక్కుగదూ? పసుపు కంకురూ, పువ్వులూ చీరలూ ధరించే హక్కు స్త్రీకి పుట్టుకవల్ల వచ్చింది కాదా?”

శివయ్య తాతగారికి కోపం వచ్చింది.

“మీ నా స్థితులతో వాదించి ప్రయోజనం లేదు” అన్నారు తాతగారు.

నవ్వి వూరుకున్నాడు రామారావు.

సత్యం వీధి అరుగుమీద కూర్చున్న పెద్ద అన్నయ్య వగ్గరించుకుంటూ అన్నాడు: “ఏమిటన్నయ్యా! నాన్నకు తెలియకపోతే నీకు తెలియలేదా? ఏమిటి తితింగమంతాను? అసలు అమ్మాయిని యిక్కడ కెందుకు తీసుకొచ్చారు?”

“నాకేం తెలుసురా? పెద్దవాడు ఆయనే చూసుకున్నాడు అంతేను.” ప్రేమించి దులుపుకుంటూ అన్నాడు సుబ్బారాయుడు.

తెల్లవారుగ్గూరు. నాలుగు గంటలవుతుంది. కొరుమబుల్లోనుంచి నక్షత్రాలు తొంగిమాస్తున్నాయి. దూరంగా కుక్కల విడ్డు వినిపిస్తోంది.

వృద్ధయాన్ని చిల్లులు పోడిచే రోగిన ఒక్కసారిగా వినిపించింది. స్త్రీ వృద్ధయాన్ని బద్దలుచేసుకుంటూ వస్తూన్న ఆ రోగినలో - స్త్రీ తన సొందర్యాన్ని కొంతని కాళ్ళకితంగా దూరమాతాన్నప్పుడు పొందే దుఃఖం బాధా యిమిడివున్నాయి! ఆ స్త్రీ రోగిన పించే లక్షలాది మానవులు ఎగుగు తిరుగుతారు. బహుశా అందుకే ఆ తింతు రాత్రిపూట జరుగుతుండేమా?

జానకిని బండి ఎక్కించి వూరిబయటి

చెలుపుదగ్గరకు తీసుకెళ్లారు.

* * * కర్మకాండ అంతా అయాక జానకిని తీసుకొని మాధవయ్య దంపతులు సొంత వూరు వచ్చారు.

ఒకప్పుడు శ్రీలక్ష్మీలా యిల్లంతా కలయ తిరిగిన జానకి విస్త్ర, మల్లుపం చ కట్టుకొని యింట్లో మూలకూర్చుంది. శాంతి మృ కూతుర్ని గురించిన దిగులుతో మంచ మెక్కింది.

పాపం! మాధవయ్య, జానకమ్మలకు కష్టాలు కొండమీదనుంచి దొడ్లో రాళ్ళలా ఆరింభమయినాయి.

5

భూమి గిరిగిరా తిరుగుతోనే వుంది. భూమిమీద కాల్వాని నిలవాలని జానకమ్మ ప్రతిక్షణం ప్రయత్నం చేస్తూనేవుంది.

పది సంవత్సరాలు జరిగాయి. అనే అదృష్టవంతులకు వెగంగా గడిచిపోయినై. జానకమ్మ ఆ పది సంవత్సరాలూ బరువు నెత్తుకున్న చీమనడక సాగించింది.

జానకమ్మ కూతురు పార్వతి కన్నెం డేళ్ళదయింది. శాంతిమ్మ కాలగర్భంలో కలసిపోయింది. మాధవయ్య సరిగా నెలనాడే కూతురి కన్నాల్ని చూసే బాధనుండి విముక్త డయ్యాడు.

తలమునక నీళ్ళలో యీత రాని బతుకయింది జానకమ్మది. తండ్రి ఎంత నికృష్ట పరిస్థితిలో చనిపోయాడో వూహించే దైర్ఘ్యం కూడా ఆమెకు లేదు.

వదిన కొంతమ్మ నాయోపోటి మాటలకు జానకమ్మ వృద్ధయం తూట్లు పడిపోయింది. పొట్ట గడవటానికి చేసే పనికి కాశ్మా చేతులూ కాయలు కాచినయి.

సావిట్లో ఒక గదివార తడికలు కట్టుకొని కూతురితో కాలక్షేపం చేస్తూంది జానకమ్మ. సావిట్లో వుంటూ తన జీవితాన్ని తిట్టుకొని అనుకోనేది తనే యిలా అనుకుంటే ఆ చిన్నమ్మ ఎలా కష్టపడిందో?

పిండి విసురుతూ సక్కుబాయి కషం ముందు తినెంత? లక్ష్యమృకం పే తినెక్కువ కష్టపడుతోందా? ఏవేవో పిచ్చిపిచ్చి వూహా జానకమ్మ మెదడులో కదిలేది.

కూతురు పార్వతి నగువు థర్డ్ ఫారంత అంతయింది. అంతవరకూ కూతురు చదువు పెబ్బు పంపిస్తోన్న సత్యం అన్నయ్య బైల్లోపడ్డాడు. వాడి ఆస్తివంతా ముంచి అమ్ముకొన్నాడు.

పెద్దన్నమ్మ, సుబ్బారాయుడిదగ్గరకు పోయి అడిగింది జానకమ్మ “అన్నయ్య యీసంవత్సరం పల్లవగువు?”

మధ్యలో అంగుకుంది కొంతమ్మ. “ఆ

యింకేం చదువులే! నెత్తిబాదకు పన్నో డేట్లు వస్తేను.”

“అది కాదు వదినా, నూగ్లు పైనలో దాకా అన్నా చెప్పిస్తే, దానికాళ్ళమీద అది నిలబడి దా బతుకు అది బతక్కలిగితే చాలు.”

“యింకా నయం! వూళ్ళు ఏలిస్తానన్నావు కాదు? అన్నట్టు మీ ఆయన బతికుండగా డాక్టరు చదివినాన నేనాడటగా?”

జానకమ్మవృద్ధయం బల్లెంతో గుచ్చి ఎత్తినట్లయింది. కొంతమ్మ యిలా హేళన చేయటం ఇది మొదటిసారిగాను.

“అన్నయ్యా!” అన్నది జానకమ్మ.

అన్నయ్య పలకడు వలకడు! సుబ్బారాయుడిలోని ‘అన్నయ్య’ చచ్చిపోయి చాలా రోజులయిందన్న సంగతి జానకమ్మకు తెలియకు. ఆ సుబ్బారాయుడిలోని వ్యక్తిత్వం పెళ్ళాం ధాటికి తాళలేక ఏనాడో అంతరించిపోయింది.

“ఇంకేం చదువూ పెళ్ళిచుకొనేను? ఎవర్నన్నా చూసి ముడతేనే విరగడేపోతుంది! మీగయినా చెప్పకూడదండీ? మీ అమ్మాయికి తెలియకపోతే!” భర్తమీద దొక వినుగు విసిరింది కొంతమ్మ.

సుబ్బారాయుడు ప్రేమించి దులుపుకుని భుజాన వెసుకొని బయటకెళ్ళాడు.

‘అప్పుడే పార్వతికి పెళ్ళా? మధన పడింది జానకమ్మ.

“అవును! పెళ్ళిచుకొచ్చిందిగా?” అంది లోకం. జానకమ్మ యిలా మధనపడుతూండగా నే మూడు సంవత్సరాలు గడిచిపోయినై.

ఇప్పుడు పార్వతికి పది హేనా సంత్యరం వచ్చింది. పెద్దమనిషయి ఇంట్లో కూర్చుంది. పిల్లకూడ విపుగా పెరిగింది.

కూతుర్ని పెద్ద చదువులు చదివించి డాక్టర్నా చేయాలనుకున్న వెంకట్రావు జానకమ్మల కోర్కెలు మట్టిగలిపి పోయాయి. చదువు థర్డ్ ఫారంత అంతయింది. జానకి కలలు కళ్ళముందే కరిగిపోయినయే. ఒక్క జానకమ్మ గెక్కలకషంమీద రెండు పొట్టలు గడవటమే సమస్య అయిపోయింది. దానికి తోడు పార్వతి పెళ్ళి సమస్య జానకి గొంతుకు గాలంలా తగులుకుంది.

ఒకరోజు సాయంకాలం సుబ్బారాయుడుతో “అన్నయ్యా! పార్వతికి ఏదైనా మంచి సంబంధం వుంటే చూడు” అన్నది జానకమ్మ.

“సరే! చూద్దాం” అన్నాడు సుబ్బారాయుడు.

“ఇంకేం. అయితే! ఆ భద్రయ్యకిచ్చి చేయరాదా?” అంది సుబ్బారాయుడు పెళ్ళాం నాలుగోపిల్లడ్ని చంక నేసుకొని వచ్చి

“అగేమిటివదినా! అట్లాంటావు? ఆ ముసలాడికి ఎలా యివ్వమంటావు? మాస్తా చూస్తూ నా బిడ్డగొంతు కోయమంటావా?” అన్నది జానకమ్మ చాకిరిపోతున్న కంఠంతో.

“నీదంతా మఱి విద్వారమమ్మా! ముసలాడంటావే? యింకా తెలకై నింకినయ్యో శోదో? అంత ఆస్తిపరుడు నీ పిల్లనడిగాడంటే అంతా నీ అదృష్టమనుకో! కూటికి గుడ్డకి చిగుల్లేకుండా జరిగిపోతుంది. నీకూ పదికొలాలపాటు నీడ దొరుకుతుంది”

ఆఖరిమాటలు జానకమ్మ ఆత్మభిమానం మీద దృష్టిపెడినయ్యే, కోపంగా అన్నది - “వదినా! నీ కండుకమ్మా అంత మలకన?”

“మాశారా? మాశారా? అంగుళే మంచికి పోతే చెడు ఎగురువుతుందట. నీ మంచికి చెబితే అంత కోప మెంగుకమ్మా? అవునులే! నీకు గడపగడపా ఎక్కి పూడిగం చెనే రాతుంటే నా మాట లెందుకు చెవి కెప్పుతాయి

“ఇక చాలే వదినా!” అంటూ జానకమ్మ గుడ్డనీరు గుడ్డనింపుకొని తిరిగింది. అన్నయ్యి ఉలకడు, పలకడు. తెల్లం కొట్టిన రాయిలా గోడ కానుకొని అలాగే కూర్చున్నాడు.

ఇంకో సంవత్సరం గడిచిపోయింది. పార్వతికి పదిహేరు ఏళ్లు తచ్చివై. జానకమ్మ హృదయంలో అశాంతి, దిగులు గూగు కట్టుకుంటున్నాయి

“కూతురు పెళ్లి ఎప్పుడు చేస్తావు?”

“ఇంకా ఎంతకాల ముందుతావమ్మా?”

“దమ్మిడ్డి యివ్వటం చెలగానివాళ్ళకు ఇంద్రుడూ, చంద్రుడూ ఎక్కడుంచి వస్తాడమ్మా?” “బుద్ధులు భూము లేలుతుంటే గాతలు గాడిదలు కాస్తున్నాయట!” “లక్షణంగా భద్రయ్యి కిచ్చి సుఖపడకా!” ఇలా వొక పే కాకిగోల.

లోకం చేత ఈ కాకిగోల అహర్నిశలు జానకమ్మ చెవుల్లో గింగురుమంటూ నేవుంది. “ఏరీ అన్నయ్యా! పార్వతి పెళ్లి మాట?” అన్నయ్యి నడిగింది జానకమ్మ

“ఎక్కడోస్తారమ్మా! ఆ భద్రయ్యి నేనే బాగుంటుందనుకుంటాను”

“అన్నయ్యా —”

ఎవరిమీదనో ఏదో తెలియని కసి జానకమ్మ అంతిరాళ్ళంలా పెరుగుతూ వచ్చింది దానికి కలులు తెగిపోయినయ్యే తను యిక అంతిరని చెబుంది!

జానకమ్మకు చిన్నన్నయ్య తలపుకు రగానే దుఃఖం పొరుగు వచ్చింది

“ఎవరిని వుద్ధరించాలనికని యీ ప్రశ్న నేవ? నీ మనకోడెలా చెల్లెలా యింత అన్యాయం అయిపోతుంటేను!” అనుకుంది జానకమ్మ.

జానకమ్మ పైట చెంగుతో కట్టు తుడుచుకొని భద్రయ్యి గారింటికి కబురుచేసింది

భద్రయ్యి తరలివచ్చి పార్వతి పెళ్లి చేసుకున్నాడు.

పెళ్లి జరుగుతున్నంతసేపూ జానకమ్మ వోకంట నీరు కారుస్తూనే వుంది, కూసురుకు పట్టిన దుద్దళనూ, భర్తనూ, తల్లుకొని. తనూ, ఆయనా కలసి పార్వతినిగురించి ఎన్ని కలలుకన్నారో ఎన్ని ఊహాసూచాలు నిర్భ్రంతుకున్నారో గుళ్ళి కుళ్ళి విడ్చింది జానకమ్మ.

“పూర్వో జానకమ్మా యిష్టమయి ఇచ్చుకున్నాక, అంతా అయినాక ఏడవటం చేసికీ అల్లుడు కూతురు పదికొలాలపాటు బాగుండాలనుకోక!” జానకమ్మను ఓదార్చింది యిద్దరు అడపిల్లల తల్లి వోకావిడ.

ఆరు నెలలు గడిచిపోయినై. చీకటిని వెలుతుర్చి మేస్తూ కాలం సాగిపోతోంది. పార్వతి కాపరానికి వెళ్లింది కూసుర్చి కనిపెట్టుకొని జానకమ్మ అల్లుడింట్లోనే వుంది.

అల్లుడింట్లో జానకమ్మకు అనుకున్నదాని కంటే హాయిగా కాలం గడిచిపోయింది మళ్ళీ ఇన్నాళ్ళకు కాళ్ళకు భూమిమీద పట్టు చిక్కినట్లయింది. చేతి కింతి ఆనరా దొరికినట్లుంది.

వళ్ళి కింతి లిండీ, కట్టుకోవటానికి రెండు జతలు వంచెలా దొరుకుతున్నయ్యే అంత కంటే తనకేం కావాలి? భద్రయ్యి పాతిక ఎకరాలదాకా వున్న ఆసామి పెద్ద లోగిలీ వుంది. సొంత వ్యవసాయం చేయించుకుంటూ వుంటాడు అవుపాటి పొట్టా అడిమనిషి వికారంగా వుంటాడని చెప్పాలి.

మొదటి భార్య కొడుకు మరణనారాయణకు ఇరవయ్య సంవత్సరాలుంటాయి పట్నంలో ఖి వీ చిగువుతున్నాడు

వేపవకాలం నెలవలకు వచ్చి రెండు నెల్లు వుండి వళ్ళాడు. పార్వతింటే అదిరం, కలుపుగోలుతనం చూపేవాడు.

వంటింట్లో పెత్తనమంతా జానకమ్మదే. ఇష్టమైన జానకమ్మ చేసేపని వంట మినహాయింకేమీలేదు.

ఇష్టదేవుడు అల్లుడికి అన్నంతనే వస్తే వుంది. అలాడూ కలుపుగోలుతనంగానే మాట్లాడుతున్నాడు తను బిడియం లేకుండానే భద్రయ్యితో మాట్లాడుతోంది.

అల్లగారిద్గరి భద్రయ్యి బాగా చదువు తీసుకున్నాడు

అప్పుడప్పుడూ భద్రయ్యి ప్రవర్తనకు జానకమ్మ మనస్సు చివుక్కుమనేది. అయినా అల్లుడేగా, ఒకమాట అనతిగా అనుకో నేడి. తను ఎలా అయితే ఏం? కూతుర్ని సరిగా చూస్తే చాలు తనకు అంతకంటే యింకేం కావాలి?

రాత్రిలూ అన్నంపడిస్తుంటే భద్రయ్యి ఆమెకళ్ళిలోకి అదోరకంగా చూసేవాడు

తన్న అన్నమంతా నీమయ్యో తనవైపు ఆకలిగా చూశేవాడు. ఆ అసహ్యమైన చూపులకు ఆమెకు వంటిమీద లేళ్లు పాకిన టుండేవి.

మనిషితరహా యింతేనేమానని సరి చెప్పకొనేది. ఏమైనా అలుగు. తన కూతురు సౌఖ్యంకంటే తనకు కొనాల్సిన సేముంది? ఒకరోజు రాత్రి. వంటింట్లో అల్లుడు తన్న అన్నం పళ్ళెం జానకమ్మ వంటిటిస్తోంది పైట చెంగు ఎవరో గట్టిగా కుంజారు జానకమ్మ తల్లిరహాయి వెనక్కు తిరిగిచూసింది. భద్రయ్యి!

జానకమ్మ వల్లుజలదరించింది! “ఛీ! అంటూ లోకలోకిన తోమలా లేచింది గోషంతో రక్తం కుతకుతలాడింది భద్రయ్యినుమానే గోషకానించివున్న పీటనుతీసి రెండుచేతుల్లోనూ పట్టుకుంది ఒక్క క్షణం తలపటాయించి త్రి కిందవున్న పళ్ళెంమీదకువిసరింది.

‘ఖం’మని పళ్ళెం మోగింది.

ఖంగారుగా భద్రయ్యి బైటకిపరుగెత్తాడు. భద్రయ్యి పార్వతి మొగుడు కాకపోతే అపీట ముఖానికి విసిరికొట్టి ఉండేది.

తెల్లారి జానకమ్మ గుడ్డలు సరుకుని ప్రయాణమైంది “ఇష్టా డెక్కడికమ్మా నీ ప్రయాణం! అనలు ఎందుకే వెళ్ళటం?” అన్నది పార్వతి.

“కాగులేమ్మా! చెళ్ళతాను!” కళ్ళివెంట తిరు తిరిగినయ్యే జానకి.

“అసలుసంగ తెమిట అమ్మా?” అన్నది పార్వతి ఆగుర్తాగా.

జానకమ్మ కొచ్చినకన్యం ఒకరికి తెప్పేదాకీ అందులోనూ కూర్చికి ఏమని చెబుతుంది?

“అమ్మా నీవలితే నేనూ వస్తాను. నువ్వు లేకపోతే ఒక్కక్షణం ఇక్కడకుండను” పెంకగా జాలిగా అన్నది పార్వతి.

గుడ్డల మాట లోపల పెట్టింది జానకమ్మ. తన కూతురు సంసారం బాగుంటే చాలు. తను ఎన్ని బాధలయినా సహిస్తుంది.

జానకమ్మకు అల్లుడింట్లో యమలోకపు తెరలు లేచినయ్యే!

“నా సొమ్ము తీసేసరికి నీకూడా వళ్ళు బలిసంద” అన్నాడు భద్రయ్యి కుక్కను కాతిలో లిమ్ముతూ, జానకమ్మను వోరగా చూసి

కుక్కమీద పిల్లిమీదపెట్టి ఎత్తిపాడువు మాటలు జానకమ్మను ఏరోజూ అంటూనే వున్నాడు. ఆమె అన్ని భరించి తలవంచుకొని తరుగుతూనే వుంది

ఒకరోజు వడ్డ పుణ్యానికి పార్వతిని కొట్లాడు భద్రయ్యి. ఆ కోపం అంతా తన మీదనే అని జానకమ్మకూ తెలుసు. అయినా ఏం చేయగలగు?

జానకమ్మ పని అడ కత్తెరలోని పోక చెక్కలా అయింది. ఒకవైపు కూతురి సంసారం, మరోవైపు తన శిలం

ఆమె - లోకం

పార్వతికి మొగుడంటే ఇష్టమో అయి
ష్టమో ఏదీవున్నట్లు గోచరు డబ్బు దొరికి
సంతోషరకూ చీరలుకొనడం, చెత్త రకం
పుస్తకాలన్నీ కొని చదవటం మినహాయితర
ప్రపంచంతో సంబంధంవున్న ధైర్యవంతుడు.

సెలైంబరు సెలవలకు నూర్యనారాయణ
ఇంటికివచ్చాడు అతడొచ్చాక జానకమ్మకు
కొంత మనశ్శాంతి కలిగినట్లయింది
భద్రయ్య బోగు తగింది కొడుకు వచ్చిన
దగ్గర్నుంచి యిన్ని మెళుకులు స్లోలోపేసు
కొని పొలంపోయి రాత్రికిగాని యింటకి
వచ్చేవాడుకాదు. నూర్యనారాయణతనంటే
ఎంతో గౌరవం చూపుతాడు.

కాని ఒకగోజున—

ఓరవాకిలిగా వేసివున్న తలుపు తోసు
కొని జానకమ్మ కూసుగు గదిలోకి చూసింది

జానకమ్మ తన కళ్లను తానే నమ్మలేక
పోయింది! కాళ్ళకింద భూమి కదలి
పోయింది! తనే చూస్తూంది?

నూర్యనారాయణ—

గిర్రన వెనక్కు తిరిగింది కాసు తేలి
పోతున్నాయి. తనకు మతి చలించి
పోతోంది పార్వతి తన కూతురు, యిత
పాపానికి వాడికడుతుందా? ఛండాలడు?
నూర్యనారాయణ! ఛినాళ్ళవంక మేయింతా?
అయితే తన కన్న కూసుగు పార్వతి—

జానకమ్మ శరీరం దహించుకపోతుంది

“పార్వతి!” ఆడవులలా గోండ్రింగించింది
జానకమ్మ

“అమ్మా వస్తున్నా!” పార్వతి పరుగెత్తు
కుంటూ వచ్చింది

“భీషాపిషిదానా! నా కడుపున చెడ
పుట్టావు?” పార్వతి చంపమీద ఛెట్లన
కొటింది తల్లి.

“యీ నీచపు బ్రతుకు బ్రతక్కపోతేనేం?
పార్వతి గిళ్ళేపురాలై నిల్చింది

“భీ, నీమఖం చూపించు! నీవు నా
కూతురివి కావు నీకు నేను తల్లినికాను!”

జానకమ్మ రంయన వెల్లిపోయింది.

సాన్ని మంచంవాల్యకునికూర్చునిముఖా
నికి చేతులడ్డం పెట్టుకొనికుమలికుమలివిడిచింది

పార్వతికి కళ్లు మసకలు కమ్మిపోయి
నయ్య. ఆమెశరీరం ఆమెకే బరువుగా

తోచింది గది తలుపులు బిగించుకొని
మంచంమీద పడుకొని వెక్కిరిచెక్కిరిచింది

శరీరం కంపించిపోతోంది. తనమీద తనకే
అనవ్యం కలిగింది

“చీ! ఆపాడుబ్రతుకు బ్రతక్కపోతేనేం?”
తనతల్లెనా ఆమాటలన్నది? అష్టకష్టాలూపడి

తనను పెంచి పెద్దదాన్ని చేసిన అమ్మనా
అలా అనటం? తనకోసం తన జీవితముంతా

యాయొంట్లో వూడిగంచేయటానికి సిద్ధపడిన
తల్లెనా? పార్వతికి అభిమానం రోషం పెన

వేసుకోవచ్చాయి. గుండె రాయిచేసుకుంది
“భీ యీనీచపు బ్రతుకు బ్రతక్కపోతేనేం!”

ఎవరో చెవులో అరుస్తున్నట్టుగావుంది!

ఆరాతి జానకమ్మకు నిద్రపట్టలేదు.
బుర్ర పగిలిపోయే ఆలోచనలు.

పార్వతిని ఎందుకు కొట్టింది? తను
ఎంగుకింత తొందరపడింది? చిన్నలనం,
ఏదో తెలియక చేసింది ముసలాడికిచ్చి
పార్వతిని చేయటం తన తప్పు కాదా?
కోపంతో ఏమేమో అన్నది తన చిట్టితన
ఎంత బాధపడిందో? తను బుజ్జగించి చేబిజే
పార్వతి వివేదికాదా? తన చేతుల్తో పార్వ
తిని ముసలాడికిచ్చి గొంతుకోసింది. తను

యిత తిండి దొరుకుతుందని పార్వతిని
అన్యాయం చేసిందా? తన ధర్మ పార్వతిని

గురించి ఎన్ని కలలు కన్నాడు? కుళ్ళిక్కుల్లి
ఏడ్చింది జానకి

పార్వతినిగురించిన బాధతోజానకమ్మద్ర
లోకి జారిపోయింది రాత్రంతా పీడికలలు!

తల్లెవారతోంది. పని మనిషి ఏడులూ,
జనం అరుపులూ గోలగా వినపడు

గున్నాయి! జానకమ్మ క్రుల్లిపడి లేచింది.
పార్వతి శవాన్ని అప్పజే బావిలోనుంచి

తీస్తున్నాడు! జానకమ్మ గుండె బాగు
కుంటూ పోయి బావిబీగున వరుకోపెట్టిన

పార్వతి శవంమీద వాలిపోయింది
నూర్య డిద్దమిందవోతున్నాడు. కబురు

విని సుబ్బారాయుడు, కాంతమ్మ, రామ
దానూ వచ్చారు భద్రయ్య తరపు బంగు

వులుకూడ వచ్చారు
పార్వతి పాడేపై ముత్రెగువులు పసుపు

కుంకరి చల్లారు కూతురి శవంమీదపడి జాన
కమ్మ గోడుగోడున ఏడ్చింది ఆమె ముఖా

నికి శరీరానికి పార్వతిపైన చల్లిన పసులూ
కుంకుమూ అలుముకున్నాయి

చీకటిపడింది
భద్రయ్య యింట్లో యిప్పుడు పార్వతి

కూడ లేదు రాత్రి పన్నెండు గంటలపు
తోంది. కారుమబ్బులు కమ్మకున్నాయి.

జల్లుగా చినుకులు పడుతున్నాయి జాన
కమ్మను వోదార్చటానికి కూర్చున్నవాళ్లంతా

నిద్రపోతున్నారు
జానకమ్మ మెల్లగా లేచి నిల్చింది.

వూరికివుత్తరాన శ్మశానందగ్గరకు వెళ్ళింది.
పార్వతి చిలి గనగన మందువోడి!

నుంటలు మెల్లగా ఆరి మసిఅవుతోంది
మారంగా శుంపాని కళ్ళార్చకుండా

చూసింది జానకమ్మ
తన ఆకాశ్మోతి పార్వతి కాలి నుసి

అయిపోతున్నది ఇంక యీలోకంలో
తనకు పనేమిటి? ఎక్కడికి పోతోంది?

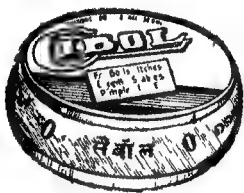
అల్లుడింటికా? అన్నయ్య యింటికా?
ఇక తన బ్రతుకు అర్థం ఏమిటి?

ఇంకా జానకి ముప్పయి మూడేళ్లు నింక
లేదు జీవితంలో మూడోవంతు జరిగలేదు.

కాని మూడు జన్మల బాప లనుభవించింది.
మూడు తరాల కష్టాలు పంచుకొంది.

ఆ చీకట్లో ఆరిపోతున్న పార్వతి చితిక
మాస్తా జానకి అలా ఎంతసేపు ఆస్థాన

వాటిలో నుంచుందో? ★

చర్మపు బాధల కన్నీటికి

“రెబాల్”

చర్మవ్యాధు లన్నిటిని కీఘంగా నివారణచేసి, ఏమ
లేమి వాళినియై త్వరితంగా కుదుర్చుటలో “రెబాల్”
ప్రసిద్ధికెక్కింది కురుపులు, గజ్జి, ఎక్కిమా, స్కావిన్,

మొటిములు, తామర, కాళ్ళిపగుళ్లు, క్రమములు, మొదలైన వాటిని కుగుర్చడంలో
అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

బిడ్డల ఆరోగ్యమునకు ప్రసిద్ధిచెందినది.

“రెమబీన్ బేబి గ్రైప్”

తయారీదారు

ది సాత్ ఇండియన్

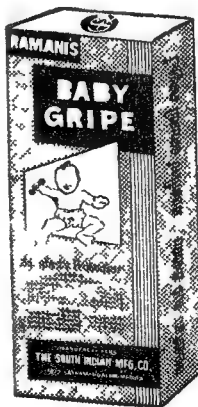
మాన్యు ఫాక్టరీంగ్ కంపెని, మధుర.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు

నీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజెన్సీస్

విజయవాడ, సికింద్రాబాద్.

బరంపురం (గంజాం), బొంబాయి.

బొమ్మరిల్లు

★ శ్రీ రామ చంద్రుడు ★

రచన :

నందూరి రామవేంకటరావు

ఆకాశములో
రాకాశులంద్రుడు
వన్నెల చిన్నల
వెన్నెలకురిసెను.

భూలోకములో
బాలకుడొక్కడు
కన్నులవిందుగ
గాంచెను చంద్రుని
కాంచినతోడనే
కరములుచాచెను.

కాని అందునా
గగనబింబములు
కరముల కండ్లని
గగనబింబమును
కోరి బాలకుడు
మారాం చేసెను.

అందమైనయా
చంద్రురనే తన
కన్నుని బాలుడు
ఏడువసాగెను.

ఎన్నో బొమ్మలు
ఎన్నో సొమ్ములు
ఎన్ని తెచ్చినా
అన్నీ వడ్డన

తల్లి చెప్పినా
తండ్రి చెప్పినా
ఎండరు చెప్పిన
ఏడుపుమానడు.

అపుడా బాలుని
అల్లరిమాన్యగ
మంచియు పాయము
నెంచిరి అందరు.

ఆతని ఫేరి!
అద్దమునిచ్చిరి.
అద్దము లోపల
నగవడ చంద్రుడు.

ఆకాశములో
అది కళిబింబము.

శిశువు చేతిలో
కళి వతిబింబము!

అదిగని నవ్వెను
ముడముద బాలుడు.

అదిగని నవ్వెరి
అమ్మానాన్న.

అదిగని జాబిలి
ఆనందించెను.

ఆనందించెను
అఖిలజగములు!

మీరెరుగుదురా
మారాం చేసిన
గారపుబాలుడు
శ్రీరాముడనీ?

చంద్రునికై చే
జాచెనుకనుక న
రామచంద్రుడను
నాభముకలిగెను.

నవమినాడు అత
డవతరించి తన
యశశ్చంద్రికల
దిశలను కురిసెను.

అవునవు నతడే
అతడే రాముడు
జాబిలివలెనే
జగదభి రాముడు!

తెలివైన కుక్క

సత్యం మాయంటి ప్రక్క అబ్బాయి. వారికి ఒక పెద్దమేడ ఉంది. ఆమేడముందు మంచి పూల తోట. ఆ తోటలో బలేరకరకాల గులాబీలు, మందారాలు, చామంతులు, ఇంకా ఎన్నో పూల చెట్లు రంగు రంగు పూలతో కన్నుల పండుగ చేస్తున్నవి. గుమ్మరి కమ్మని వాననలను ఆపూలు విరజిమ్ముతున్నవి. చూస్తే ఆపూల తోట చూడాలి. అదింటి పోదామంటే గేట్ లో ఒక కావలి కుక్క. ఎవరినైనా కనుమూయవచ్చును గాని దానిని మరపించటం మన వశముగాదు. ఇజ్జా, ఇజ్జా, యని మూలిమి చేసుకుంటే తప్ప లేకుంటే పైబడిపీకి పాకాన పెడుతుంది. అక్కడికి సత్యం ఆడుకోను రమ్మని నన్ను పిలుచుక వెళుతూ ఉండేవాడు. ఎల్లప్పుడు అక్కడినుండి ఆపూల తోట చూస్తూ వుండి వాననను హాయిగా పిలుస్తూ వుండాలనిపించేది.

జేనవి కెలవులు యిచ్చారు. చిల్లో, బాల్లో మంటూ ఆడుతూ, పాడుతూ, దినమొక నిమిషముగా గడుపుతున్నారు పిల్లలు. ఎందుకో యేమో ఆయేడు దొంగల వాడవుడి జాస్తిగా వుంది. అందరు రాత్రి ప్లు నిద్రపోక ఉరు కావలి కాస్తున్నారు. సత్యం వాన్న దొంగల కావలికి ఒక చురుకైన కుక్కను పెంచుతూ వున్నారు. దాని రంగు నిగనిగలాడే నలుపు. ప్రాద్దు కూకిం

మద్దులూరి రామకృష్ణ

దంటనరీ, చిమ చిటుక్కుమన్నా బాబా అని కుక్క మొరుగుతుంది. దానికి మాంసము, పాలు,

మంచితిండి పెట్టివారు. అది తిని బలేబాగా బలిసింది కుక్క. ఆచర దాలోపడి సత్యము చదువు మాని వేసి, పాద్దస్తమానము దాని తో ఆడుతూ కూర్చోనేవాడు. దానికి

తివ్వలొచన

ఫోటో: కె. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయులు, గుంటూరు.

నర్కస్సీట్లు వేర్వేరువాడు. తళ తళ
లాడే పటకా గొలుసు కొన్నాడు.
మెడలో గొలుసుకట్టి నంబరాలు
పడుతూ పికారుకు తీసుకపోయే
వాడు. స్నేహితులకు, కుక్కను
చూపి, హుషారుగా చంకలు
కొడుతూ వుండేవాడు. ఎట్టనబ్బు
వేసి దుద్ది చలిపుడుతుందని గోరు
వెచ్చని వేడినీళ్లు పోసేవాడు కుక్క-
వల్లు ఎక్కడ వత్తుకపోతుందోనని
పడుకోసు మంచి ముసుమల్
బూరుగుదూది పరుపుకుట్టించాడు.
కుక్కతోట వాడికి కైలాసము.
అదంటే వాడికి యింకేమి
పట్టు.

నర్కము ఒకనాడు నీలి బుష్
కోటు, పంజాబి వైచామా,
కాన్పురుచెప్పలు వేసుకొని
ముస్తాబై పక్కపేటలో నున్న నీత
అక్కగారింటికి చూడ వెళ్ళాడు.
కుక్క విశ్వాసముతో, తోక ఆడిస్తూ
వెంట వెళ్ళింది. తమ్ముడు నర్కం
రాగానే ఎంతో గారాబంతో,
తినమని ఒకబూరె నీత యిచ్చింది.
“పంచవన్నెల గులాబి పువ్వులు
పూసిందా?” కైలాసం యిందా?
జన్నుపాలు తెచ్చావా? అమ్మ
జిగిసిగొలుసు వీరచారి చేసి
యిచ్చాడా?” అని ఇంటినంగతు
లన్ని అడిగింది. వెంట వచ్చిన
కుక్కను వసారాలో పెద్ద బల్ల
క్రింద పడుకొని దిగులూ, విచారము
లేకుండా నిద్రపోయింది. సందేహ
కావస్తున్నది. నల్ల మబ్బులు ముసుగు
కొస్తున్నవి. వానవస్తుందని గబగబా
బయలుదేరి యింటికి తిరిగివచ్చాడు
నర్కము. ఆ హడావుడిలో కుక్క
నంగతే మరదిపోయాడు.

ఇంటికివచ్చి అన్నము తిన
పోయేముందు కుక్కనంగతి గుర్తు

బొమ్మకు ముద్దు

ఫోటో: ఎన్. కామేశ్వరరావు.

వచ్చింది నర్కానికి. పేటలో
అక్కగారింటివద్దనే కుక్క వుండి
పోయిందని ఎంతో అనుకొన్నాడు.
అయినా పరవాలేదులే చీకటిలో
దానికోసమై పోకపోతే మానిలే
అని బద్ధకించినాడు.

ఇంతలో గాలిజోరుగా వీచింది.
దుమ్ము ఆకాశమంతా అలుము
కొంది. చిటపట చినుకులు టపటప
రాలినయి, ఆ తరువాత వానజోరు
అయింది. గుండపోతగా వానకురిసి
వెలసింది. ప్రాద్దు పోతుందని నీత
తలుపు వేయబోయింది. కుక్క

చెవులు టపటప కొట్టుకొంటూబయ
టకు పరుగెత్తింది. చీకటిలో
తడుముకుంటూ కుక్క ఆ యిల్లు
చేరింది. కాని ఎప్పటిలాగా
హుషారుగా లేదు. నర్కం పిలచినా
గబగబా తోక ఆడిస్తూ దగ్గరకు
పోలేదు.

దవరా పండుగ దగ్గరకు
వస్తున్నది. పండుగకు అక్కను
తీసుకరావాలని బులబుటంతో
నర్కం పేటకు వెళ్ళాడు. కుక్క
అతని వెంట మామూలుగా తోక
ఆడిస్తూ వెళ్ళింది. ఎప్పటిలాగా కాక

(బామ్మరిల్లు సిరియల్)

జూదరి

మూలం: వాల్డెస్ డికెన్స్ అనువాదం: కె. రామచంద్రరావు

నెల్, ఆమె తాత ఎంతో బోయిగా తీవిస్తూఉంటారు. తాతకి ఎక్కువ వయస్సు ఉన్నాడని ముద్ది పుట్టి, చీట్లాటకే దిగుతాడు. అప్పుల పోలవుతాడు. బాకీ పెట్టిన క్విట్స్ అనేవాడు వాళ్ళ ఇల్లు, దుకాణం సాధ్యమేనని చెబుకుంటాడు. తన చీట్లాడుతున్న రహస్యం బయటపెట్టిఉంటాడని తాత తమదగ్గర వసించేసే కిట్లై అగ్రహించేవాడు. తాతను అక్కడినుంచి దూరంగా తీసుకుపోతే కోపి సుఖం, శాంతి ఉండవని, నెల్ అనుకుంటుంది. నెల్, తాత ఎంతోతో శత్రువులూ లండన్ విడిచిపెడతారు. వారు అలా పోతుంటేగా ఒక చోట తోలుబొమ్మలాట వారుఇద్దరు తారగిల్లుతారు. వాళ్ళు వీరిని చూచి అనుమానిపడి పట్టి ఇస్తే బహుమతి దొరుకుతుందని అనుకుంటారు. వారి చూటలు రహస్యంగా వీన్న నెల్ తాతని తీసుకొని పారిపోతుంది. ఒక ఉపాధ్యాయుడు వారికి ఆతిథ్యమిస్తాడు. అతడంతో మంచివాడు. అక్కడ ఒక రోజు ఉండి నెల్, తాత మళ్ళీ బయటపెడుతారు. త్రోవలోవారికి ఒక మొనపుబొమ్మల ప్రదర్శనం యజమానురాలు, బాబ్, కలుస్తుంది. ఆమెకు నెల్ పైన ఎంతో ప్రేమ కలుగుతుంది. ఇద్దరికీ తనదగ్గర ఉన్నాగలవుతుంది. నెల్ మంచిపేరు సంపాదిస్తుంది. డబ్బు సంపాదిస్తుంది. ఇలా సుఖంగా ఉంటూఉండగా, తాతకిమళ్ళీ చీట్లాటలవాటు పట్టుకుంటుంది నెల్ సంపాదించిన డబ్బుంతా తిగలేస్తాడు. నెల్ ఆడవద్దని బ్రతిమాలితుంటుంది.

4

తాత పగలంతా అలా చింతా క్రాంతుడైఉన్నాడు. బ్రోడ్లు కుంకింది. చీకటిపడుతున్నకొద్దీ అతనికి చీట్లాడాలన్న ఉబలాటం ఎక్కువ కాసాగింది. ఒక్కసారిగా నెల్ వద్దకివెళ్లి, ఆమెపక్కలో ఉన్న డబ్బు బలవంతంగాతీసుకొని సత్రానికిబయలుదేరాడు. నెల్ పాపం! కన్నీళ్లుకార్చింది. పగలంతా అతడు మారుతాడన్న ఆశ. రాత్రిల్లు తాత

చేడిపోతున్నాడన్న చింత! ఈ విశాల ప్రపంచంలో తనకు కావలసిన పాడు తాతకిక్కడే. ఇక తన బాధ వ్యాధియైతీవీ ఎవరితో చెప్పకుంటుంది? మనశ్శాంతికోసం ఆమె ఒక్కటే సాయిత్రంపూట అలా వెళ్లితీరిగిపోవచ్చింది.

ఒకరోజున నెల్ పికారు పోయి తిరిగివస్తూంది. ఒకచోట విశాల మయిన బయలు ప్రదేశంలో ముగ్గురు మనుష్యులు చిన్నమంట

చుట్టూ కూర్చునిఉన్నారు. నెల్ వాళ్ళనిచూసింది. అందులో ఒకడు తనతాత! తక్కిన ఇద్దరూ వర్షం పడిననాడు సత్రంలో తాతతో చీట్లాటపడినవాళ్ళు.

అప్పటికే దిగులు పడుతున్న ఆమె పసివృద్ధయం ఈజూదగాళ్ళ రహస్య నమావేశంచూసి మరింత క్రుంగిపోయింది. అడుగులోఅడుగు వేసుకుంటూ నిశ్శబ్దంగా వెళ్ళి ఆమెవారిని సమీపించి, రహస్యంగా వారిమాటలు ఆలకించింది: అందులో ఒకడు నెల్ తాతనిఅడుగు తున్నాడు.

“అయితే బాబ్! చాలాడబ్బు ఉన్నదన్నమాట.”

“ఔను ఉన్నది.”

“ఆమెకు తెలియకుండా దొంగ తనం చెయ్యగలవామరి?”

“ఓ! చెయ్యగలను.”

ఈసంభాషణ అంతా వినేసరికి నెల్ రక్తం గడ్డకట్టిపోయింది. శరీరం చల్లబడిపోయింది. తిరిగి సంభాషణ ప్రారంభమైంది.

తెలివైన కుక్క

యీసారి సత్యం చెప్పలు గట్టిగా! నోటకరచుకొని వసారాలో బల్లక్రింద పడుకొని గుట్టుపెట్టి, నిద్రపోయింది. ఈమారు సత్యం కుక్క సంగతి మరచిపోలేదు. ఇంటికి పోవోయేముందు కుక్క కోసము యిల్లంతా గాలిస్తున్నాడు. ఇంటిచుట్టూదానికోసమువెతికాడు. అదిఅంతాచూచి నీత పక పక నవ్వింది. తమ్ముణ్ణి తీసుకెళ్లిక్రింద

నిద్రపోతున్న కుక్కను చూసి, “చూడరా, సత్యము! నీకుక్క బలే తెలివైనదిరా! తమాషా చేసింది. బల్లక్రిందదాక్కుంది. నీవు దానిని లేపకుండా మరచిపోతావే మోసనిముందుగానే గ్రహించింది. నీచెప్పలు దొంగలు ఎత్తుకొని పోకుండా భద్రంగా కావలి కాస్తున్నది. ఇప్పుడు ఆకుక్కను లేపకుండా నీవు చెప్పలు తోడుకొనలేవు గదా!”

“ఎలా దొంగతనం చేస్తావు?” కొద్ది ఎప్పుడూ ఆమె తలుపులు
 “ఆమె నిద్రపోయే గదిలోనే తెరచిపెట్టే నిద్రపోతుంది.”
 డబ్బు పెట్టెఉంటుంది. ఆ శాలకు “చాలామంది అటూఇటూ తిరు
 నిప్పంటుకుంటుం దేమోననే భయం గుతూఉండరా?”

“ఉంటారు. వాళ్ళలో కొందరు
 అనుమానా స్పదులుఉన్నారు.”
 “అవునులే, డబ్బుపోయినా ఆమె
 వారిమీదనే అనుమానపడుతుంది.”

అతి సౌందర్యమైన
 యువతులెవరు?

మీరు గెలువగలరు

అదీసులభం!
 అదీఉచితం!

య.

2000

రెక్కోనా సౌందర్య పోటీలో

ముగింపు తేదీ,
 16వ, మే, 1955

మీరు చెయవలసిందల్లా, ఒక ఎంట్రి ఫారమును తీసుకోండి.
 మరియు దానిలోనున్న కొమ్మిడినుండి సౌందర్యమైన

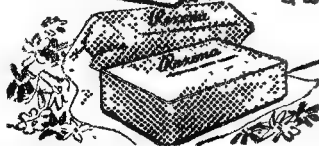
యువతుల బాయచిత్రాలను పరికించండి.

రెక్కోనా యొక్క
 ఒక పూర్తి అయిన
 సామాన్యవైజు
 రేపర్ను (లేక
 మూడు చిన్నవైజు
 చిత్రాలయొక్క రేపర్ను)
 ప్రతి ఎంట్రితోనూ
 పంపండి—ఒక పెద్ద
 వైజు రేపర్, మీరు
 రెండు ఎంట్రిలకు
 అర్హతను కలిగిస్తుంది.

తర్వాత, వారిని మీ ఉద్దేశానుసారం, సౌందర్యం మరియు శోభనుబట్టి
 సక్రమ వరుసలో మోచించండి. మీ ఎన్నిక, ఒక ప్రత్యేక తీర్పు
 సంఘంచేత నిర్ణయించబడ్డ క్రమంతో ఏకీభవిస్తే మీరు విజయవంతమై
 గెలువగలరు. ప్రవేశరుసుమేమియితేడు—ఒక రెక్కోనా
 పబ్లియొక్క రేపర్ను (అచ్చువేయబడిన వైమాత
 కాగితమును) మాత్రం ప్రతి ఎంట్రితోనూ పంపండి.

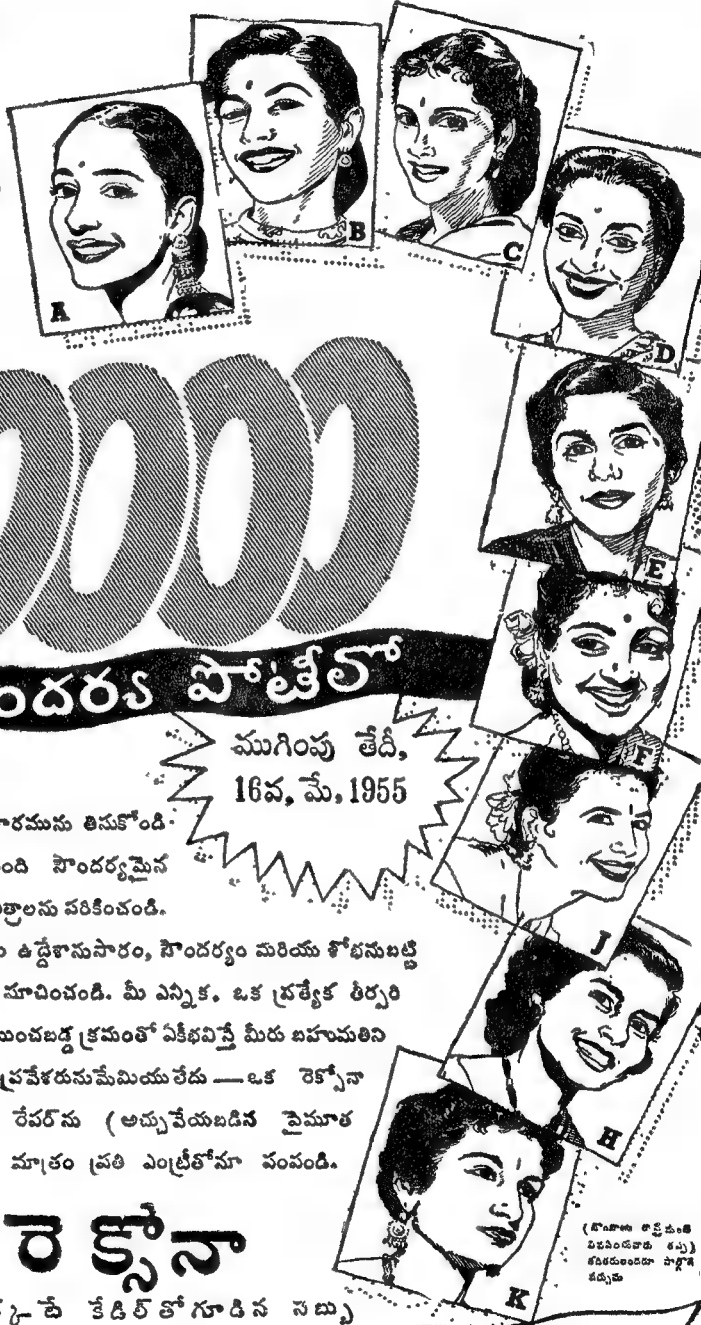
రెక్కోనా

ఇది ఒక్కచే తేడిలోతోగూడిన నబ్బు

R.P. 129-X52 TL

మీ రెక్కోనా వ్యాపారివద్ద ఒక
 ఎంట్రి ఫారమును తీసుకోండి.

(వీరూలు కొద్దిమంది
 విజయించాడు కనుక)
 తిరిగివచ్చినా పాల్గొనే
 తీరు

★

జూ ద రి

★

“తప్పకుండా”

“అయితే ఎప్పుడు చేస్తానంటావు ఆపని?”

“శేపు.”

“ఈ రోజే ఎందుకు చెయ్యకూడదు?”

“లాభంలేదు. ఇప్పటికే చాలా ఆలస్యమైంది. మరి దొంగతనం చెయ్యాలంటే కొన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకోవాల్సిందా!”

“పోనీ రేపయినా చేస్తావా?”

“తప్పకుండా చేస్తాను శేపు”

అనంతరం ఒకటిరెండు నిమిషాలకు తాతలేచి నడకసాగించాడు. నెల్ కదలలేకపోయింది. తాత వెళ్లిపోయిన తరువాత వారిలో వారు ఏమనుకుంటారో వినాలని ఆమెకు అనిపించింది. తాత కొంతదూరం పోయినతరువాత వాళ్లుసంభాషణ ఆరంభించారు.

“హు! పిచ్చాడు! ముసలిపిళ్ళా చం! డబ్బుతేనీ! ఇద్దరంకలిసి తెలికగా గెలిచేద్దాం. తరువాత మన మిద్దరం పంచుకోవచ్చు.”

“అలాగే.”

“ఒకవిషయం. డబ్బుమనం గెలిచాక ఒక్కక్షణం ఉండకూడదు. వీడ్చిభ్రమకాని, ఆమె ఎలాగూవాడినైన అనుమానపడుతుంది. పోలీసులు పట్టుకుంటారు. అనవసరంగా మనమూ చిక్కునపడతాము.”

“డబ్బు చేతికివచ్చాక మనకు మాత్రం ఏం పనిఇక్కడ?”

నెల్ వినవలసిన మాటలు వినబడింది. నెమ్మదిగా అక్కడినుంచి బయలుదేరి వెళ్లిపోయింది. ఇంటి దారి పట్టింది. నెల్ మనస్సు ఇరు

కునపడింది. ఆమెగుండెలు కొట్టుకుంటున్నాయి. కళ్లు తేలిపోతున్నాయి.

తనగది చేరుకొని పక్కమీద పాలింది. అటూఇటూ పొర్లిందికాని మనస్సు ప్రశాంతంగా లేకపోతే నిద్ర ఎలాపడుతుంది? కళ్లుగట్టిగా మూసుకుంది. మగతనిద్రలో ఆమెకు కలవచ్చింది. తన తాత జార్జీపడుకునే గదిలోకి వెళ్ళినట్లు, డబ్బుదొంగతనం చేస్తున్నట్లు కలగన్నది. ఉలికిపడిలేచి, జార్జీగది వైపు వెళ్లి తొంగిచూచింది. ఆమె సుఖంగా నిద్రపోతున్నది. తరువాత తాతగదిలోకివెళ్ళింది. ఆ నిర్భాగ్యుడు వళ్లు తెలియకుండా నిద్రపోతున్నాడు. నెల్ మళ్ళీ తనగది చేరింది. కాని మనస్సు కుదుటపడలేదు. ఈసారి పక్కమీదికి చేరబుద్ధికాలేదు. వెంటనేలేచి తన చిన్ననజ్జలో సామాను సర్దుకొని, తాత వద్దకు వెళ్లి నిద్రలేపింది.

“తాతా! మనంవెంటనే ఇక్కడ నుంచి బయలుదేరిపోవాలి. నాకు పీడకలవచ్చింది. అదేకల కొద్దిక్షణాలలో మూడుసార్లువచ్చింది. నువ్వు మన యజమానురాలయిన జార్జీ డబ్బు దొంగిలిస్తున్నట్లు, ఆనాడు సత్రంలో నీ తోచిట్లాడాకే నీ మిత్రులు! వారు నిన్ను ప్రోత్సహిస్తున్నట్లు కలవచ్చింది. ఇక్కడ మనం ఒక్కక్షణం ఉండటానికి వీలులేదు. పోదాంపద!”

తాత ఏమీబదులు చెప్పలేదు. నెల్ నూటాడినతీరూ, ఆమెమాటలు చూచి అశ్చర్యపోతేను. లేచి చేతికర్ర ఊతగాతీసుకొని నెల్ వెనుకనే బయలుదేరాడు.

నెల్ నెల విరియకాస్తున్నది.

చల్లగా మెల్లిగా గాలి వీస్తున్నది. నెల్ హృదయం తేలికైంది. ఒక మహాపాపంనుండి, ఒక పెద్దవిపత్తు నుండి తాతను తప్పించినందుకు నెల్ సంతోషంతో ఉన్నది. నెల్ ఇప్పుడు నిజంగా తాతకు మార్గదర్శిని అయింది. ఇంతవరకు ఆమె రోడ్డుపై తాతను నడిపిస్తూ ఉన్నది. ఇప్పుడు ఒక పాపకార్యం నుంచి అతనిని మరల్చి అతని జీవితాన్నే ఒకదారిని పెట్టింది. తాము ఎక్కడికి పోవాలో, ఇక ఏమి చేయాలో నెల్ కి తెలియదు. ఏమయినా ఆస్థలం నుంచి వీలయినంతదూరంగా వెళ్లిపోవటమే.

తెల్లవార వచ్చింది. ఇద్దరూ బాగా అలసిపోయినారు. ఒకవటి గట్టుమీద చతికిలబడ్డారు. తాతకు నిద్రపట్టింది. నెల్ కునికీపాట్లు పడుతున్నది. కొంతసేపు పోయినతరువాత కొంతమంది పడవ వాళ్లు ఆదారినపోతూ ఈ ప్రయాణీకులను హెచ్చరించారు: ఎక్కడికి పోతున్నారని ప్రశ్నించారు. నెల్ ఏమి చెప్పాలో తోచక, పశ్చిమంగా చూసి అటు అని చెప్పింది. పడవ వాళ్లు ఆ ప్రక్కన ఉన్న పట్టణం వేరు చెప్పి అక్కడికేనా అని అడిగారు. ఎక్కడికిపోయినా తనకు ఒకటే కనుక నెల్ ఖేనన్నది.

“మా పడవ అటే పోతున్నది. ఎక్కండి” అని పడవ వాళ్లు చెప్పారు. నెల్, తాత పడవ ఎక్కారు. మరునాటి సాయంత్రానికి ఆపడవ ఆపట్టణం చేరింది.

పట్టణంచాలా జనసమృద్ధిగా ఉన్నది. ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగా కల్లోలంగా వీధుల వెంట తిరుగుతున్నారు. అక్కడ ప్రకాశవంత

మైనభవనం ఒక్కటిలేదు. గోడలు కలుపులూ, నల్లగా పొగబట్టి ఉన్నాయి. అదిఒక పారిశ్రామిక నగరం. ఫాక్టరీచిమ్నీలనుంచి పొగ నిరంతరాయంగా వస్తున్నది.

నెల్, తాత ఆపట్టణంలో అడుగు పెట్టేవేళకి చీకటిపడింది. కొద్దిగా వర్షంకూడా ఆరంభమైంది. ఇద్దరూ తడిశారు. ఆకలిబాగా వేస్తున్నది. ఆప్రజలు తొందర తొందరగాతిరుగుతున్నారు కాని ఏఒక్కరూ వీరి కష్టగాథవివేటట్లులేరు.

నెల్ తాతనితీసుకొని ఒకఆర్మ్ క్రిందికివెళ్లింది. అక్కడ అంతా చీకటిగా ఉన్నప్పటికీ వర్షంలో తిరగవలసిన పనిలేకుండా స్థిమితం చిక్కినందుకు నెల్ సంతోషించింది.

ఖాళీపర్చుతో, ఆకలి పొట్టలతో అక్కడ వాళ్లు కొంతసేపు నిలబడ్డారు. ఇంతలో మరొకప్రక్కనుంచి ఏదోనల్లనిఆకృతి లోపలికి ప్రవేశించింది. నెల్ ఆదిచూచి భయంతో అరవబోయింది. ఇంతలో ఆ ఆకృతి దగ్గరికి వచ్చింది. అతడు ఒక మధ్య వయస్కుడు. “ఏం చేస్తున్నా రిక్కడ?” అని ప్రశ్నించాడు అతడు. అతడుచాలా జాలిగా ఆప్రశ్న వేశాడు. నెల్ దైన్యంగా తనచరిత్ర చెప్పి ఏదైన సహాయం చేయమనికోరింది. ఆవ్యక్తి వికటంగానవ్వాడు. మీరు పెనంమీద నించి పొయ్యిలోపడ్డారు. ఇక్కడి వాళ్లకు దానధర్మాలంటే ఏమిటో తెలియవు. వీళ్లుమనుష్యులు కారు మృగాలు. నేను ఇక్కడి కార్మికుణ్ణి. అదిగో, కొలిమివద్ద పనిచేస్తుంటాను. మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే కొలిమినమీపంలో ఇటు కలుపేర్చి ఉన్నాయి చూశారా?

వాటిమీద వడుకోవచ్చు. చలి పెయ్యకుండాఉంటుంది” అన్నాడు. ఏమీ లేనిదానికంటే ఇది నయమే. నెల్తక్షణం తన ఆమోదంతెలిపింది. అతడువాళ్ళని కణకణలాడుతున్న కొలిమిదగ్గరికి తీసుకొనివెళ్లాడు. తెల్లవారేవరకువారు అక్కడ పడుకొన్నారు. ఉదయాన ఆ కార్మికుడు వెళ్ళిపోయేముందు వారినిలేపి, వాళ్లు వెళ్లవలసిన దారి చూపాడు. ఆరహదారిపై ఎక్కడా మొక్కా, మోడాలేదు. కంటికి అగపడేదూరంలో ఎక్కడా కనీసం గడ్డి కూడా మొలవలేదు. ఎటు చూసినా, రాళ్లతోకట్టిన కర్మాగారాలే! వాటి చిమ్నీలనుంచి గుప్పగుప్పన పొగవస్తున్నది. ఆమార్గంపై గుంపులు గుంపులుగా మనుష్యాకృతులు నడుస్తున్నాయి. వాళ్లంతా చీలికలూ పేలికలూ ధరించి నిత్యదారిద్ర్యంతో, ఆకలి బాధతో, దీర్ఘరోగాలతో జీవితాలు గడుపుతున్న మనుష్యులు. “నన్ను ఇక్కడికిఎందుకు తీసుకొనివచ్చినట్లు?” అని కోపంగా తాత అరిచాడు. నెల్ ఏమీ సమాధానంచెప్పింది? ఆమె బడలికతో తూలిపోతున్నది. గడచిన రాత్రి వర్షంలో తడవటంచేత కొద్దిగా జ్వరంతగిలింది. చీకటిపడే పర్యంతం వారు తిరుగుతోనే ఉన్నారు. నెల్ పర్చులో ఉన్నచివరి నాణెంతో కొన్న రొట్టెముక్క తాత అమాంతంగా తినేశాడు. నెల్ జ్వరపు నోటికిరొట్టెరుచించలేదు.

మరునాటి మధ్యాహ్నము వారికి అడుగుతీసి అడుగు పెట్టటం దుర్లభమైపోయింది. ఇంతలోనెల్ కి కొద్ది గజాలముందుగా నడుస్తున్న ఒకవ్యక్తి కనిపించాడు. అతని సహ-

సముద్రుడు - నది

పి. ఎస్. రామజోగారావు

భూమికి నలువైపుల వ్యాపించియుండు సముద్రండు, తనను చేరు నదులనొక్క తరిని అడిగ నీవిధముగ—

“పలుదేశములందున ప్రవహించే వాహినీలారా! సరిగా నాప్రశ్న కిప్పుడు సమాధాన మిస్తారా? వరదలతో పారునపుడు, చిన్న మొక్కలను విడుతురు, పెద్ద మొక్కలను మాత్రం వెల్లగింతు రెండులకో?”

చెంతనున్న నదియొక్కటి, కొంతవడికి పలికెట్లు: “నింగినంటు వరదలతో పొంగి పొరలి వచ్చువేళ, ఒక్కతోడ పెద్దచెట్లు నిక్కి నిలిచి యుండుటచే వేళ్లతోడ వెల్లగించి వెల్లువతో గొనిపోదుము.

చిన్న మొక్క లట్లుగాక, సమ్రతతో తలలువంచి యుండుటచే విడిచి, వాటి వైనుంచే ప్రవహింతుము!” ఎంతటి బలవంతులైన, పరిస్థితుల కెదురుతిరిగి ప్రవర్తించువారు తుదిని, భంగపాటు నొందుదురు.

యంకోరుదామనే ఆదుర్దాతో నెల్ ఎలాగో ఓపిక చేసుకొని వరుగత్తు కొనివెళ్లింది. అతనిముందు నిలి

చింది. అతనిముఖం వంకచూచి
“ఆ! !” అంటూపడిపోయింది.

అతను ఎవరోకాదు, నజ్జనుడు, సహృదయుడు అయిన ఉపాధ్యాయుడే. ఆయన ప్రేమతో నెల్ ని, దగ్గరకు తీసుకున్నాడు. ఇంతలో నెల్ తాతవాళ్లని సమీపించాడు. ఇద్దరూకలిసి నెల్ నిసమీపంలోని ఒక సత్రంలోకి తీసుకునివెళ్లారు.

సత్రంయజమానురాలు నెల్ స్థితిచూచి చాలాజాలిషడింది. నెల్ కి చెయ్యవలసిన సపర్య లన్నిటిని స్వయంగాచేసింది. మరునటిరోజుకి నెల్ కుకాస్త నెమ్మదించించింది. సరియైన ఆహారం, విశ్రాంతి లభించటం వలన నెల్ యధాప్రకారం బలం పొందింది. ఉదారుడయిన ఉపాధ్యాయుడు యజమానురాలి కివ్వవలసినపైకం చెల్లించాడు.

పంచతంత్రం

బొమ్మల కథల వుస్తకం

మొదటి భాగం
(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)

కర్త: డి. శే.

విశ్వాత్మల సరసింహచూర్తి

వెల: రూ. 1-80

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్ర

మహాభారతము
ఉద్యోగపర్యము

వెల రూ. 1-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మద్రాసు - 1

నెల్ కోలుకున్న తరువాత కూడా రెండురోజులపాటు వారు అందరూ అక్కడేఉన్నారు. ఈ రెండురోజులు, నెల్, ఉపాధ్యాయుడు సుఖంగా కాలక్షేపం చేశారు. ఉపాధ్యాయుని కోరికపైన నెల్ తమ వృత్తాంతం నవిస్తరంగా చెప్పింది. ఆయన నెల్ పడ్డకష్టాలకు చాలా విచారించాడు. ఆమె తెలివితేటలకి, మంచితనానికి ఎంతో సంతోషించాడు. తమ ఆకస్మిక సమాగమానికి ఆయన ఆనందబాష్పాలు రాలిచ్చాడు.

తరువాత ఉపాధ్యాయుడు తన చరిత్రనుచెప్పాడు. ఆయనకి పశ్చిమరాష్ట్రంలో ఒక గ్రామంలో ఆయనకి ఉద్యోగందొరికింది. ఉచితంగా వసతిగృహంఇచ్చి సాలుకి ముప్పయిపౌండ్ల జీత మివ్వటానికి ఒప్పుకున్నారు. ఆయన ఆ గ్రామానికిపోతూ ఉండగా దారిలో వీరిని కలుసుకున్నారు. రెండు రోజులు గడిచినపిదప ఉపాధ్యాయుడు వెళ్లవలసిన గ్రామంనుండి బండివచ్చింది. వాళ్ల ఇద్దరినీ తనతో వచ్చి ఉండవలసిందిగా ఆయన కోరాడు. నెల్ అంగీకరించింది.

మూడవరోజు ఉదయానికి వాళ్లు చేరుకోవలసిన గ్రామం చేరారు. చేరిన కొద్దిసేపట్లోనే ఉపాధ్యాయుడు ఒక మంచివార్త తెచ్చాడు. అక్కడే చర్చితాళాల అధికారిగా తాతకు ఉద్యోగందొరికింది. అతనికి ఉచితంగా ఒక ఇల్లు, కొద్దిపాటి జీతంఇస్తారు.

జీవితసముద్రంలో అనేకతుపానులపాలయి చివరికి ఈరేవుకు చేరు

పెండ్లి జరుగుతున్నది. ఆ శాస్త్రులు ఎంతచెప్పినా ఆ పెండ్లికుమారునికి పాపం ఎలా ప్రవర్తించాలో తెలియక తికమకలు పడుతున్నాడు. చివరికి ఆ శాస్త్రులుగారికి విసుగెత్తి “నేను చేసినట్లు చెయ్యవయ్యా బాబూ” అని ఒక్కపొడుంపట్టు ఘాటుగాపీల్చాడు.

పెండ్లికొడుకు చూ
“అది నాకు ఆలవాటు లేదండీ” అన్నాడు.

గోపాల కృష్ణమూర్తి, కెక్కర్లపర్.

* * * *

ఆలస్యంగా ఆఫీసుకువచ్చిన “స్టెనో”ను చూచి అధికారి అగ్గి అగయ్యాడు.

“ఇదుగోమిన్! ఏవీటిదీ - యిప్పుడే అడవిలో నుంచి వచ్చిన మృగంలా—”

ఆ భీతమృగేక్షణక్షణం తెల్లబోయి యీ విధంగా అన్నది-

“లేదుబాస్, ఇప్పుడే అడవిలోకి ప్రవేశించాను!”

జి. కేశవరావు

కున్నారు. ఇకమీదట విశ్రాంతి లభించవచ్చునని నెల్ అనుకున్నది.

ఆ గ్రామంలోని బాలగోపాలం నెల్ ని ఎంతో ప్రేమతో చూసేవారు. ఆమెని అందరూ “అప్పరన” అనేవారు. ఆవిధంగా వారిద్దరూ ఒకప్రశాంత గ్రామంలో స్థిరపడ్డారు.

(ఇంకా వుంది)

త గి న శా స్త్ర

పూర్వం ఒక ఊళ్లో ఒక జమీందారుగారు ఉండేవారు. వాళ్ళ తాత తండ్రులు సంపాదించి పోయిన సంపద జమీందారుగారికి చాలా ఉండేది. ఆయన సంపాదించింది ఏమీ లేక పోయినా పూర్వులు సంపాదించి పోయిన ఆస్తిని మట్టుకు చాలా దుబారాగా ఖర్చు చేసేవాడు. జమీందారుగారు ప్రతిరోజూ విందులు, వినోదాలు జరిపేవాడు. ఆవిందుకు వీరు వారని భేదం లేదు. ఇప్పుడు అప్పుడు అని వేళ లేదు. లేదన్నమాట అనలు లేనే లేదు. తెలిసినవాళ్ళూ, తెలీనవాళ్ళూ అందరూ వచ్చే వారు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ఆ ఊళ్లోని ప్రతివాడూ వచ్చి విందులు ఆరగించి పోతూ ఉండేవాడు.

ఆయన ఇల్లు ఒక మహాన శ్రాంగ ఉండేది. భాగ్యవంతులు సైతము ఇతనిని ఆశ్రయించి యుండి అతనికి రుణకు పాత్రులయ్యే వారు. బెల్లంచుట్టూ ఈగలు ముసురు నట్లుగా కవులు, గాయకులు, చిత్రకారులు, ప్రాత్రపాఠకులు- వీరు వారనిలేదు అందరూ అతనిని ఆశ్రయించుకుని ఉండేవారు. ఏ కవి అయినా తమ బాగుపడాలంటే, తన కావ్యం వ్యాప్తిలోకి రావాలంటే ఆ కావ్యాల్ని జమీందారుగారికి అంకితం చేస్తే చాలు. ఆయన ఒక పెద్ద ధనం సంపాదించాడు. జమీందారుగారికి అంకితం చేయబడింది కాబట్టి అది ప్రసిద్ధి పొందుతుంది. చిత్ర

కారుడు ఒక బొమ్మగీచి దానిని ఎవరు కొంటారా? అని విచారించ నక్కరలేదు. దానిని జమీందారు గారి దగ్గరకు తీసికెళ్ళి బాగుందా? అంటే చాలు. ఆచిత్రకారుని జన్మ ఫలించినట్లే. అతనికి ఎవరైనా ఒక బహుమతి ఇచ్చారంటే అతడు దానికి ఏదైతేలు విలువగల బహు మానాలను ప్రతిఫలంగా ఇచ్చే వాడు. అతనిచుట్టును రాత్రి, పగలు అనక అనేకులు దొంగమిత్రులు, మోసగాండ్లు, యాచకులు, దొంగ వ్యాపారస్తులు గుమిగూడి అతని

లింగం సుధాకర్

పాదాలొత్తి, కల్లబొల్లి మాటలు చెప్పి అతనికి రుణకు పాత్రులయ్యే వారు. అయితే పాపం జమీందారు గారు వాళ్ళనందరిని తన మేలుకోరే వారే ననుకొనేవాడు.

అయితే ఈ కనులన్నీ జమీందారుగారి మునలి దివానుకు వచ్చే వికాపు. ఆయన జమీందారుగారిని అనేక సార్లు బ్రతిమిలాడాడు. హెచ్చరించాడు. “వీరంతా మీ సంపదను చూచి కూడిన స్వార్థపరులు. మీ సంపద ఎప్పుడు నన్నగిల్లుతుందో అప్పుడు వీరు మిమ్ములను విడనాడుతారు” అని. అయితే జమీందారుగారు దివానుమాటలను లెక్క చేయ లేదు. జమీందారుగారి మూర్ఖత్వకు దివాను చాలా విచారించాడు. ఇట్లా కొన్ని దినాలయ్యేసరికి

జమీందారుగారి బొక్కనం ఖాళీ అయింది. దానితో జమీందారు గారు ఊరకుండలేదు. తన భూము లను అమ్ముతూ వచ్చాడు. దివాను ఎంత వారిందినా ఫలితం లేక పోయింది. “నేను ధనాన్ని నా స్నేహితులకస్తాలను తీర్చుకోటానికి యిస్తున్నానుగాని, వృథాగా ఖర్చు చేయటంలేదు” అని సమాధానం చెప్పేవాడు. కొన్ని దినాలకు భూములన్నీ అమ్మేశాడు. అయి నప్పటికీ జమీందారుగారు తన విందులు, వినోదాలు మానలేదు. అప్పుచేయడం మొదలుపెట్టాడు. “నా అప్పు తీర్చడానికి నా స్నేహితులు సహాయం చేస్తారులే” అనే ధీమాతో విందులు, వినోదాలు మరింత ఉత్సాహంతో చేసేవాడు. ఇంతలోకే జమీందారుగారు దివానా ఎక్కారని క్రమక్రమంగా అందరికీ తెలిసింది.

అప్పులవాళ్ళు కాట్లకుక్కల్లాగా ఒక్కసారిగా అతనిపైకి వచ్చారు. జమీందారుగారు తన స్నేహితుల సహాయంతో వాళ్ళపీడ సులభంగా వదిలించుకోవచ్చు ననుకున్నాడు. ఎల్లవేళల అతనిచుట్టూ ఈగలవలె మూగి గొప్పధనవంతులుగా మారిన వారిని తనకు సహాయం చేయమని అర్థించాడు. ఏ ఒక్కడూ అతనికి సహాయం చేయకపోగా ఇంకా జమీందారు గారిని పలువిధములుగా దూషింపసాగారు.

ఎప్పుడు చూచినా అతన్ని ‘ఇంద్రుడు, చంద్రుడు, దేవుడు’ అని పొగడినవారే ‘ఉత్త తెలివిమాలిన వాడు. కన్నుమిన్ను కానకుండా డబ్బుపాడుచేసినాడు, అవివేకి’ అని జమీందారుగార్ని పరిహాసం చేయ

త గి న శా స్త్రీ

సాగారు. మఱికొందరు “జమీందారుల అవ్వలపాలై పోవునని నాకు తెలుసు. విందులకు పోయినప్పుడు అతనికి అనేక పర్యాయములు నలహోయిచ్చాను. అతని ఖర్చు దానికి మనమేమి చేయగలము” అని సులభముగా తప్పించుకొన్నారు. మరికొందఱు కపటమిత్రులు ఇంట నుండియు లేరనిపించి తప్పించుకొన సాగారు. నిన్న మొన్నటిదాకా దారి న పోయేవాడు సహితము జమీందారుగారి యింట విందు ఆర గించని వాడులేదు. జమీందారు గారిని పొగడనివాడులేదు. అయితే ఇప్పుడు జమీందారుగారి ఇంటికి ఒక్కడూరాదు. ఒక్కపోగడ్డా విన బడదు. జమీందారుగారు చూస్తే ఎక్కడ సహాయం అడుగుతాడోనని అతనికంటికి కనిపించకుండా తప్పించుకుని పారిపోయేవారు. దివాను మాటలను విననందుకు జమీందారుగారు చాలా చింతించాడు. పాపం ఆయన తనచుట్టూ మూగినవారి నందరిని నిజమైన మిత్రులే ననుకున్నాడు. దివాను కూడా జమీందారుగారి కష్టదశకు చాలవిచారించాడు. ఓదార్చాడు.

కొంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో

రెండు భాగములు

ఒక్కొక్క భాగం

వెల రూ. 3-8-0

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకం.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

మద్రాసు-1

ధూర్జలైన కపట స్నేహితులకు మంచి గుణపాఠం నేర్పాలనుకున్నాడు జమీందారుగారు.

ఉన్నట్లుండి తటాలున ఒక రోజున జమీందారుగారు ఒక గొప్ప విందును వీర్పాటుచేశాడు. తనపాత మిత్రులందరికి ఆహ్వానాలుపంపాడు విందుకురమ్మని. అతనిమిత్రులంతా చాలా ఆశ్చర్యపడ్డారు. ‘దివాళా ఎక్కిన జమీందారు మల్లా విందులు వినోదాలు ఎట్లా చేస్తున్నాడో’ అని.

“నరే దీని నంగ తేమిటో చూద్దాం” అని అందరూ మామూలుగా విందుకువచ్చారు. అంత గొప్పవిందును జమీందారుగారు ఇంతవరకూ చేయనేలేదు. విందు కొచ్చినవాళ్ళంతా అంత బ్రహ్మాండమైన విందునుచూచి కలవర పడ్డారు. అందఱూ తెల్లముఖాలు వేశారు. ఆఖరికి వాళ్ళంతా విశ్వయించుకొన్న దేమంటే “జమీందారుగారు మన మనస్సులను పరీక్ష చేయడానికి దివాళా ఎక్కినట్లుగా నటించాడు. అయితే అనలు ఆయన దివాళా తీయలేదు” అని. వాళ్ళంతా తమ అజ్ఞానానికి చాలనిందించుకున్నారు. పప్పులో కాలేళామే అని విచారించారు. మరల జమీందారుగారి అనుగ్రహం నంపాడించుకోటానికి తమ క్షమాపణలను చెప్పకొన్నారు. మీ అక్కరకు మేము తోడ్పడ పోయినందులకు ఏమీ అనుకోవద్దని వేడుకున్నారు.

“మీరు దీన్నంతా మనస్సులో పెట్టుకోకూడదు. నేను మిమ్ములను పరీక్ష చేద్దామని తమాషాచేశాను.

అంతేగాని మరేమీలేదు. నేను దీన్నంతా ఎప్పుడో మరచి పోయాను” అని జమీందారుగారు చెప్పారు. ఇక ఆనాటినుంచి మరల ఎప్పటివలెనే విందులు, వినోదాలు జరగసాగాయి. అతని మిత్రులంతా మరల జమీందారుగారిని ఆశ్రయించారు. ఇట్లాకొన్ని దినాలుగడిచాయి. ఒకరోజున జమీందారుగారు తన దివానును పిలిచి “నా మిత్రులందరి దగ్గరికిపోయి, నేనడిగినట్లుగా చెప్పి, వారిచ్చినంత డబ్బును తీసుకు రమ్మని చెప్పాడు. దివాను సరే నంటూ వెళ్ళి జమీందారుగారి సందేశాన్ని అందరికీ చెప్పాడు. “మరల జమీందారుగారు మనల్ని పరీక్ష చేస్తున్నాడు. ముందు మాదిరిగాకాకుండా ఈసారి అతనిమీద మాకు విశ్వాసమున్నట్లుగా చూపెట్టాలి” అని అందరూ పోటీపడి తమ దగ్గరనున్న ధనాన్నంతా ఇచ్చారు. మఱికొందరు సమయానికి డబ్బులేకపోతే తమ తమ భవనాలను, భూములను అమ్ముకొని, డబ్బుచేసి జమీందారుగారికి పంపారు. జమీందారుగారు డబ్బునంతాపుచ్చుకొని మొదట అప్పల వాళ్ళబాధ వదిలించుకున్నాడు. ఖిగతా డబ్బును తీసుకొని యింకో దూరప్రాంతానికి పోయి పూర్వంలా కాకుండా సుఖంగా బ్రతుకుతున్నాడు.

“మేము ఇన్ని దినాలు జమీందారుగారిని కొలిచినందులకు ప్రతిఫలమన్నా యివ్వకుండా తనిచ్చిన డబ్బుంతా తిరిగి తీసుకుపోయాడే” అని అతని దొంగస్నేహితులు చాలా దుఃఖించారు. ఆ దుష్టుల కీవిధంగా తగిన శాస్త్రీజరిగింది. ★

నిజమైన పాలకుడు

చంపా నగరంలో మాకందుడనే రాజుకు ముగ్గురు కొడుకులున్నారు. తన రాజ్యాన్ని ఆయన చాలా న్యాయంగా పరిపాలించాడు. తన మరణానంతరంగూడ చంపారాజ్యం అతిన్యాయంగా పరిపాలించ బడాలని మాకందుడి ఉద్దేశ్యం. వంశ పారం పర్యం ప్రకారంగా అయితే మాకందుడు తన పెద్ద కొడుక్కి రాజ్యాభిషేకం చేయాలి. కాని చంపారాజ్యాన్ని తనకు మల్లనే న్యాయంగా పరిపాలింప గల్గిన సమర్థత పెద్దకొడుక్కిలేదు.

ఇలా అనుకొన్న కొన్ని నెలలకు మాకందుడికి మరణ మానన్న మైంది. ముగ్గురినీ తన దగ్గరకు పిలిచాడు. "నేను మీ వయస్సును బట్టి గాకుండా బుద్ధినిబట్టి—ఈ రాజ్యభారాన్ని అప్పగించ దలచాను. కనుక నేను మీకొక పరీక్ష పెడతాను. ఆ పరీక్షలో నెగ్గినవాడికి పట్టాభిషేకము చేస్తాను" అనిచెప్పగా ముగ్గురు కొడుకులు నశే నన్నారు. కాని ఆపరీక్ష ఏమిటో మాత్రం వారికి తెప్పలేదు.

ఆతరువాత నెలరోజులకు ముగ్గురు కొడుకులకు పరీక్ష పెట్టాడు. ఈ నెలరోజులలో మూడు వేటకుక్కల్నిరప్పించి, పదిహేను రోజులు దిట్టంగా ఆహారం పెట్టించి తక్కిన పదిహేను రోజులు ఆహారంలేకుండా ఎండ గట్టాడు.

ఒక గదిలో ముగ్గురు కొడుకులకూ మూడు విస్తళ్లు వేయించి పంచభక్ష్య పరమాన్నాలు వడ్డించారు. ముగ్గురూ కూచున్నారు. పదిహేను రోజుల్నుంచి ఆకలిగొని వున్న మూడు వేటకుక్కల్ని ఆగదిలోపదిలిపెట్టారు. అది ఆకలిగొని వున్న 'కారణాన ఒక్కసారిగా విస్తళ్లమీది కురిశాయి. పైగా అవి వేటకుక్కలు. ఆకుక్కల్నిజూచి పెద్దకొడుకు ఒక్కసారిగా భయపడి విస్తరివదలి గది బయటికి పారి

మంజులత

పోయాడు. రెండోకొడుకు సమీపంలోవున్న పీట తిసుకొని కుక్కమీద తిరగబడి దాన్ని చావ చితక కొట్టి బయటికి నెట్టిన—తనవిస్తరి ముందు కూచున్నాడు.

మూడవకొడుకు తన విస్తరి మీద కెగబడిన కుక్కను ఏమీ అనకుండానే ఆహారాన్ని కొంత దానికి గిరివాటు చేశాడు. మిగిలింది తనుతినాడు.

రాజుపెట్టిన పరీక్ష విస్తళ్లలో వడ్డించిన అన్నంతిని బయటికి రావాలని. రెండోకొడుకు మూడోకొడుకు అన్నంముగించుకొని బయటికి వచ్చాడు. రాజు ఇదంతా ప్రక్కనుండి చూచాడు. ముగ్గురు కొడుకులతో ఆ రెండోరోజు మంత్రి సామంతులున్న దర్బారులో రాజు ఇలా చెప్పాడు. "నేను

నాకొడుకులకు పరీక్ష పెట్టాను. నా చిన్నకొడుకు దానిలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. తక్కిన ఇద్దరు రాజ్యాభిషేకానికనర్హులు. దీనికి కారణమిది.— మొదటివాడు వేటకుక్కను చూచి భయపడి పారిపోయాడు. కనుక పరిపాలనా దక్షత అతనికి లేదనే చెప్పాలి. రెండోవాడు వడ్డించిన అన్నం తిన్నాడు. గాని, కుక్కను చావ మోదాడు. అతడు ప్రజల్ని నష్టమంగా పాలించలేడు.

రెండోవాడు వడ్డించిన అన్నం తిన్నాడు. గాని, కుక్కను చావ మోదాడు. అతడు ప్రజల్ని నష్టమంగా పాలించలేడు.

ఇక మూడోవాడు తనకుతాను తినడమేగాక ఇతరులకు గూడా దాంట్లోభాగం పంచి ఇచ్చాడు. ఇలాంటివాడే ప్రజల్ని సుఖపెట్టగలడు. కనుక నేను నా చిన్న కొడుక్కి పట్టాభిషేకము చేయదలచాను. అనిచెప్పగా దర్బారులో వున్న యావన్నుండీ తమ అంగీకారాన్ని తెలియజేశారు.

ఆ తరువాత మాకందుడి చిన్న కొడుకు చంపారాజ్యాన్ని చాలా న్యాయంగా పరిపాలించాడు. ★

రాజు - పేదా

వెల రూ 2-0-0

హ కల్ బెరీఫిన్

వెల రూ 2-0-0

ఆంధ్రగ్రంథవాల,

మద్రాసు-1

204 నిజమంటే ?

విజ్ఞానవిధులు 199 నంబరు ప్రశ్న (ఆంధ్ర సచిత్ర వార్షిక 2. 2. 55) లో మేము ‘జ్యోతిషము గుడ్డెద్దుతావు. ఇక నిజమంటే ఏమిటి?’ అని ప్రశ్నించాము (మేము అంటే ‘డాక్టర్’ పదము చే నూచించబడిన విజ్ఞానశాస్త్ర విద్యార్థుల సంఘము ఎవరో ఒక్కరు మాత్రముకారు.) కానినిమాచి ప్రఖ్యాత వైజ్ఞానిక రచయితలైన వసంతరావు వెంకటరావుగారు ఒక వ్యాసము రచించి పంపినారు. దానిలో మూడు పావుటావులు ఎలక్ట్రానుయొక్క నైజము నేటికి తెలియలేదనీ, ‘కాంతిరకాలు, కణసమూహమా? తరంగ సముదాయమా?’ అన్న ప్రశ్నకి నూటియైదవ సమాధానము లేదనీ చెప్పటకు ప్రత్యేకించి, భౌతిక విజ్ఞానం యొక్క ప్రస్తుత స్థితి కలగొలిపి యున్నదని తీర్మానించి నారు. ఆతరువాతిభాగము మేము వ్రాసిన దానికి నూటిగా సంబంధించినది. అదిది:

జ్యోతిషం నిజమా? దానికాధారా లేమిటి పరిశోధనా గారాలలో ఆశాస్త్రభాగాల మీద ప్రయోగాలు చేయడం లేదన్న కారణంచేత అది శాస్త్రం కాక పోతుందా? వాతావరణవిజ్ఞానం (Meteorology) ఏమంత నికరమైన శాస్త్రం? వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పిన జోస్యాలు ఎంతవరకు నిజమౌతున్నాయి? అంటే, ఆ శాస్త్రాన్ని ఖండించడానికి చేసిన ప్రశ్నలు కావని. ప్రపంచ వ్యాప్తమైయున్న వాతావరణంలో జరుగుచున్న పూర్తిగా గమనిస్తేకాని నికరంగా జోస్యం చెప్పగల అవకాశం లేదు. వాతావరణ పరిశోధనాలయాలు మూర మూరంగా సున్నపన్నము చెప్పకలిగిన జోస్యంకంటే, వాటిని దగ్గర దగ్గరగా నెలకొల్పి వాతావరణంలో కలుగుచున్న అనుభూతిగా గమనించి, వాటినిక్రొడీకరించడంవల్ల ఈనాడు చెప్పగలిగినజోస్యం ఎక్కువ సత్యమైంది. అటువంటిదే ‘స్టాటిస్టిక్స్’ (Statistics). భీమా కంపెనీల కాధారమైన శాస్త్రమే అది. లక్షలాది వ్యక్తులు ఆదాయాన్ని కాని, జీవిత ప్రమాణాన్ని కాని, వ్యయాన్ని కాని తెలిసికొని, వ్యక్తిగతంగా, సగటున, అవ్వబడదానికి కవకాశముందోగణిస్తారు. అట్లుచేయగా వచ్చిన ఫలితం ‘సత్య’మని కొడు; అది ఎక్కువ ‘సంభావ్యము’ అని మాత్రమే. అయితే, జ్ఞానలోకంలో స్టాటిస్టిక్స్ శాస్త్రమే! అట్లే జ్యోతి

షంలో తెలిసికొనవలసిన విషయాలన్నీ ఉన్నాయి. వాటిని ఆధునికవిజ్ఞాన పద్ధతులతో తెలిసికొనేక పోవచ్చును.

అయితే, వాతావరణ శాస్త్రానికి కొన్ని మూలాధారాలు సిద్ధాంతాలు ఉండగా జ్యోతిషాని కట్టిపెట్టవలెదు, సాధారణంగా. ఈ అభిప్రాయాన్నే ఎస్ట్రానమర్ రాయల్ అయిన స్పెన్సర్ జోన్స్ వెలిబుచ్చాడు. ఆ నిర్వచనప్రకారం జ్యోతిషం శాస్త్రం కాజాలదన్నాడు. అంతేకాని, జ్యోతిషం నిజమా? అబద్ధమా? అనుప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పలేదు; జ్యోతిషాన్ని ఖండించనూలేదు.

ఏదైనా విషయం దర్శించేముందు కొన్ని ప్రాతిపదికలను అంగీకరించాలి; చర్చకు ఆధారాలుండాలి. పంచేంద్రియాల వల్ల లభ్యమైనజ్ఞానంకంటే యంత్రాలమూలంగా భౌతికవిజ్ఞానం సేకరించిన ప్రకృతిజ్ఞానం అపారమని స్పష్టమే. ఆగోచర కిరణాలనీ, అశ్రుత ధ్వనులనీ, ఇటు నూత్య ప్రపంచాన్ని, అటు బృహత్ లోకాలనీ భౌతికయంత్రాల సహాయంతో చూసవుడు గుర్తించకలిగేడు. ఇదంతా భౌతిక విజ్ఞానం. మానవునిలో నూత్యమైన మనస్సుంది. మన శక్తిని పెంపొందించుకొని అతీంద్రియ జ్ఞానాన్ని సంపాదించవచ్చు; ప్రాచీను లాభింగా సంపాదించెరు. ఆ సత్యాన్ని అంగీకరించకపోయినప్పుడు చర్చకే తావులేదు; ఒక్క నమస్కారంతో వ్యాసముగింది వలసిందే. అయితే, మన సత్యం ఈనాడు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం వహిస్తోంది. అతీంద్రియ కిక్కి విషయమై ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు; విజ్ఞానులనేకులు పుస్తకాలు వ్రాస్తున్నారు. మనస్సుకి సంబంధించిన విషయాలను భౌతికీకరణాలతో పరిశీలించడానికి ప్రయత్నాలుజరుగుతున్నాయి.

జ్యోతిష స్వరూపాన్ని తెలిసికొనడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు ఒక్క విషయం స్పష్టమౌతుంది.. గ్రహాలకు, నూర్వి చంద్రులకు మానవ జీవితాలపై కొంత ప్రభావముంది. సార్వత్రిక గురుత్వాకర్షణ నియమాన్ని గ్రహించినప్పుడు కాని, రకరకాల విద్యుదయస్కాంత తరంగాలు ప్రవహించే పదీనప్పుడు ఆ ద్రవ్యంలో కలిగించే మార్పులను గుర్తించినప్పుడు కాని, నూర్విచంద్రుల భూసముద్రాలలో కలిగించు కల్లోలాలను జ్ఞాపక ముంచుకొన్నప్పుడు కాని, భౌతికవిజ్ఞానపరిచయం గల వారు, మానవులకు గ్రహ నూర్వి చంద్రాది

నభో మూర్తులకు సంబంధంలేదని అనలేదు. ఆసంబంధాన్ని వివరించేది జ్యోతిషం.

నేటి భౌతిక విజ్ఞానంలోవలె జ్యోతిషంలో నూత్రాలు వివరింపబడలేదు. అంత మాత్రాన్ని అవి సత్యం కావనడం సాహసం. జ్యోతిష యాధార్థ్యాన్ని చర్చించినప్పుడు తుహనా జ్యోతిషుల ఫలితాలను గాదు ప్రమాణంగా గ్రహించవలసింది. ఆ శాస్త్రంలో పటత్వముందాలేదా అంటే, అగమం, దానికి ఆనుభవిక (Empirical) శాస్త్రంపాటి స్థానం లేకపోలేదు. దానిని విస్మరించి తేలికవ్యాదయంతో ‘జ్యోతిషము చెప్పు గుడ్డెద్దుతావు’ అని “డాక్టర్” వంటి ప్రాజ్ఞులు నిర్ణయించడం ఆ శాస్త్రానికి అపచారం చేయడమేమో! నూటికి పదిహేం నాగారంలో డోలకంతో ప్రయోగం చేసి నిప్పుకు ‘ఓ’ బిలుక 1000 నెం. మీ/సెకండు/ సెకండు అని వస్తే “డోలక నూత్రాలు తప్ప” అని ఎవరైనా అంటారా? వెంకటరావుగారి జ్యోతిషశాస్త్రాభిమానాన్ని పాఠకులకు పరిచయంచేయడానికి కేవలము దానికి సంబంధించిన పుటలనే ఇక్కడ పేసినాము. వారిలో మేము దర్శించదలచిన దిస్తే. ఈ నమ్మకాని కాధారమైన పుస్తాదులు నిలిస్తే కొవలసి సంత ఆధునికశాస్త్ర విరోధం చేసుకోవచ్చును. మా మనస్సులలో ఆధునిక విజ్ఞాన పద్ధతులకి జ్యోతిషశాస్త్ర పద్ధతులకి నడుమ కంచుగోడలున్నాయి. వారు రెంటినీ కలగా పులగము చేస్తున్నారు. కనుక నూటివాదము సాగ్యముకాదు. వారి అభిప్రాయాలను మరికొంత వివరముగా రాబట్టుటకు మేము కొన్ని సంశేషాలనుగుతాము. అప్పుడు మాజాగాలు బయట బడతాయి.

(1) మేము కింద గీటుపెట్టిన అభిప్రాయాలు పరస్పర విరుద్ధంగా నడిచాయి, మొదటిదానికి రెండోదీ. మూడోదానికి నాలుగోదీని. దయచేసి మీకుశాస్త్రం అంటే ఉన్న అభిప్రాయం వివరించండి.

(2) నభోమూర్తులకున్నా మానవులకున్నా సంబంధ మున్నదన్నాకే? అది ప్రాచీనులు మనశ్శక్తిని పెంపొందించుకుని అతీంద్రియ జ్ఞానాన్ని సంపాదించుకుని గ్రహించిన దంటారా? లేక మీవంటి భౌతిక విజ్ఞాన పరిచయం గల వారు గురుత్వాకర్షణ, రకరకాల (!) విద్యుదయస్కాంత తరంగాలు, సముద్రాల కల్లోలాలు ‘జ్ఞాపక ముంచుకొన్నప్పుడు’ మానలేక కనిపెట్టినదంటారా?

(3) గ్రహగురుత్వాన్ని సామెతకు అర్థము తగిలి ఉంది లేక పోలేలేదు? అని, జ్యోతిషానికి అపచారమా? దయచేసి వివరించండి.

భయం!

(21-వ పేజీ తరువాయి)

“తాగేందుకు మీలుగా ఉంటుంది.” అన్నాడు వెంకటపతి.

“కాఫీహోటల్. చేరినాండా డబ్బా - బుక్కునిండా పొద్దులూ! ఆల్ రైట్!” అని ఎగిరి గంతేశాడు సులేమాన్.

మరునాడు ఉదయం రాజయ్య దగ్గరకు వెళ్లి వెంకటపతి కిలీదుకాణం తెరిచేందుకు పెట్టుబడిగా ఒక్క యాభైరూపాయలు అడిగాడు, రాజయ్య మారుహట్లాడకుండా ఇచ్చాడు. ఆ సాయంత్రమే వెంకటపతి సులేమాన్ ను రామచంద్రయ్య దగ్గరకు పంపాడు: కాఫీహోటలు తెరిచేందుకు పెట్టుబడిగా యాభైరూపాయలు తన అడిగి నట్లు తీసుకురమ్మని. రామచంద్రయ్య సంతోషంగా ఆ డబ్బు సులేమాన్ చేతికిచ్చి కుడిచేత్తో మీసం మీది చేయి వేసుకున్నాడు.

4

వెంకటపతి రెండు రోజుల్లో రాజయ్య ఇంటిప్రక్క ఖాళీ ప్రదేశంలో కిలీదుకాణం తెరిచాడు. కొట్టుమీద బావమరిది నాగేశుని అట్టేపెట్టాడు. రాజయ్యకు కించెత్తు మనస్సు చివుక్కునున్నది. వెంకటపతిని అడిగాడు.

“ఎవడు ఉంటే నేనుండి? వాడు నాక్రింద పనివాడుగా వుంటాడు. అంతే! అధికారమంతా నాదే.” అన్నాడు వెంకటపతి.

ఆపైన రాజయ్య మాట్లాడలేదు.

కిలీదుకాణం తెరిచిన మరీ రెండురోజులకు వెంకటపతి రామచంద్రయ్య దాబాలో లైబరీ ప్రక్క హోటల్ కూడా తెరిచాడు. పెద్ద అట్టహాసం ఏమీ లేదు. నాలుగు బల్బులు, రెండు బెంచీలు - అంతే, క్రమేపీ హోటలుని అభివృద్ధి చేయవచ్చునని అనుకున్నాడు. క్యాష్ దగ్గర వెంకటపతి - అతను లేనిసమయంలో సమ్మీన బంటు సులేమాన్ వుంటాడు.

కిలీదుకాణం తెరిచిన మొట్టమొదటి రోజు దాదాపు పదిరూపాలవరకూ అమ్మకం జరిగింది. వెంకటపతి ఖాతా పుస్తకాన్ని కూడా పెట్టాడు. మున్నెబుగారి అల్లుడి చాత మొట్టమొదటి పొగు పెట్టించాడు. తరువాత సాపుకారుగారి చిన్న బ్యాంకు.

హోటల్ కూడా బాగా సాగుతోంది. అక్కడా ఖాతా పుస్తకాన్ని మున్నెబుగారి అల్లుడి చాత ప్రారంభోత్సవాన్ని జరిపించాడు. ఖాతా పెట్టబంపల్ల ఉండే లాభం దాన్ని వసూలు చేసుకోనే తాహతుగలవాడికి గానీ తెలియదు.

రామచంద్రయ్య వింతోచనపడ్డట్లా

హోటల్లో వచ్చి కబుర్లుతూ కూర్చుంటాడు. ఆయన ఎన్నిసార్లు కాఫీలు త్రాగినా డబ్బు తీసుకోవద్దని సులేమాన్ తో వెంకటపతి చెప్పాడు.

రాజయ్య, రామచంద్రయ్య నిశ్చితంగా బ్రతుకుతున్నారు. వాళ్లు అట్లాంటి నిశ్చితమైన జీవితాన్ని డబ్బుతో కొనుక్కున్నారు. గమ్యతేమిటంటే, ఇద్దరూ ఆ విషయాన్ని ఎన్నడూ ఆలోచించలేదు. కావటానికి ఇద్దరూ విరోధులు. ఒకళ్ళ బలానికి ఒకళ్లు దిడిచి - ఇద్దరూ ఒక వ్యక్తి రక్షణనే అర్థించారు. ఇద్దరి భిక్షులకూ కారణం ఒక వ్యక్తి, ఇద్దరి ధైర్యాలకూ కారణం ఆ వ్యక్తి!

ఒకరోజు సాయంత్రం కాలం రాజయ్య పెద్ద కొడుకు కాలవ కట్టమీద పొలంపని చేసి కొని ఇంటికి వస్తూన్న ఒక యువతి పైట చెంగు పట్టుకు లాగాడు. ఆ యువతి కెవ్వన కేకపెట్టింది. వెనుక అరఫరాంకు దూరంలో వొస్తున్న ఇద్దరు కూలీలు పరుగెత్తుకొనివచ్చి - రాజయ్య పెద్దకొడుకు చేసిన కొంపెవనికి గేహమద్ది బాగా చేశారు. రాజయ్య సుపు త్రుడు దెబ్బలకు తట్టుకోలేక దుమ్ములు, బొర్రాపక - “మా నాన్నలో చెప్పి మీ భరతం పట్టించకపోతే నాపేరు నారాయణే కాదు.” అన్నాడు అగ్రహంకొద్ది. రాజయ్య పొరుషం వాళ్ళకు తెలుసు. కానీ ఈమధ్య ఆయనకు ఉన్న అండ్ వాళ్ళకు తెలియనిమాట వాస్తవం. నారాయణ అన్నంతవరీ చేశాడు. జరిగిందానికి జరగని విషయాలు కొన్ని కల్పించి - రాజయ్యతో చెప్పాడు. రాజయ్య కోపావేశాన్ని ఆపుకోలేక వెంటనే వెంకటపతితో చెప్పాడు. తన బలాన్ని వెంకటపతిద్వారా ఊహా వాళ్ళకి చూపించడం రాజయ్యకు ఇదే ప్రథమం.

వెంకటపతి మరునాడు సాయంత్రం సులేమాన్ నాయకత్వంక్రింద ముగ్గురు రౌడీలను కౌలువకట్టకు పంపించి - ఆ ఇద్దరి కూలీలను కొట్టించాడు. ఈ విషయం ఆ రాత్రి ఊళ్లో చాలమందికి తెలిసిపోయింది. రాజయ్య గర్వించాడు. నారాయణ తన ప్రయోజకత్వానికి తానే మురిసిపోయాడు.

ఆరోజు ఉదయం రామచంద్రయ్య భార్య నరసమ్మకూ, ప్రక్కయింటి ఇల్లాలు సీతమ్మకూ పందిరిక్రింది పొట్లకాయ దగ్గర పోట్లాట వచ్చింది. సీతమ్మ కొడుకు ఆ పందిరిక్రింది పొట్లకాయ పిందెను త్రుంచి వేశాడు, ఆటకాయ తనంగా. అది చూసిన నరసమ్మ నాడి పీపుమీద ఒక్క చురక తగిలించింది. ఆ చురకకు వాడు ఇల్లు దిద్దరిలేట్లు కేకవేశాడు. సీతమ్మ తన కొడుకు మీద నరసమ్మ సలిపిన దౌర్జన్యాన్ని తీవ్రంగా ఖండించటంతో - వాళ్ల తగువు ఆరంభమై, క్రమేపీ తమతమ గత దరిత్రల

లోని కుట్రను నిర్మూలనాటంగా బయట పెట్టుకొనేసీతికి వచ్చారు. నరసమ్మ తన దండకంలో ముందడుగు వేయటంతో సీతమ్మకు గోషం ఎక్కువై - ఏడ్చుముఖం పెట్టింది. ఆ సమయంలో సీతమ్మమొగుడు రామసుబ్బయ్య వచ్చాడు. తన భార్యను నరసమ్మ తిట్టే తిట్లను సహించలేక -

“అట్లా నోరు పారేసుకుంటా వెండు కమ్మా! నువ్వు తిట్టేతిట్లకు అర్థాలుతీస్తే - నువ్వు మనిషివై ఎంగుకుపుట్టావో అర్థం కాదు. నీరూ, నెక్కురూ ఉన్న మనిషి, నిత్యమూ అన్నంతి నేనునిసి, కాపురం చేస్తాన్నా ఆడది - తిట్టేతిట్లా అవి?” అని కలుగజేసుకున్నాడు.

నరసమ్మకు తమ ఆడవాళ్ళపోట్లాటలో మగవాడు కలుగజేసికోవటం - మహా చెడ్డ చిర్రాసు, కోపాన్ని తెచ్చిపెట్టింది. సరిగ్గా అదేసమయంలో రామచంద్రయ్యకూడా బజారుంచి వచ్చాడు.

“చూడండి! చూడండి! పెద్దమనిషి ఆడ వాళ్ల తగువులో జోక్యం కలుగజేసుకొని, తన పెళ్ళాన్ని వెనుక ఫేసుకువస్తూ - నన్ను ఎట్లా ఆడిపోసున్నాడో! మీరూ మగవాడై యుండి ఈ అన్యాయాన్ని, మీ భార్యకు జరిగే ఈ అవమానాన్ని ఎట్లా సహించారు?” భర్తలో వేడిని రగిలించింది నరసమ్మ.

రామచంద్రయ్య ముఖంలో కోపం నిప్పులు చెరిగింది.

“ఏమిటి! రామసుబ్బయ్య! అంత కేగించి మాట్లాడుతున్నావా? నేను ఎవర్ని అనుకున్నావో? ఇదివరకటి రామచంద్రయ్య ననుకున్నావా? జాగ్రత్త!” అన్నాడు దౌర్జన్య ధోరణిలో.

రామసుబ్బయ్యలోనికోపం రబ్బరుబొమ్మ లోనిగాలి తగ్గినట్లు ఒక్కసారి తగింది. రామచంద్రయ్య వెనుక అండగా నిలిచి యున్న వెంకటపతి గ్రూపును స్ఫురణకు తెచ్చుకొని రామసుబ్బయ్య నీరు అంబు పోయినాడు.

“పది ఇంట్లోకి, సిగ్గులేక -” అని భార్యను కసురుతో ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు.

రామచంద్రయ్య వెంకటపతిని తలుచుకొని, నిండుగా నవ్వుకున్నాడు - తనంటే పిల్లకి ఎంత భయం?

భర్తమాటలకు చవటదద్దమ్మగా మాత్రం పోయిన సీతమ్మ మొగుడ్ని చూసి సంతోషించి, భర్తవంక గర్వంగా చూసింది. “మనమంటే ఏమనుకున్నావో?” అన్నట్లు రామచంద్రయ్య భార్య ముఖంలోకి చూశాడు.

వెంకటపతితో రాజయ్య, రామచంద్రయ్యలు స్నేహంగా ఉండటము ఊళ్లో చాలమందికి జాగుప్సని కలిగించిందన

టంలో ఆశ్చర్యంలేదు. కాడీ అసరా చూసుకొని వాల్చర్లూ తమ తమ అధికారాలను అనుభవంలోకి తెచ్చుకొనేందుకు ప్రయత్నిస్తూన్నవాడే—ఈ భోళి వాళ్ళకి వాళ్ళమీద కోపమూ, అసహ్యమూ, ప్రతికారం తీర్పుకోవాలనే భావమూ కలగడంలో కూడా వింత లేదు.

కొని మళ్ళీ రాజయ్యా, రామచంద్రయ్యలు ఇద్దరూ ఒకచోట తలసృజనీ మాట్లాడుకోవడం ఎన్నడూ జరగలేదు.

5

బయట కుక్క అరవటంతో ఆ అర్ధరాత్రి రాజయ్యకు గబుక్కున మెలకువ వచ్చింది. ఆయన పంచెపాళ్ళిలో పడుకుంటాడు. మెలకువ రావటంతో మంచమీద కూర్చుని చుట్టూ చూశాడు. బయట కుక్క అరుస్తోనేఉంది. వెన్నెల మాసిపోతోంది. చూస్తూండగానే ఒక వ్యక్తి గేటుమీద నుంచి గోడ ఎక్కి, కొబ్బరిచెట్టుమీదుగా క్రిందికి దిగి వచ్చాడు. రాజయ్య ప్రాణం కదబట్టింది. నరాలు సడలిపోయిస్తే, కిరీరం కడులాడే నారంభించింది. వాడెవరు? దొంగ!—దొంగ! అరవాలని నోరు తెరిచాడు. కొని చూట వస్తేనా? గతిలేక ముడుచుకు పడుకొని ముసుగు నిండా కప్పకొని—అంజనేయ దండకం వల్ల చేయసారం భించాడు.

కొద్ది నిమిషాలకు ముసుగు కప్పకొన్న ఆయన కిరీరమీద ఒక బలమైన చేయి పడ్డది. గుండెల్లో పరుగెత్తే రైలు ఆగినయ్యే. దీవెలి స్తంభించింది. ప్రాణం పోయిందా? నాతావుగా గుండె ఆగిపోయిందా?

ఆ చేయి మృదువుగా తట్టి లేపుతూన్నది. “రాజయ్యగారూ! రాజయ్యగారూ!”

.....

“రాజయ్యగారూ!”
రాజయ్య ఆ కంఠాన్ని గుర్తుపట్టాడు. ఆ కంఠం వెంటటపటి. వాడెందుకోవచ్చాడు? వార్తనయ్యగా తనదగ్గర డబ్బు వోచుకెళ్తానికి వచ్చేదేమో!

“రాజయ్యగారూ! లేవండి. మీతో ఒక అత్యవసరమైన పనుడి వచ్చాను.”

రాజయ్య ముసుగు తొలగించి లేచి కూర్చున్నాడు. ఆయన గుండెలోని దడకు ఇంకా ప్రతిస్పాక జరగలేదు.

“ఏంపని?”
వెంటటపటి పంచెచాటునుంచి ఒక బంగారు కంటేలికాడు.

“ఇది మీదగ్గర దాచండి. రేపువొచ్చి తీసుకువెళ్తాను!”

బంగారు కంటి దొంగిలించి ఉంటాడు. తను దాచటమే ఎంత ప్రమాదం? తను

ఈ వ్యూహంలో ఇరుక్కోరాడు.
“నాదగ్గర దేనికి. ఇది దొంగసాము. నాకు ముప్పవొస్తుంది.” రాజయ్య గడగడ వోచికిపోయాడు.

“మీకేం ప్రమాదం రాదు. నేను హామీ వుంటాను.”

“కాదు. నాకు వొద్దుబాబూ! నాకు అనలే ఎందుకో భయంవేస్తూంది”

“ఏం భయంలేదు. నేను ఉన్నంతవరకూ మీకు భయం ఎప్పుడూ అక్కర్లేదు. నన్ను చూస్తే ఈ ఊరంతా గజగజలాడుతుంది. నామాటకు ఈ ఊళ్లో ఎదురుతెప్పేవాళ్లు లేరు. నేను చేసినపనిని ఆక్షేపించటానికి ఎవరికీ దమ్ములులేవు. మీరేం భయపడనవసరంలేదు”

“కాదు. ఎందుకనా మంచిది! నీ దగ్గరే ఆపై పెట్టుకో, నేను పిరికి వాడిని. ఈ పాపపు సామును ఇంట్లో పెట్టుకు కోపాడలేను.”

“రాజయ్యా! వాగ్రథి! నామాట కాదనటానికి నీ కన్నీ గుండెలన్నాయో? ముందు ఈ కంటెను ఇంట్లోదాచు. నాకు కోపం తెప్పించి, ఆ కోపంయొక్క ఫలితాన్ని చూచిమాడాలని ఉబలాట పడుతున్నావా? వెంటటపటి కంఠంలోని వార్తనాన్ని రాజయ్యలో భయం బుసలు చేగిస్తట్లు చేసింది.

“తీసుకో ఈ కంటి” వెంటటపటి గర్జించాడు.

రాజయ్య దేవునిమీద క్షారం వుంచి ఆ కంటెను తీసుకున్నాడు. వెంటటపటి వెంటనే ఇల్లుదాటి వెళ్ళిపోయాడు. వెన్నెల మాసిపోయిన చీకటి దట్టమైంది.

వెంటటపటి విధిలోంచి వెళుతున్నాడు. ఎవ్వరూ ఒక్క వ్యక్తి కూడ లేడు, విధిలో. అతను రాచిచెట్టు బూరుకేసి వెళ్ళాడు. అర్ధరాత్రి దాటివుంటుంది. రాచి చెట్టుక్రింద నులేమాన్, రాచిగాడు ఉన్నారు. వెంటటపటి వాళ్ళతో చెట్టునీడన ఏవో కొంచెంసేపు మాట్లాడాడు. తరువాత వెంటటపటి రామచంద్రయ్య ఇంటికి సే వెళ్ళాడు.

తలుపు కొట్టగా రామచంద్రయ్య వచ్చి తలుపు తీశాడు. ఇంట్లో అందరూ గాఢ నిద్రలో ఉన్నారు. వెంటటపటిని చూడటంతో భయంతో వోచికిపోయాడు.

“ఏమిటి? ఇంత అర్ధరాత్రి ఎందుకు వచ్చావు?”

“మీరు నాకు ఒక సహాయం చేయాలి?”

“సహాయమా? ఏమిటి?”

వెంటటపటి ప్రక్క కేబులోంచి ఒక రాళ్ళ నెక్ లెస్ తీశాడు, ముఖక చీకట్లతో ఆ నెక్ లెస్ భగభగ మెరిసిపోతోంది.

“ఈ నెక్ లెస్ ను మీరు ఈ రాత్రికి దాచాలి.”

రామచంద్రయ్య గుండెలు అవిసిపోయినాయి. కాళ్ళలో పట్టు తప్పిపోయింది. చెమటతో చొక్కా తడిసింది. అది దొంగ సాముని ఆయనకు తెలుసు. తెలిసివుండి కూడా దొంగసాము దాచడానికి ఎవడు సాహసిస్తాడు?

“అది నావల్ల కాదు బాబూ! ఇంకెవరి దగ్గరన్నా దాచి పెట్టు” బ్రతిమాలాడు రామచంద్రయ్య.

“కాదు. మీమీద నాకు నమ్మకంఉంది. ఈ వస్తువును మీరు తప్పకుండా దాచాలి.”

“నేను పిరికివాడిని. నాకు అమితంగా భయం వేస్తోంది. ఈ పని నే చేయలేను బాబూ!”

“ఏం భయం లేదు. నేను ఉన్నంతవరకూ మీకు భయం ఎప్పుడూ అక్కర్లేదు. నన్ను చూస్తే ఈ ఊరంతా గజగజలాడుతుంది. నా మాటకు ఈ వూళ్లో ఎదురుతెప్పేవాళ్లు లేరు. నేను చేసిన పనిని ఆక్షేపించటానికి ఎవరికీ దమ్ములులేవు. మీరేం భయపడనవసరంలేదు.”

“ఏమో! కాలం బాగుండలేదు. వెంటటపటి దయయించి నన్ను వొదలిపెట్టు.”

“అంతేనా?”

“అంతే!”

“నేనంటే ఏమిటో మీరు మర్చిపోతున్నారు. నన్ను కాదని మీరు ఈఊళ్లో ఏమాత్రం బ్రతికేలాగుతారో చూస్తాను” అన్నాడు వెంటటపటి కళ్ళలో నివ్వెలు రేపుతూ.

ఆ చివరికాకొన్ని రామచంద్రయ్య భయంతో కంపించిపోయాడు. వాడు అంతకి తగినవాడు. తెగించినవాడు ఏమైనాచేస్తాడు! తను దాస్తే ఏంపోతుంది? ఎటుగూడా రేపు తిసిగొని వెళ్తాడుగా!

“నాలో విరోధం తెచ్చుకొని మీ బ్రతుకును మీరు పాడుచేసుకోకోకండి” అన్నాడు వెంటటపటి గంభీరంగా.

రామచంద్రయ్య దేవునిమీద భారంవేసి ఆ నెక్ లెస్ ను దాచేందుకు అంగీకరించాడు.

“రేపు పగలువచ్చి పట్టుకుపోవాలి. అతినె సమయ మరక్కడైనా దాచుకో!”

“అలాగే!” వెంటటపటి వెళ్ళిపోయాడు.

రామచంద్రయ్య తలుపులు గట్టిగాదీగించి ఆ నెక్ లెస్ ను ఇనుపఫోషాణంలో పెట్టాడు చప్పడుకాకుండా.

మరునాడు ప్రాధున తొమ్మిదిగంటలకు ఊళ్ళో పోలీసులు దిగారు. వాళ్లు రావటంతో వెంటటపటి ఇంటిని ముట్టడిచేశారు. వెంటటపటి లేడు. సోదావోరు - పోయిన వస్తువులు దొరకలేదు.

ప్రక్క గ్రామంలో నావు కాయ గారి ఇంట్లో రాత్రి దొంగతనం జరిగింది. ఆ

అ ప స్వ రా లు

(16-వ పేజీ తరువాయి)

చివరికి సత్యమే, “ఈ ఆకుపచ్చ నీరు బాగుంటుందే!” అన్నాడు. అప్పటికి భేరం తెమిలింది.....అలాగే చివరికి మేల్కొని పోయాడు.

రత్నమ్మ గుడినించి మెల్లిగా కిందికి దిగుతోంది.

మధ్యాహ్నం పెళ్లివింగు నిరాడంబరంగానూ గుల్లపం గానూ పోయింది.

ఆ రాత్రి, వధూవగుల్మం ఒక గదిలోకి వెళ్ళారు. రత్నమ్మకి అలాంటి సంతోషంగా వున్నది. కానీ సిగ్గు. సత్యం కొంచెం చొరవతీసుకుని ఈ సిగ్గు వదిలించి, ఆమెని చిమపుగా మంచం మీద కూచోబెట్టాడు.

బేడే రూం లైటుకి ఆకుపచ్చ చిమ్మి పెట్టారు. గదంతా మసక జెల్లుగునిండి మగతగా వుంది. మట్టిగోడలమీద రంగుల కం పెనల కాలెండర్లు వేశాడుకున్నాయి. అందులో ఒకటి రాగ, కృష్ణజ్ఞి ఊహిస్తూ, నీళ్ళు తోడుతున్న దృశ్యం. అది చూసి రత్నమ్మ రవియింది.

“ఏంది నవ్వుతున్నావ్!” అన్నాడు సత్యం, ఆమె జడ నవరిస్తూ.

“ఆ కృష్ణుడిబొమ్మచూస్తే, మా మాత జ్ఞాపకం వచ్చాడు.

వరదరాజుమామ! ఆడివన్నీ కొంటిపను! మొదలుమొదలు ఆడే మాస్తే నాకేందో మా బయమేనేది! కొనకినూస్తే అంతి మంచోడు తేడనిపించాడు!” అని అశ్చర్యపడ్డది.

“పైకి అట్లా నేవుంటారు కొందరు. తీరాచూస్తే అంత మంచి వాళ్ళు ఇంకొకళ్ళు తేరనిపిస్తారు...మీ అక్క చూడారా! ఎంతో మంచిదనుకున్నావా చివరికి...”

సత్యం వాక్యం పూర్తిచెయ్యకముందే రత్నమ్మ అతిని నోరు మూసింది; “అక్కని అనకండి! దాస్తే ముందే ఆశాస్త్రీ లేదూ! ఆడు బలవంతం చేస్తే వొప్పకుని వుంటుంది. ఇప్పుడు నూకినా! అటు వరదరాజాకి చెప్పింది. ఇటు శాస్త్రీకి చెప్పింది...నాకే...మరే...ఇంకో అనుమానం గూడా వుండవండి...”

“ఏమిటి?” సత్యం ప్రశ్నించాడు, విశాలమైన ఆమె కళ్ళల్లోకి అసక్తిగా చూస్తూ.

“మా అక్కే-మావని, మంచంకింది పడుకోబెట్టిందేమోనని!” అంది రత్నమ్మ. ఎలాగో అక్కని సమర్థించాలని ఆమె ప్రయత్నించింది.

“అట్లా కాదు...అయితే వరదరాజు మీ అక్కని వొదిలేసి దేసికి పోయిండు! అక్కే-పూరుకోవే! అక్కని మా వనకేసు కొస్తుం డెవు.” అన్నాడు సత్యం, ఇక సంభాషణ నాలించమన్నట్టు.

ఇద్దరి లేతవృద్ధయాలూ ఆరాతి పనిత్రంగా ఏకమైనాయి. ఏ డబ్బా, ఏ విలువలూ తెచ్చిపెట్టలేని, ప్రకృతిసిద్ధమైన ఆనంద జ్యోతిత్వన్న వాళ్ళ అంతరాంతరాలలో వెలిగింది.

(ఇంకా వుంది)

గోంగతనం వెంకటపతి తాలూకు మనుషులు చేరారని ఆయాకీ తెలిసింది. వెంటనే పోలీసులు దిగారు.

పోలీసులు సులేమాన్ ఇంటిని కూడా సోదా చేశారు. సులేమాన్ లేడు, వస్తువులు కూడా లేవు. ఇంకా వెంకటపతి రాడీజట్టులోని ఇద్దరు ముగ్గురు రాడీల ఇళ్ళను కూడా సోదా చేయటం జరిగింది. కానీ ఏమీ లభించలేక పోయింది. వాళ్ళు వస్తువులతో పరాచి అయినారా? లేక ఆ వస్తువుల్ని ఊల్లో దాచి పొతిమనుష్యులే పరాచే నారా? అన్న ప్రశ్న మధావంతుడైన ఆ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుకు కలిగింది. అక్కడ గుమికూడిన మనుష్యుల్లో ఒక తండ్రి ఆ విషయమై సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ప్రశ్న వేశాడు.

అమిని, ఎవరో కాదు - ఒక పక్కా రామచంద్రయ్యకు దశించిన రామసుబ్బయ్య!

“ఆ గోంగతనం చేశాడు వాడోడుగా ఈ ఊల్లో ఇద్దరు ఆసాములు ఉన్నారు. వాళ్ళు ఇల్లు సోదాచేస్తే మీ వస్తువులు దొరకవచ్చు.”

“ఎవరు వాళ్ళు?”

“రాజయ్య - రామచంద్రయ్య!” ఆ సంగతులతో ఇంకో వ్యక్తి చెప్పాడు. ఇద్దరిమీద ఊల్లో చాలమందికి ద్వేషం ప్రబలిపోయింది.

సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పోలీసులతో సహా వెంటనే ఆ ఇద్దరి ఆసాముల ఇల్లు సోదా చేయగా- బంగారు కంటే, రాళ్ళు నెక్లీస్ దొరికాయి. మిగతా వస్తువుల్ని గురించి ఎవరేమీ తెలివని, రాత్రి ఆ వస్తువులు

వెంకటపతి యిస్తే దాచేందుకు తీసుకున్నామని చెప్పారు. గోంగవస్తువులు ఎందుకు వుచ్చుకున్నారని సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు వేసిన ప్రశ్నకు - రాజయ్యగానీ, రామచంద్రయ్యగానీ ఏం సమాధానం చెప్పలేదు. ఇద్దరికీ తెలుసు: భయంకల్పనని. ఆ విషయాన్ని నలుగురులో చెప్పకునేందుకు వాళ్ళు సిగ్గుపడ్డారు.

“వాళ్ళ చేతులకు బేడీలు తగిలించండి” అన్నాడు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పోలీసుల్ని ఉద్దేశించి.

“ఇది ఏం కర్మరా భగవంతుడా!” అనుకున్నారు రాజయ్య, రామచంద్రయ్య. పోలీసులు చేతులకు బేడీలు తగిలిస్తుంటే!

“చేతులకు కర్మ!” అన్నారు అక్కడ ఉన్న వాళ్ళంతా.

రాజయ్యనూ, రామచంద్రయ్యనూ - చేతులకు బేడీలు తగిలించి నడి బజారు లోంచి తీసుకువెళుతోంటే, ఊల్లో ప్రజలంతా విరగబడి చూశారు. ★

గ్రంథ సమీక్ష

దేవుడు ప్రత్యక్షమైతే! —

నాటికలు; రచయిత: కంచిభట్టకృష్ణమూర్తి; ప్రతులకు: (కె. బి. కృష్ణమూర్తి, అడ్వాకేట్, ఆంధ్ర ప్రదేశ్) వెల 1-0-0. ఈ సంపుటిలో దేవుడు ప్రత్యక్షమైతే,

చెల్విన సంబంధాలు, బీచ్, ప్రయాణేమిమార్గం అనే నాలుగు నాటికలున్నాయి.

బాలగేయాలు:—రచయిత ‘రవి’; వెల 0-4-0; ప్రతులకు: ప్రజాసాహిత్యపరిషత్తు, తెనాలి. ఈ చిన్న సంపుటిలో 15 గేయాలున్నాయి. ఇవన్నీ పిల్లలకోసం చిమత్కరపూరితంగా వ్రాసిన చక్కని గేయాలు. దినదిన ప్రవర్తమానమవుతున్న బాలసాహిత్య ప్రచురణలకు కొక ఈ సంపుటి ఒక ఉదాహరణ.

రాజూ - పేద

మూలం:

మార్క్ ట్వేన్

అనువాదం:

నందూరి రామమోహనరావు

వెల 2-0-0

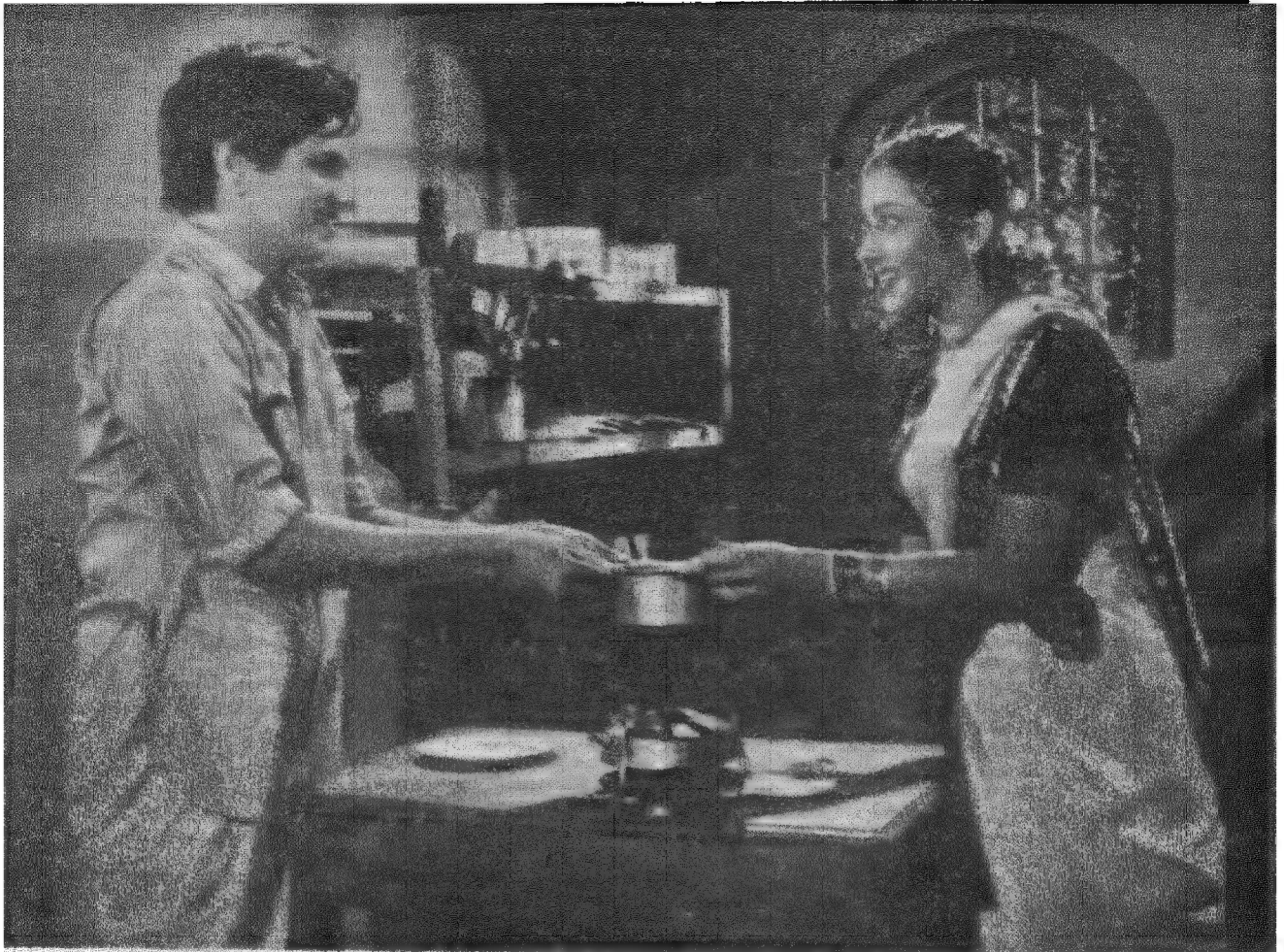
డాన్ క్రిక్ సెట్

వెల రు. 2-0-0

ఆంధ్ర గ్రంథమాల మద్రాసు.

ମୌଳିକ ଶିଳ୍ପକାର "ସିଂହାର ମାଧବୀ"ର ଛବି, ପ୍ରାଚୀନ

గోకుల్ విక్టర్‌వారి "వదినగారి గాజలు"లో చలం, జమున.

బొంబాయి సినిమాల్లో:

ఢిల్లీలో పాతచిత్రాల ప్రదర్శనం

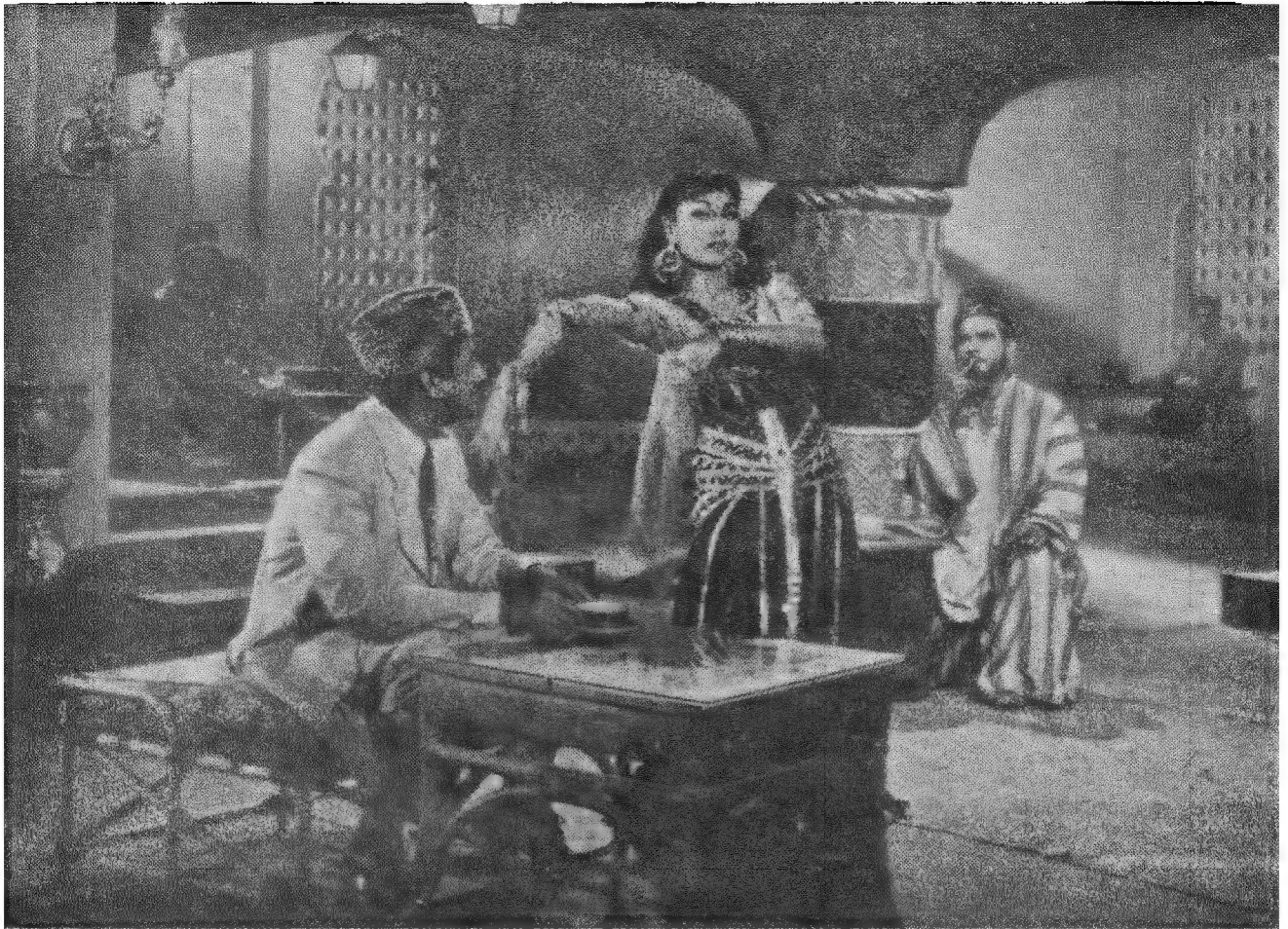
బాంబాయి బాంబాయి లోకం ప్రారంభమై 14 వ రజతోత్సవం జరుపుకొనినది. భారతీయ ఫిలిం పరిశ్రమ సంప్రదాయాలకు అనుగుణంగానే ఉన్నది. కానీ వ్యాపారసంస్థ కానే కాదు అంటే ఢిల్లీ సాంస్కృతిక చలనచిత్ర సంఘం మాత్రం రజతోత్సవం జరపడం వార్త కారణంగా ఉన్నది. ఆ సంఘంవారు ఆనాడు భారతీయ చలనచిత్రాలలో ఉత్తమమైన నాటిని ఏరి ఉత్సవాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. కేంద్ర సమాచార, బ్రాడ్ కాస్టింగ్ శాఖల మంత్రి డా॥ బి. వి. కేస్కార్ ఉత్స

వాన్ని ప్రారంభించారు. భారతీయ ఉత్తమ చిత్రాలను పరిశీలించి మాస్తే, అదిర్బ్రహ్మమై చిత్రాలమాడూ ఆర్థిక విజయం పొందినానికి కుటుంబ విరూపిణ ముఖమంది. డా॥ కేస్కార్ అన్నారు. 1938 లో బొంబే టాకీస్ వారు తీసిన "వదిన"లో ఉత్తమం ప్రారంభమైంది. ఈ ఉత్సవం రెండు నెలలపాటు సాగుతుంది. ప్రతి శని ఆదివారాల్లోనూ ఒక్కొక్క పాత ఉత్తమ చిత్రం ప్రదర్శించబడుతుంది. సాహెబ్ మాడీ చిత్రం "పుకార్" (బంద్ర మాహన్, సనీ—1939) బొంబే టాకీస్ వారి "ఇజ్జత్" (జేవికారాణి, ఆహ్ కుమార్—

1937) సాహెబ్ మాడీ తీసిన "పికెంబర్" (పుక్కిరాజ్, వనమాల—1941) శాంతరాం తీసిన "అమర్ త్యోతి" (గుర్గాభో, టే, బంద్ర మాహన్—1936) విజయభట్ తీసిన "రామరాజ్య" (ప్రేమ్ అదీష్, శోభనా సమర్—1941) మొదలైన చిత్రాలు మాత్రం బంద్రాయి.

ఈ సందర్భంలో మొదటి భారతీయ టాకీ చిత్రం "ఆలం ఆరా" చూపబడకపోవడం దురదృష్టం. ఆ చిత్రం కాపీ బక్కలైనా వేరక లేదు. ఆ చిత్రం నిర్మాత అక్బర్ షరాని ఇంకా సజీవుడుగా ఉన్నా, ఆయన శ్యాతీస్టాడియోను నిర్వహిస్తున్న వారు ఆ చిత్రాన్ని గురించి శ్రద్ధ తీసుకోకపోవడం విచారకరం.

* * * బొంబాయి సినిమాలోకంలో హాసీ పంజా చాలా సరదాగా గడిచింది. రాజ్ కపూర్, సర్దార్, ఆహ్ కుమార్, కిశోర్ కుమార్, నిరూపరాయ్, గీతారాయ్, మాహా, స్మృతినివాస్, అనితానూ,

“చాందినీచాక్” చిత్రంలో శేఖర్, నృసింహాచార్య

★ ఢిల్లీలో పాతచిత్రాల ప్రదర్శనం ★

దిల్లీలో మున్నగుతారలు ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొన్నారు. ఆర్. కె. స్టూడియో లోను, ప్రాజెక్ట్, దిల్లీలోను గృహస్థానా ఉత్సవం తెలుగు ఉత్సవం బాగా కనిపించింది. పాటకన్నేలుకూడా జరిగాయి.

నీలకంఠ మహనా ఇంటినుండి తిరిగి వచ్చి ఇప్పుడు బొంబాయి చిత్రాల్లో పని ప్రారంభించింది. ఈ మేళాన్ని ఇటాలియన్ చిత్రాల్లో కూడా నటించింది. ఈ మేళా గుర్తు విడతల పులికలు “జేన్ రెసెర్ ఆఫ్ ఇండియా” అని వ్రాసినవి. ఇప్పుడు మేళా షిప్ ఫిలిమ్స్ వారి “టీర్ అండ్ డి” లో నటించింది. ఆమెగాక మధుబాల, అజిత్, చంద్రశేఖర్, జైరాజ్, కులదీప్ కార్, మందర్ కూడా అందులో నటిస్తున్నారు. మహనా చేసిన చక్కని నాట్యాలు ఆ చిత్రంలో చూడవచ్చును. అదిగాక ఆమె తన చాత్రభాగ్య అయిన కొంకణిలో ఒక చిత్రం తీయబోతోంది.

నితీష్ బోస్ “అత్తా” అనే చిత్రం తీస్తున్నారు. “మహల్” లో కలిసి నటించిన ఆశోక్ కుమార్, మధుబాల ఇంకా అరిగి జరిగి నటిస్తున్నారు. పథ్ నిల్లే అనే శిరీష్ నవలను అనుసరించిన కథలో ఈ చిత్రం నడుస్తుంది. ఈ చిత్రం ప్రారంభోత్సవం ఫిరవరిలో జరిగింది.

శ్రీమతి 420

రాజ్ కపూర్ చిత్రం “శ్రీ 420” ఆఖరు ఘట్టంలో ఉంది. అందులో రాజ్, సరీష్ నటించుకున్నారు.

ఈలోగా దిర్ఘ నిర్మాత జి. పి. సిక్కి “శ్రీమతి 420” అనే చిత్రాన్ని మార్చి 19 న ప్రారంభించాడు. అప్పటి సగం చిత్రం తయారైంది. హాస్యనటి మినాక్షి, అజిత్, వానీ వాకర్ నటించుకున్నారు.

శ్రీరామ చౌదరియే తీస్తున్న “శ్రీ 420”

ఈ “శ్రీ” చిత్రంలో నిరూపరాయ్ పురుష వేషంలో కనిపిస్తుంది. కరణ్ దివాన్, లలితా పావర్, డి. ఎస్. వ్యాస్, యశోధరా కట్టూ, కామ్రస్, ఇందిరా బహ్నార్ మున్నగువారు కూడా నటిస్తున్నారు.

రాజ్, పతిత చిత్రాలు నిర్మించిన అమితాబ్ కపూర్ “సీమ” అనే చిత్రం ప్రారంభించాడు. నూతన్, బలాజ్ సానీ నటిస్తున్నారు. సిల్వర్ స్టార్స్ నుండి తిరిగివచ్చి నవ్వుతీసుకొని నూతన్ తాను నటించే పాత్రలను గుర్తి, చిత్రాలను గుర్తి ముందే బాగా తెలుసుకుని పునరుత్పన్న బహుళవేషం లేదు. మేగా పి కే సారి మూడు చిత్రాల్లోకంటే ఎక్కువ పాత్రలో నటించరాదని ఆమె నిశ్చయించుకున్నది.

“మినార్” చిత్రం నిర్మించిన ఆర్. చంద్రమూర్తి పెద్ద సంగీత చిత్రం “బసంత్ బసంత్” తీయడానికి సంకల్పించారు. ఈ చిత్రం అసలు పేరును పెన్సార్ భయంకర అయిన ఇంకా పలుకుతున్నారే. టిప్టూస్ లాన్ కొలంలో మైసూరులో ప్రసిద్ధిగా ముద్రప

సినిమా వార్తలు

చక్కని కరుణరస చిత్రం "మా గోపి" నిర్మించిన విక్రమ్ ప్రొడక్షన్స్ వారు ఈసారి హాస్యచిత్రం "తెనాలి రామకృష్ణ" విర్మిస్తున్నారు. పెద్ద తారాబలంతో తీయబడుతున్న ఈ చిత్రానికి దర్శకుడుగా, నిర్మాతగా, ఛాట్ గ్రాఫరుగా బి. ఎస్. రంగా వనిచేస్తున్నారు. తెనాలి రామకృష్ణుడుగా ఎ. శాగవ్యరెడ్డి నటిస్తున్నాడు. ఇంకా ఎస్. టి. రామరావు, నాగయ్య, భానుమతి, జమున, ఆర్. బాలసరస్వతి కూడా నటిస్తున్నారు. భానుమతి కృష్ణ అనే నర్తకి పాత్ర ధరిస్తుందట. పాటలు, మాటలు సముదాయం చేస్తున్నారు. ఈ గాది నాడు రేవటిలో ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. డైరెక్టర్ ప్రపాద్ గారు కొమరా 'స్విట్ ఆన్' చేశారు.

ఇదే చిత్రాన్ని రంగాగారు తిమిళంలో కూడా శివాజీ గజేశన్, నందియార్, ఎస్. కృష్ణన్, భానుమతి మున్నగువారితో తీస్తున్నారు.

* * *
"శ్రీ కృష్ణకులాభారం" చిత్రాన్ని ఎన్. వరలక్ష్మి, రేలంగి, నూరిబాబు, రఘురామయ్య మున్నగువారితో తీయనున్నట్లు శ్రీ రాజరాజేశ్వరి వారీక ప్రకటన చేశారు.
* * *

అంజలి పిక్చర్స్ వారు తమ "అనార్ కరి" చిత్రం ఏప్రిల్ 28 న విడుదల చేయనున్నట్లు ప్రకటించారు.

"ది ఈజిప్షియన్"

ఏప్రిల్ 1 కు కలవారం నుంచి న్యూగ్లోబ్ థియేటర్ లో ప్రదర్శిస్తున్న ట్యూంటియర్ పెంచ్ ఫిక్షన్ వారి సినిమా "ది ఈజిప్షియన్" కలర్ - చిత్రంలో కథ "ది ఈజిప్షియన్" క్రిస్తుకు పూర్వం 18 శతాబ్దాల వెనుకటి గోవాల్ నాయక్ జీవితకథపై ఆధారపడిన చిత్రం ఇది. గాయకుడుగా భారత్ భూషణ్ నటిస్తాడు. అతని కళారాధనకు ప్రోత్సాహమిచ్చే ప్రేయసిగా నిమ్మి నటిస్తుంది. ఆ యువతిని ప్రేమించే ప్రత్యర్థియైన టిఫ్ఫి గుల్లాన్ గా చంద్రశేఖర్ బహుళానటిస్తాడు. చంద్రశేఖర్ అనే యీ శాస్త్రయువకుడు హైదరాబాదుకు చెందిన అంధ్రుడు. కాంతారాం లీడెన్ "సుదర్శన్" లో జటిండాడు. హిందీ చాలా చక్కగా మాట్లాడుతాడు. కాస్త్రీయ, బాసపద సంగీతబాణీలలో అరితేరిన అనిల్ బిశ్వాస్ సంగీతం సమమారుస్తున్నాడు.

రాజ్ కపూర్ నిర్మిస్తున్న "శ్రీ 420" సెట్స్ మీద.

చరిత్రకు సంబంధించినది. దీనికి మైకా వాల్టర్ నవల ఆధారం. డాక్టర్ యన్. బానుక్ నిర్మించిన ఈ చిత్రంలో ప్రసిద్ధ తారాగణం జీన్ హెమన్స్, బెలా డార్వి, జనీటయర్స్, ఎడ్వైండ్ పర్సెక్, విక్టర్ మెహార్, మైకెల్ క్లెర్క్ గ్ మొదలైనవారున్నారు. ఫరావోలనాటి ఈజిప్టుకు సంబంధించిన కథ కావడంతో అందుకు తగిన దృశ్యాలు, వస్తుధారణలతో చక్కని రంగులలో చిత్రం ఆకర్షణీయంగా ఉంది. ఫరావోరాజీ కుటుంబం రహస్యంగా ఒక దోపిడీలో పైల్ నదిలో విడిచిపెట్టబడిన రాజా కొడుకును ఒక వైద్యుడు పెంచి వైద్యవృత్తి నేర్పుతాడు. అతడు పెద్దవాడై వైద్యవృత్తి అవలంబించి పేదలకు బానిసలకు వైద్యం చేస్తూ ఫరావో మున్నగు పాత్ర

జోతాడు. అతడూ అతని మిత్రుడూ ఇద్దరూ ఒక్క వేళ్ళవలన చిక్కుకుంటారు. వేళ్ళలోలుడై సర్వం నష్టపడిన యువక వైద్యుని ప్రవృత్తి చింతించి పెంచిన తరి దండ్రులు వివం తీసుకుని చనిపోగా కాశీ శరీరాలను పొడవవుండా శాస్త్రీయంగా కాపాడాలని ప్రయత్నించి మరణమవుల కోపానికి గురైన కొడుకు చిట్టచివరకు మనుష్యుల ఫరావోలు శాస్త్రీయతలు కొరసి, సత్యం ఒక్కటే శాస్త్రీయమైనదని ప్రచారం చేస్తాడు.

వంచింపబడిన కారణంగా సుతం శత్రువ హత్య చేసి దేశం విడిచి పారిపోతాడు. విదేశాలలో ధనవంతులకూ రాజులకూ వైద్యం చేస్తూ ధనం ఆర్జించి, అక్కడక్కడా ఉపయోగం లోకివచ్చిన ఇనుముతో చేయబడిన క

"మంచివానిని" ద్వారా భగవాన్, నిరూపణ, యశోధరకృష్ణా
 బాహుబలి "బంగారుపాద"లో రామకృష్ణ, కృష్ణకుమారి, రంగాచార్య

“బంగారుపాప” ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలు

నటించాడు. జమున, విద్యావతి, కాంచన మొదలైనవారంతా వారి వారి పాత్రలను బాగా అవగాహన చేసుకుని సమర్థతతో నిర్వహించారు.

ఈ చిత్రంలోని ప్రతి పన్నివేళానూ ప్రేక్షకుల హృదయ సహృదయాన్ని కదిలించే శక్తి ఉంది. శ్రీ పాలకుమ్మి పద్మరాజుగారి కథా, సంభాషణలూ పాత్రోచితంగానూ, శ్రీ దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారి పాటలూ భావగర్భితంగా ముద్దులు మూటగట్టుతున్నవి. సంగీతం చక్కని కర్నాటకబాణీలో విసులవిందుగా వున్నది. చాయా గ్రహణము, శబ్దగ్రహణము నిర్దుష్టంగా వున్నవి. శ్రీ వి. యస్. రెడ్డిగారి దర్శకత్వ ప్రతిభ యీ చిత్రంలో ప్రతి అంగురూప వెల్లడి అవుతుంది. అబాలగోపాలం చూచి

మమతలోని మాధుర్యాన్ని, మనఃవత్సలంలోని మనఃత్యాన్ని చూపే మనోజ్ఞ చిత్రాన్ని శ్రీ వి. యస్. రెడ్డి అత్యంత శోభావంతముగా సృష్టించారు. సంఘంలో వుంటే వివిధ మనఃస్థాయిల పాత్రలను చిత్రంలో చక్కగా విశేషింపజేశారు. కథ మొదటినుండి చివరివరకూ కరుణరసభరితంగా చక్కని పంథాలో నడిచింది.

చిత్రానికి తీవ్రం పోసిన పాత్ర కోటయ్యది. కోటయ్యగా యస్. వి.

చూసిముగ్ధుడై తన దేశస్థులకోసం ఒకటి మమ్మికి తీసుకువస్తాడు. అకలిమందు దేశంలో వాడుకలో ఉన్న ఆయుధాలు పనికిరావు. ఫరావో రాజు హింసా ప్రవృత్తికి ప్రతిఘటన చెందువల్ల అకత్తుల తయారీకి అంగీకరించడు. యువక వైద్యుని మిత్రుడు రహస్యంగా కత్తులు తయారుచేసి దేశంలో బలవంతుడై రాజాకు విషమిచ్చి చంపి తాను రాజౌలాడు. ఈ రహస్యాన్ని తెలుపెట్టి సంగుకు వైద్యుని దేశంనుంచి బహిష్కరిస్తాడు.

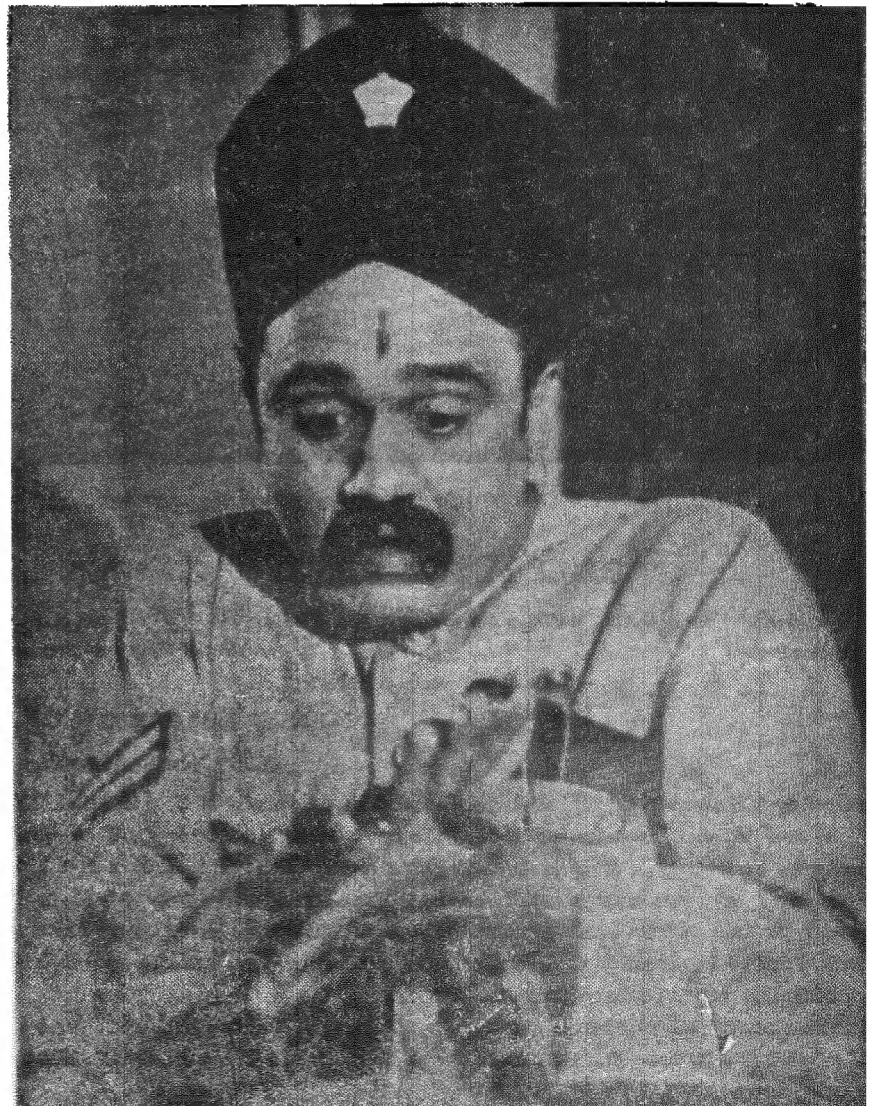
ఈజిప్టులో తీసిన కొన్ని సుట్టు ఈ చిత్రానికి అలంకార ప్రాయంగా ఉన్నాయి.

“యాస్మిన్”

మ్యాజిక్ పిక్చర్స్ వారి “యాస్మిన్” చిత్రం ఈ నెల 1వ తేదీన మద్రాస్, పూర్ బాక్స్ లో విడుదల అయింది. నిర్మాత, దర్శకుడు ఎ. ఆర్. కర్కార్. సంగీత దర్శకుడు సి. రామచంద్ర, పటిసటలు వైజయంతీనాథులు, సురేష్ మున్నగు వారు. ఆరేబియన్ వాతావరణంలోని కథ. వైజయంతీనాథుల ఒక నర్తకిగానూ, సురేష్ ఆమెను ప్రేమించిన యువకుడుగానూ నటించారు. వీరు ప్రేమించుకోవడం ఆమె తండ్రికిగాని, అతని తండ్రికిగాని ఇష్టం ఉండదు. అందుచేత అపక అవసాధాలు వస్తాయి. కానీ సాహసీకుడైన ఆ యువకుడు తన ప్రతికర్షుల నందరినీ జయించి ఆమెను చివరికి పొందుతాడు.

వైజయంతీనాథుల నాట్యాలు, తలతే, లతే మంశస్కర్ల శైలితో పాటలు బాగున్నాయి. ద్వారకా దీపికా ఫోటోగ్రఫీ చాలా బాగున్నది.

రంగారావుగా రు అ పాత్ర లోని కి రా ర్. క త్యా స్మి, మా నవత్యాస్మి విశేషంగా, విస్పష్టంగా, రకరకాల ఉదజ్జేకాలను కడు సమర్థతతో అభినయించాడు. అతనికి అతడే సాటి. మనోహర్ గా జగజ్జ్య గంభీరమైన నటనా సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శించాడు. పాపగా కృష్ణకుమారి తన నటనా కాశలను అత్యద్భుతంగా వెల్లడిచేసింది. శేఖర్ గా రామకర్మకూడా అత్యుత్తమంగా

“ఆబాద్”లో 441గా ఓంప్రకాష్.

నాట్యరాణులు లలిత, రాగిణి, వద్దివి

“బంగారు పాప”

అనంగింపవలసిన అద్వితీయ కళాఖంఘం
“బంగారు పాప.”

కె. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
—గుంటూరు.

* * *
నాహినీవారి “బంగారు పాప” చిత్రము
చక్కగా నున్నది. మనోహరంగా జగ్గయ్య,
కోటయ్యగా రంగారావు, పాపగా కృష్ణ
కుమారి, చక్కగా రాజించారు. సుశీల,
రాజాగారి పాటలు బాగున్నవి. కొండా
రెడ్డిగారి ఛాటోగ్రఫీ, అక్షేపల్లి రామారావు
గారి సంగీతము, ఆహ్లాదకరముగా నున్నవి.
రామదాసు (రమణారెడ్డి) మాటలు బాగు
న్నవి. దర్శకత్వము బాగున్నది. తమ చిత్ర

ములలో క్రొత్తవానిని సైకి తెచ్చుచున్న
బి. ఎన్. రెడ్డిగారికి నా దవ్యవాదిములు
అప్పించుచున్నాను.

ఈదర మెకటనుబాప్రెడ్డి,
—లింగంగుంటపాలెం.

చిత్రం సగంకుంకా కథ పటుత్వం చెడ
కుండా నడిచింది. తరువాతి చిత్రాన్ని అస
వసరంగా పోషించాను. కథ కంటే కూ
ముఖ్యమైన, మనోహర పాప తన కూతురే
నని చెప్పే ఘటానికి. గాంధీర్వం చేపూర్వ
లేక, అతి సామాన్య విషయంగా చిత్రం
చారు.

రాణిగా, ప్రేమపాత్రుడుగా రంగా
రావుగారు పయ్యతతో నటించి చిత్రానికి

జీవం పోషాను. ఆయన నటనా, సంభాష
ణలు అతి సహజంగా వున్నాయి. తిర్నాతే
చెప్పకోద్దగది జగ్గయ్యగారి నటన,
ఈయన ప్రతి మాటలోనూ, నడకలోనూ.
గాంధీర్వం, హుందా వుట్టిపడ్డాయి. ఈయ
నకుమంచి భరిష్యత్తు వుందని ఆశించవచ్చు.
రామణిరూ, కృష్ణకుమారి కూడా బాగానే
నటించారు.

ఛాటోగ్రఫీ చాలా బాగుంది. మూర్తి
జీవో తెప్పకోవగ్గవేమీ లేదు. ఈచిత్రం
విజయం సాంధ్యం దసటానికి కారణం
రంగారావు, జగ్గయ్యగార్లు నటన, కథ.

బలిజేపల్లి రాజారావు

—రేలంగి.

రత్నమన్యులు

చిత్రకారుడు : జి. వి. వెంకటేశ్వర్లు

ఎప్రిల్ లో
విడుదల

రాజులమరాయు

...సొరథి చిత్రం...

...రైల్వేలో
తాపీ చాణక్య

CH. E. PRASAD